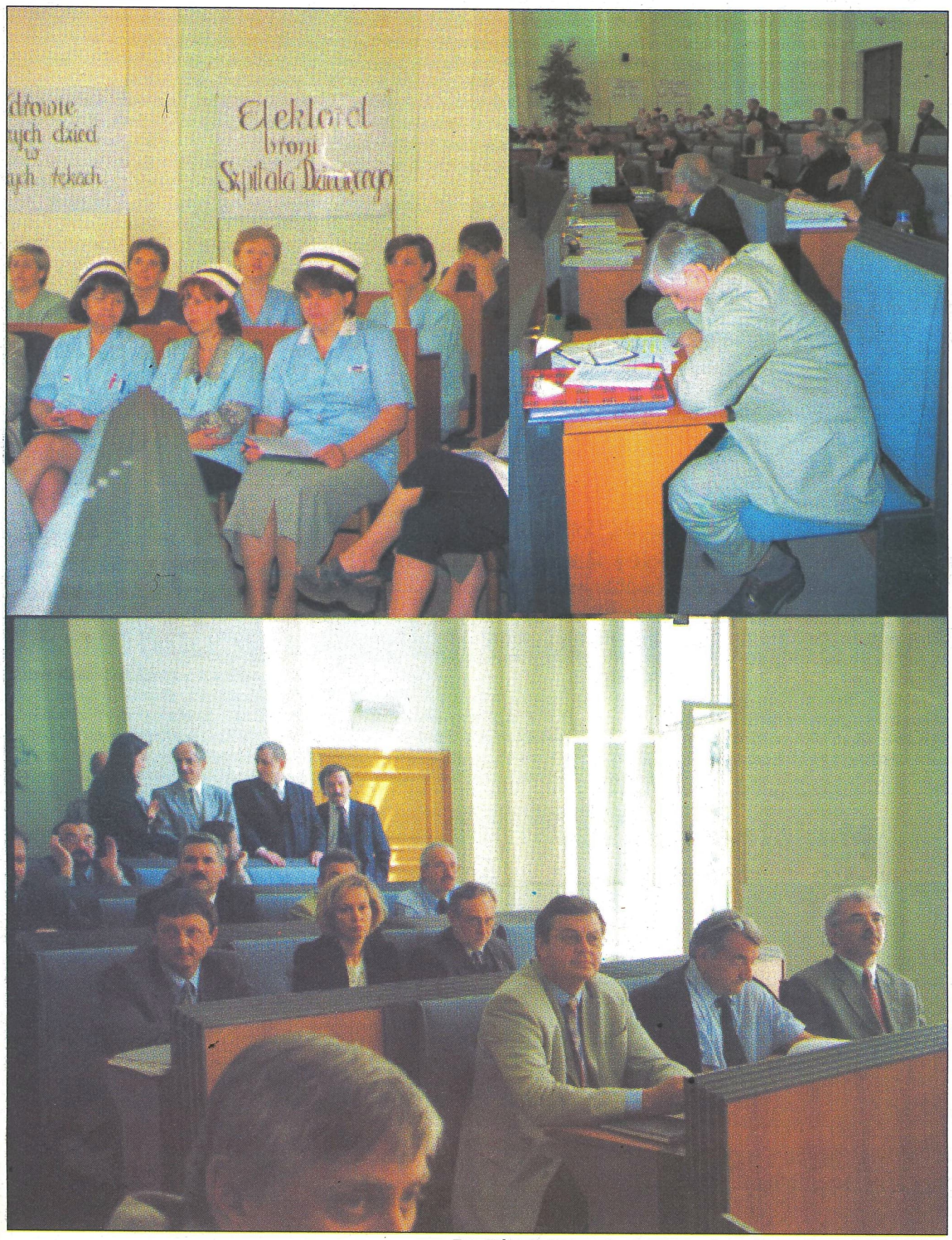
MEDIUM

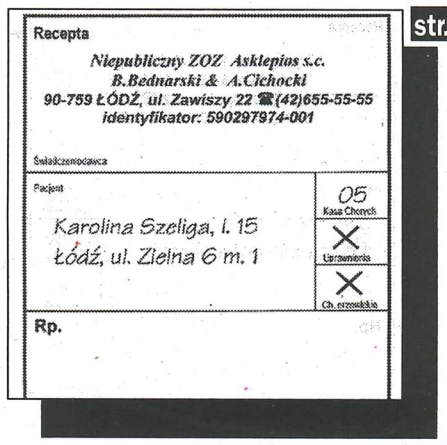
GAZETA DOLNOŚLĄSKIEJ IZBY LEKARSKIEJ

Nr 6 (131) CZERWIEC 2001 ISSN 1425-9397

Fot. Elżbieta Pomorska, opracowanie graficzne Krzysztof Drobiński

Sejmik Województwa Dolnośląskiego, który miał zadecydować o przyjęciu lub odrzuceniu planu restrukturyzacji ochrony zdrowia województwa, odrzucił ten program, a wraz z nim projekt zlikwidowania niektórych szpitali. Radni obradowali od godz. 12 do 24. Nic dziwnego, że marszałek prof. Jan Waszkiewicz nie wytrzymał tego maratonu. Pielęgniarki zajęły tylne ławy z lewej strony i wytrwały w nich do końca. Po prawej stronie siedzieli zaproszeni goście, których wystąpienia były najciekawsze. **str. 12-13**

Recepta

Niepubliczny ZOZ Asklepios s.c.
B.Bednarski & A.Cichocki
90-759 ŁÓDŹ, ul. Zawiszy 22 ☎(42)655-55-55
identyfikator: 590297974-001

Świadczeniodawca

Pacjent
Karolina Szeliga, l. 15
Łódź, ul. Zielna 6 m. 1

05 Kasa Chorych
Uprawniona
Ch. przewlekła

Rp.

str.3,10,11

O receptach

str.7

W „Sanusie" za darmo

str. 13

Jaja mewy czy viagra

SZPALTA NACZELNEJ

W medycynie weszliśmy w trzecie tysiąclecie w przekonaniu, że odczytanie ludzkiego genomu najbardziej zaważy na przyszłości homo sapiens. To odkrycie wzbudziło wiele wątpliwości etycznych i pytań, czy manipulowanie ludzkim genotypem nie doprowadzi do przestępstw i nadużyć. Choć z drugiej strony pozwala wierzyć, że dzięki niemu ludzkość zostanie uwolniona od wielu nieuleczalnych chorób trapiących ją od zarania. Mniejsze zainteresowanie budziły dotychczas możliwości wykorzystania komórek macierzystych. Być może dlatego, że na rozszyfrowanie genomu zostały przeznaczone olbrzymie pieniądze nie tylko wielkich korporacji, ale też ze źródeł publicznych Stanów Zjednoczonych. Natomiast badania nad komórkami macierzystymi były finansowane przez prywatną firmę biotechnologiczną Geron Corporation. Powodem takiej sytuacji jest ustawodawstwo amerykańskie, które nie zezwala na finansowanie badań nad embrionalnymi i komórkami macierzystymi z pieniędzy rządowych. Komórki macierzyste mają zdolność do nieprzerwanego wzrostu i podziału, w wyniku którego powstać mogą zarówno komórki rozmaitych wyspecjalizowanych tkanek, jak też nowe komórki macierzyste. - Tyle encyklopedia.

Po zapłodnieniu komórka, która powstanie, ulega kilkakrotnemu podziałowi tworząc tzw. komórki potomne, potem zarodek. Każda komórka potomna ma pełny materiał genetyczny, w którym zakodowana jest cała biologiczna charakterystyka rozwijającego się płodu. Jednak powstające potem komórki poszczególnych organów nie mają zdolności do zbudowania tychże organów od podstaw. W organizmie dorosłego człowieka też istnieją komórki macierzyste, zawierają pełną genetyczną informację do stworzenia wszystkich organów człowieka, ale nie mają już możliwości ich tworzenia. Mogą powielać tylko identyczne jak one same komórki. Np. komórki macierzyste krwi w szpiku kostnym wytwarzają tylko czerwone ciałka krwi.

Gdyby udało się odblokować i przywrócić możliwość tworzenia wszystkich organów przez te właśnie komórki, byłaby to największa sensacja. Dotychczas udało się dwóm amerykańskim zespołom odseparować ludzkie komórki macierzyste i utrzymywać je przy życiu. Jeden zespół uzyskał je z embrionów stosowanych do zapłodnienia in vitro, drugi z gonad płodów zniszczonych podczas aborcji. Mimo że zarodki, z których wybrano komórki macierzyste - potencjalny początek życia - nie zostały zniszczone przez badaczy, lecz były z góry przeznaczone na obumarcie, to eksperymenty te wzbudziły wielki sprzeciw. Uczonym, którzy dokonali tych eksperymentów odmówiono jakichkolwiek pieniędzy z finansów publicznych, bowiem prawo amerykańskie zabrania wspierania doświadczeń na ludzkich embrionach. Nie przerwało to jednak badań, finansowała je prywatna firma Geron Corporation.

Opinia amerykańskich naukowców w tej kwestii nie jest jednoznaczna. Badacze - w tym 80 uczonych, laureatów Nagrody Nobla - zwrócili się do prezydenta Busha, by poparł te badania, ponieważ mogą one przywrócić sprawność i zapobiec cierpieniom wielu ludzi, a zarodki wykorzystywane do badań i tak nie mają żadnych szans na rozwój. Jak uczy doświadczenie, żadne zakazy stawiające tamę eksperymentom naukowym nigdy nie były przestrzegane, a prywatne firmy, które w możliwościach odtwarzania poszczególnych organów wietrzą ogromne pieniądze, będą finansowały doświadczenia pomimo zakazów. Rodzi się pytanie, na ile normy etyczne będą przestrzegane i drugie do czego doprowadzi ich nieprzestrzeganie.

PS. Opis komórek macierzystych i ich wykorzystanie zostało z konieczności bardzo uproszczone.

Elżbieta Pomorska

Uchwała Naczelnej Rady Lekarskiej
w sprawie ogłaszania się

Uchwała nr 18/98/III
z dnia 25 kwietnia 1998 r.
w sprawie szczegółowych zasad podawania do publicznej wiadomości informacji o udzielaniu przez lekarzy świadczeń zdrowotnych w ramach indywidualnej praktyki lekarskiej

Na podstawie art. 56 ust. 2 ustawy z dnia 5 grudnia 1996 r. o zawodzie lekarza (Dz.U. z 1997 r. nr 28 poz. 152, zm. nr 88, poz. 554) uchwala się, co następuje:

§ 1

Lekarz lub lekarz stomatolog wykonujący indywidualną praktykę lub indywidualną specjalistyczną praktykę lekarską, może podawać do publicznej wiadomości, na zasadach określonych w uchwale, informację o udzielaniu świadczeń zdrowotnych.

§ 2

1. Informacja, o której mowa w § 1. powinna zawierać następujące dane:
1) tytuł zawodowy,
2) imię i nazwisko,
3) miejsce, dni i godziny przyjęć.
2. Informacja, o której mowa w § 1. może ponadto zawierać następujące dane:
1) stopień naukowy,
2) tytuł naukowy,
3) specjalizację,
4) umiejętności z zakresu węższych dziedzin medycyny lub udzielania określonych świadczeń zdrowotnych,
5) szczególne uprawnienia,
6) numer telefonu.
3. Dane wymienione w ust. 2 pkt. 1-5 powinny być zamieszczone w brzmieniu zgodnym z dokumentem je stwierdzającym.
4. Informacja, o której mowa w § 1. może także zawierać dane o szczególnym zakresie i rodzaju udzielanych świadczeń zdrowotnych.
5. Dane wymienione w ust. 4 powinny mieścić się w zakresie kwalifikacji wymienionych w ust. 2 pkt. 3-5 i można je zamieścić po uzyskaniu zgody właściwej terytorialnie okręgowej rady lekarskiej.

§ 3

1. Lekarz prowadzący praktykę, o której mowa w § 1. może informować o udzielaniu świadczeń zdrowotnych wyłącznie poprzez:
1) nie więcej niż dwie stałe tablice ogłoszeniowe na zewnątrz budynku, w którym prowadzona jest praktyka i ewentualnie dodatkowo nie więcej niż dwie tablice ogłoszeniowe przy drogach dojazdowych do siedziby praktyki,
2) ogłoszenia prasowe w rubrykach dotyczących usług lekarskich,
3) informacje zawarte w książkach telefonicznych i informatorach o usługach medycznych w dziale dotyczącym usług lekarskich,
4) informację elektroniczną (Internet, specjalne telefony informacyjne).
2. Tablice, o których mowa w ust. 1 pkt 1 powinny zawierać w górnej części napis „praktyka lekarska", „specjalistyczna praktyka lekarska", „praktyka stomatologiczna", „specjalistyczna praktyka stomatologiczna".
3. Dozwolone jest zamieszczanie napisu, wymienione w ust. 2, także w informacjach, o których mowa w ust. 1 pkt. 2-4.
4. Tablice ogłoszeniowe, o których mowa w § 3 ust. 1 pkt 1. powinny mieć kształt prostokąta o wymiarach nie więcej niż 40 cm na 60 cm.
5. Okręgowa rada lekarska może określić szczegółowy wzór tablicy ogłoszeniowej.

§ 4

Informacja, o której mowa w § 1 nie może nosić cech reklamy, a w szczególności zawierać:
1) żadnej formy zachęty do korzystania ze świadczeń zdrowotnych,
2) potocznych określeń, obietnic, informacji o metodach i czasie leczenia,
3) określenia cen i sposobu płatności,
4) informacji o jakości sprzętu medycznego.

§ 5

1. Uchwała wchodzi w życie z mocą obowiązującą od dnia 1 stycznia 1999 r. z zastrzeżeniem ust. 2.
2. Lekarze i lekarze stomatolodzy, którzy prowadzą praktykę lekarska w dniu podjęcia uchwały obowiązani są dostosować tablice ogłoszeniowe do wymogów określonych w § 3 ust. 2 i § 5 ust. 1 w terminie trzech miesięcy od dnia uzyskania wpisu do rejestru indywidualnych (specjalistycznych) praktyk lekarskich.

dr n. med.
Krzysztof T. Madej prezes
lek. med.
Konstanty Radziwiłł sekretarz

Uchwała nr 50/2001
Prezydium Dolnośląskiej Rady Lekarskiej
z dnia 7 czerwca 2001 roku

Na podstawie art. 24 ustawy z dnia 17.05.89 r. o izbach lekarskich (Dz.U. nr 30 poz. 158 ze zm.) uchwala się, co następuje:

§ 1

Zgodnie ze stanowiskiem nr 6/34/01NRL z 1.06.01 r. Prezydium DRL we Wrocławiu zarządza dodatkową turę zebrań lekarzy rejonów wyborczych, które nie odbyły się z powodu braku quorum. Zebranie w pierwszym terminie winno odbyć się do dnia 30.09.01 r.

§ 2

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Ministerstwo Zdrowia informuje o dyżurach medycznych

W odpowiedzi na pismo DIL z 6 kwietnia 2001 r. Departament Nauki i Kadr Medycznych przesyła kalkulację Departamentu Budżetu, Finansów i Inwestycji Ministerstwa Zdrowia, dotyczącą dyżurów medycznych pełnionych przez lekarzy stażystów na podstawie rozporządzenia Ministra Zdrowia z 29 września 2000 r., zmieniającego rozporządzenie w sprawie stażu podyplomowego lekarza, lekarza stomatologa.

Kalkulacja Departamentu Budżetu, Finansów i Inwestycji Ministerstwa Zdrowia dotycząca dyżurów medycznych pełnionych przez lekarzy stażystów na podstawie rozporządzenia Ministra Zdrowia z 29 września 2000 r., zmieniającego rozporządzenie w sprawie stażu podyplomowego lekarza, lekarza stomatologa:

Do kalkulacji przyjęto średnio 160 godzin miesięcznie.

Wynagrodzenie za pełnione dyżury wynosi: 449 zł
(1094,29 : 160×0,5×131,33)
20% dodatek za pracę w porze nocnej - zgodnie z kodeksem pracy: 56 zł
(700,00 : 160×0,2×64)
Miesięczny koszt dyżurów wynosi: 505 zł.

Urząd Miasta o odpadach

Urząd Miasta, Wydział Ochrony i Kształtowania Środowiska podaje zasady składania wniosków o wydanie zezwolenia na wytwarzanie odpadów.

Wniosek trzeba sporządzić samodzielnie.

Powinien on określać:

1. rodzaj odpadów przewidzianych do wytwarzania, z uwzględnieniem ich podstawowego składu chemicznego i innych właściwości,
2. ilość wytwarzanych rocznie odpadów poszczególnych rodzajów,
3. program obejmujący sposoby zapobiegania powstawania odpadów niebezpiecznych lub minimalizacji ich ilości oraz ich usuwania, wykorzystanie i unieszkodliwienie,
4. miejsce gromadzenia odpadów, sposób ich składowania i transportu uwzględniający postępowanie z odpadami nadającymi się do wykorzystania.

Opłata za złożenie wniosku wynosi 5 zł.

Za wydanie przez Prezydenta zezwolenia opłata wynosi 76 zł.

Szczegółowe informacje uzyskać można i wnioski składać należy pod adresem:

Urząd Miasta
Wydział Ochrony i Kształtowania Środowiska
ul. G. Zapolskiej 2/4, Wrocław
pok. 250, tel. 340 78 88

JEDNAK REJESTRUJEMY SIĘ PO RAZ DRUGI!

Niestety, sądzić należy, że parlament nie zdąży chyba przed 30 czerwca uchwalić nowelizacji ustawy o zawodzie lekarza, z której ma wynikać, że lekarze prowadzący indywidualną lub specjalistyczną praktykę lekarską nie są przedsiębiorcami w rozumieniu ustawy - Prawo działalności gospodarczej.

Dlatego w nieprzekraczalnym terminie do 30 czerwca lekarze prowadzący i.p.l. lub i.s.p.l. muszą zgłosić do ewidencji działalności gospodarczej właściwych miejscowo urzędów gminnych swoją praktykę.

Na terenie Wrocławia należy zgłaszać się do Działu Inicjatyw Gospodarczych - Dział ds. Rejestracji Działalności Gospodarczej, pl. Nowy Targ 1/8, tel. 071/340 71 74, pokoje od 4 do 10A od poniedziałku do piątku w godz. 9.00-14.00. Należy zgłosić się osobiście z dowodem osobistym oraz dokumentem tytułu prawnego do lokalu (umowa najmu, podnajmu, akt notarialny własności lub odpis z księgi wieczystej). Należy pobrać i wypełnić wniosek oraz uiścić opłatę 100 zł. Natomiast od 15 stycznia 2002 do 31 grudnia 2003 czeka nas trzecia rejestracja, czyli wpis do Krajowego Rejestru Sądowego. Wymienione czynności rejestracyjne są niezależne od obowiązującej nas nadal pierwszej i merytorycznie najistotniejszej rejestracji w izbie lekarskiej.

A.W.

Naczelna Rada Aptekarska wystosowała list do ministra zdrowia prof. Grzegorza Opali

Aptekarze wytykają błędy

Pan prof. dr med. Grzegorz Opala
Minister Zdrowia
Dotyczy: rozporządzenia w sprawie recept lekarskich z 18.05 2001

Naczelna Rada Aptekarska na posiedzeniu plenarnym 23.05.01 r. po zapoznaniu się z niepublikowanym tekstem rozporządzenia Ministra Zdrowia z 18.05.01 r. w sprawie recept lekarskich stwierdza, co następuje:

1. Jest niedopuszczalne, aby rozporządzenie weszło w życie 1 czerwca 2001 r., skoro w rzeczywistości nie zostało opublikowane na siedem dni przed tym terminem. W okresie po jego publikacji nie będzie możliwe skuteczne poinformowanie i zapoznanie się z jego treścią ponad 100 tysięcy lekarzy i ponad 9 tysięcy aptek. Apteki nie będą miały dostosowanych programów komputerowych zapewniających bieżące stosowanie tego aktu prawnego. Z informacji wielu firm komputerowych zajmujących się oprogramowaniem aptek wynika, że nie będą one w stanie przygotować i przetestować odpowiednich programów, a także przygotować personel aptek do ich stosowania. Nieporównywalnie większe trudności napotkają apteki posiadające własne (indywidualne) programy komputerowe lub programy firm już nie istniejących, a także wyposażone jedynie w kasy fiskalne.

2. Ponadto rozporządzenie z 18 maja 2001 nie może zafunkcjonować bez ukazania się dwóch rozporządzeń Ministra Zdrowia dotyczących wykazów leków refundowanych, które jak dotychczas nie zostały opublikowane, a ich brak, bądź brak nowelizacji istniejących rozporządzeń nie pozwala na wydanie leku zgodnie z treścią rozporządzenia z 18 maja br. Należy dodać, że przedstawione wcześniej do zaopiniowania Naczelnej Radzie Aptekarskiej projekty (brakujących rozporządzeń) zawierają wiele istotnych błędów polegających np. na wymienieniu leków w opakowaniach, które w tej wielkości nie zostały wprowadzone na rynek, mimo ich zarejestrowania (np. poz. 61 pkt 12 - 7 tabletek Doxaratio). Źle przyporządkowano kody EAN bądź ujęto w wykazach leki, których produkcja została zaniechana, o czym zawiadomiono Ministerstwo Zdrowia.

3. W załączniku nr 2 do rozporządzenia podano inne oznaczenia uprawnień niż wymienione w zestawieniu refundacyjnym.

4. Tekst rozporządzenia nasuwa wiele wątpliwości interpretacyjnych: np. w § 13 ust. 1 i 2 nie pozwala jednoznacznie określić ilości leków gotowych, które mogą być zapisane na recepcie.

W § 19 ust. 4 nie określono precyzyjnie, jakie wykazy należy uwzględnić z ust. 3 (wymienione w pkt. 1 lub pkt. 2). Przy czym najwłaściwsze byłoby enumeratywne wymienienie wykazów, o które chodzi prawodawcy w samym ust. 4.

W § 17 ust. 2 pkt. 5 lit. a mowa jest o sposobie dawkowania, które nie jest uprzednio zdefiniowane w jakimkolwiek innym miejscu rozporządzenia.

Naczelna Rada Aptekarska domaga się zatem zmiany rozporządzenia, przede wszystkim poprzez przesunięcie terminu jego wejścia w życie, a ponadto kolejną nowelizację, która usunie wszystkie oczywiste, i nie pozwalające go stosować, błędy.

Z poważaniem
Prezes Naczelnej Rady Aptekarskiej
mgr farm. Roman Hechmann

Jakie recepty od 1 czerwca?

W związku z licznymi pytaniami dotyczącymi druków recept, które mają obowiązywać od 1 czerwca (mocą rozporządzenia Ministerstwa Zdrowia z 29 listopada 2000 r.) informujemy, że od 1 czerwca br. obowiązują nowe druki recept, w które świadczeniodawcy zaopatrują się samodzielnie, zgodnie z ww. rozporządzeniem.

Już dziś liczni lekarze we własnym zakresie zaopatrzyli się w nowe druki recept i wydają je pacjentom. Do końca maja br. w aptekach honorowane były druki stare i nowe. Od 1 czerwca przyjmuje się tylko nowe.

Recepty „różowe", z numerami nadanymi przez DRKCh, od paru tygodni są do odbioru w siedzibie DRKCh.

Zarząd DRKCh nie wprowadza od 1 czerwca (rozporządzenie tego nie wymaga) oznaczeń kodowych recept. Rozpoczęto procedurę przetargową, w której Zarząd chce wyłonić autora i wykonawcę oprogramowania informatycznego, dotyczącego systemu monitorowania recept. We wrześniu na terenie działania DRKCh zostanie wdrożony system monitorowania recept.

W warunkach przetargowych opracowanych w DRKCh uwzględniono potrzebę zachowania maksymalnej kompatybilności już działających programów u świadczeniodawców oraz w kasie, mając na uwadze minimalizację kosztów ww. systemu.

Rzecznik prasowy DRKCh
Ewa Cieciorko

Co na pieczątce

Jak poinformowała *Medium* Justyna Biniarz, specjalistka z Działu Gospodarki Lekiem w DRKCh, każda recepta, aby mogła być przyjęta przez aptekę i refundowana przez kasę chorych, musi zawierać następujące elementy:

- nazwę świadczeniodawcy ZOZ, NZOZ, praktyka lekarza rodzinnego, prywatny gabinet lekarski (każdy kto ma regon)
- numer telefonu
- identyfikator świadczeniodawcy dwuczłonowy, w pierwszym członie 9 początkowych cyfr regonu, w drugim - siódmą część resortowego kodu identyfikacyjnego świadczeniodawcy, który podlega wpisowi do rejestru urzędu wojewódzkiego lub 3 cyfry ustalone z kasą chorych. Gabinety prywatne, które mają tylko umowę na wystawianie recept na leki refundowane, muszą mieć na pieczątce regon i 9 cyfr nadanych przez kasę chorych na podstawie tej umowy.

Na pieczątce lekarza wystawiającego receptę pro auctore, pro familia musi być:

- nazwisko i imię lekarza
- adres i numer telefonu lekarza
- 9-cyfrowy numer nadany przez kasę chorych na podstawie umowy na wystawianie refundowanych recept.

Pani Justyna Biniarz oświadczyła, że wszyscy lekarze mają już nadane te numery.

EP

O problemach lekarzy prywatnie praktykujących w Polanicy

W dniach 12-14 maja br. odbyło się w Polanicy kolejne spotkanie lekarzy prywatnie praktykujących. Wyjazdowe spotkania członków Koła i ich rodzin są znakomitą okazją do przedyskutowania aktualnych problemów, szkoleń tematycznych i wypoczynku w plenerze. Głównym tematem szkolenia przeprowadzonego przez dr Kuś i mgr Swędział z Woj. Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej były wymagania wobec gabinetów lekarskich. Mimo że nie pierwszy raz omawialiśmy tę tematykę, to ciągle pojawiają się nowe problemy. Tym razem sporo uwagi poświęciliśmy WZW, gdyż wskaźnik zachorowalności utrzymuje się, niestety, nadal na wysokim poziomie. Z chwilą prywatyzacji gabinetów część lekarzy zapomina o tak ważnym szczepieniu. Ponadto bałagan w ochronie zdrowia utrudnił dostęp do obowiązkowych szczepień. Większość z nas szczepi się „po znajomości", a nie w najbliższym ośrodku zdrowia. Przedstawicielki sanepidu przypomniały nam, że do 31 grudnia 2000 roku wszystkie gabinety powinny być wyposażone w autoklawy. Wskazały na najczęstsze błędy, jakie napotykają w czasie kontroli gabinetów. Oczywiście, spotkanie stanowiło dobrą okazję do dyskusji, zwłaszcza w sprawie przygotowywanych kolejnych rozporządzeń określających wymagania wobec gabinetów.

Kolejnym dyskutowanym tematem była współpraca lekarzy z kasą chorych. Wśród licznych zastrzeżeń były zbyt późno docierające informacje o przeprowadzaniu przez kasę dodatkowych konkursów. Ponadto środowisko lekarskie oczekuje większego uwzględniania uwag naszych przedstawicieli w komisjach negocjacyjnych.

Przewodnicząca Koła przekazała swoje uwagi z V Nadzwyczajnego Krajowego Zjazdu Lekarzy, który odbył się 26-28 kwietnia br. W imieniu Koła złożyłam do Zjazdu następujące wnioski:

- skierowania na leczenie szpitalne wystawiane przez lekarzy specjalistów, niezależnie od miejsca ich wystawienia, powinny być uznawane. Mogą być weryfikowane przez specjalistów szpitalnych;
- należy zwolnić gabinety o niewielkich przychodach z obowiązku posiadania konta bankowego dla działalności gospodarczej i wprowadzania kas fiskalnych;
- podjąć starania o przywrócenie karty podatkowej dla lekarzy wykonujących wolny zawód osobiście i na własny rachunek;
- umożliwić lekarzom prowadzącym praktykę indywidualną zatrudnianie lekarza powyżej 2-letniego stażu.

Oczywiście, tematów w dyskusji było o wiele więcej. Nie sposób powiedzieć o wszystkich w krótkiej notatce. Specyfiką spotkań wyjazdowych jest duża aktywność uczestników, przede wszystkim merytoryczna, ale przecież także towarzyska.

Szczególnie sympatycznym wydarzeniem był piknik zorganizowany przez Państwa Mirosławę i Jerzego Paszkiewiczów w ich pięknie urządzonym ogródku. Zainteresowani mogli obejrzeć wzorowo urządzony gabinet i pracownię protetyczną.

Wieczornym śpiewom przy ognisku nie było końca. Żal, że trzeba wyjeżdżać koiła pewność, że za rok znów się spotkamy. Do zobaczenia!

Teresa Bujko
Przewodnicząca Koła Lekarzy
Prywatnie Praktykujących

Dalacin® T
Roztwór 1% Emulsja 1% Żel 1%
skuteczny w leczeniu trądziku
PHARMACIA
ul. Wiktorii Wiedeńskiej 17, 02-954 Warszawa
tel. (022) 550 40 00, fax 550 40 04

ecco-med
ekologiczna utylizacja odpadów medycznych
Masz problem z odpadami medycznymi, zadzwoń do nas... i po kłopocie.
50-314 Wrocław, ul. Nowowiejska 3, tel. 322 47 37
INFOLINIA CZYNNA CAŁĄ DOBĘ - 0501 32 30 49

Z prac Prezydium i Rady DIL

10 maja

Posiedzenie rozpoczęło uroczyste wręczenie listu gratulacyjnego oraz nagrody pieniężnej panu Markowi Ussowiczowi za ukończenie Akademii Medycznej z najwyższą średnią.

Przewodniczący DIL Włodzimierz Bednorz zdał relację ze spotkania z przedstawicielami Federacji Zw. Zaw. Pracowników Ochrony Zdrowia w sprawie zakupu budynku przy ul. Kazimierza Wielkiego 43.

Kol. Andrzej Wojnar zdał relację z wizyty wrocławskich patomorfologów w Lipsku, którzy zostali zaproszeni przez Saksońską Izbą Lekarską.

O zebraniu Regionalnej Komisji Kształcenia mówiła kol. Teresa Bujko. Została zwiększona ilość miejsc specjalizacyjnych z medycyny rodzinnej, brakuje miejsc specjalizacyjnych z ginekologii, natomiast w geriatrii nikt się nie będzie specjalizował.

Kol. Włodzimierz Bednorz zaproponował, aby kursy obowiązujące do specjalizacji były organizowane przez DIL wspólnie z Akademią Medyczną.

Komisja Kształcenia postanowiła dofinansować szkolenie z zakresu immunologii klinicznej.

Delegowano przedstawicieli DIL do składu komisji na konkursy ordynatorskie.

Przyznano bezzwrotną zapomogę, podjęto uchwały, przeczytano bieżącą korespondencję.

17 maja

Głównym tematem posiedzenia były sprawy dotyczące wyborów w Kołach DIL. Kol. Andrzej Wojnar przedstawił procedury postępowania w przypadku gdy koledzy nie wyłonili kandydata na delegata. Uchwała Naczelnej Rady Lekarskiej dotycząca wyborów określa, że w drugim terminie wyborów quorum musi być 25-procentowe. Przypomniano, że na kartach do głosowania musi być pieczątka DIL lub delegatury DIL.

Kol. Andrzej Szmida stwierdził, że nie powinna zostać przekroczona kwota 15 tys. zł na wydatki związane z wyborami na 91 okręgów wyborczych. Została ona ujęta w preliminarzu budżetowym. Ewentualny wzrost kosztów wyborów powinien być zatwierdzony przez przewodniczącego Okręgowej Komisji Wyborczej dr Andrzeja Wojnara oraz skarbnika DRL dr Andrzeja Szmidę.

Kol. Włodzimierz Bednorz przedstawił program posiedzenia Sejmiku Samorządowego Woj. Dolnośląskiego z 25 maja br. na temat restrukturyzacji ochrony zdrowia i poprosił zebranych o opinie na ten temat. Kol. Józef Lula stwierdził, że program przedstawiony przez wicemarszałka Krzysztofa Prędkiego jest nie do przyjęcia, gdyż przeważają w nim opinie polityczne, a restrukturyzacja jest przeprowadzana cząstkowo.

Podjęto uchwałę w sprawie dofinansowania Zjazdu z okazji X-lecia utworzenia Stowarzyszenia Lekarzy Polskich we Lwowie.

Delegowano przedstawicieli DIL w skład komisji konkursowych na stanowiska pielęgniarek oddziałowych oraz na stanowiska ordynatorów.

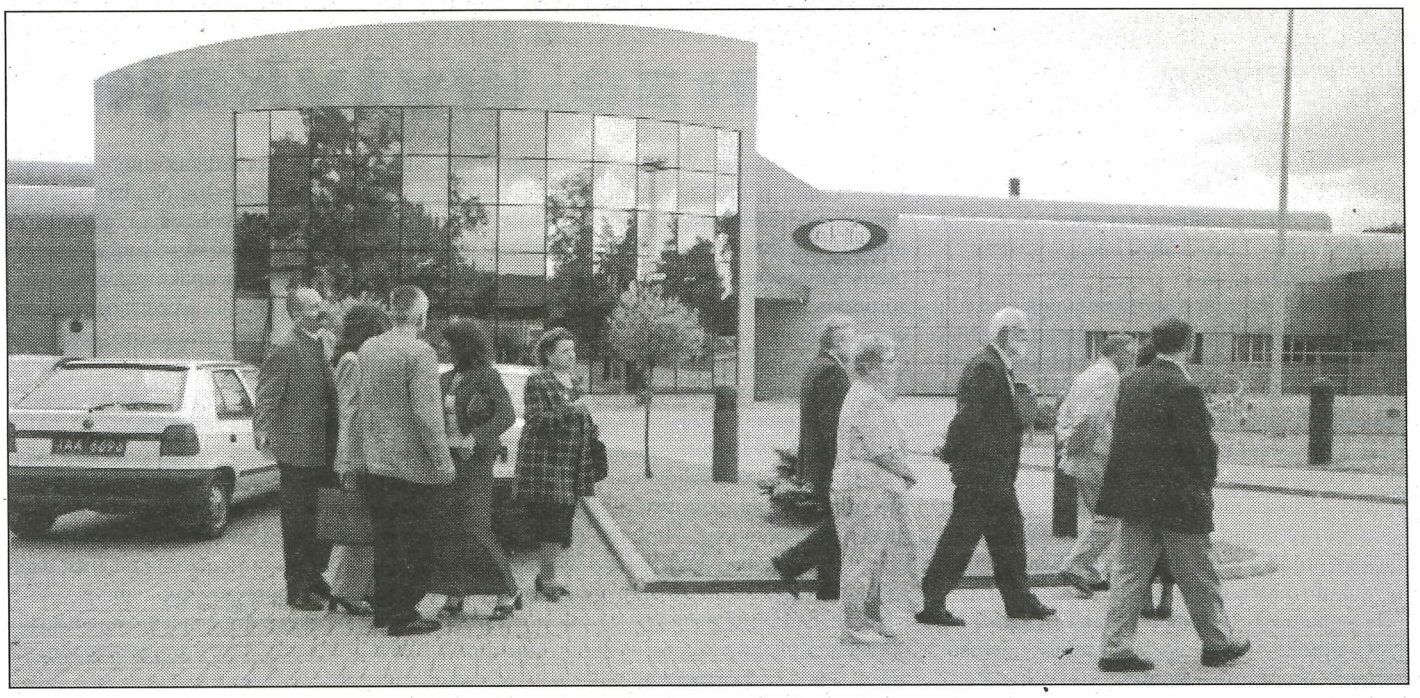
Przyznano dwie bezzwrotne zapomogi.

Odczytano korespondencję.

24 maja

Kol. Andrzej Wojnar oświadczył, że jeżeli w danym Okręgu Wyborczym nie odbyły się wybory w dwóch podanych terminach wówczas obecna kadencja delegatów obowiązuje tylko do listopada br. Przypomniał również, że grupa lekarzy zainteresowanych utworzeniem nowego koła DIL musi liczyć co najmniej 20 lekarzy i zgłosić tę inicjatywę pisemnie do Rady.

Kol. Andrzej Szmida zdał relację z Walnego Zebrania Delegatów Stowarzyszenia Lekarzy Dolnośląskich, które odbyło się 19 maja br. w sprawie przekazania budynku Stowarzyszenia Dolnośląskiej Izbie Lekarskiej i upoważnienia zarządu do sfinalizowania tej sprawy. W przejętym budynku będzie znajdowało się m.in. centrum kształcenia dla lekarzy z Dolnego Śląska,

Nowoczesna wytwórnia maści przypomina wynurzający się okręt podwodny.

W jeleniogórskim Oddziale DIL i w Jelfie

Prezydium Rady DIL 6 czerwca odbyło się w siedzibie Delegatury DIL w Jeleniej Górze. Podejmowali tam członków Prezydium pełnomocnik DIL dr Aldona Białas oraz koledzy z delegatury. Członkowie Rady po omówieniu planowych spraw zapoznali się z problemami miejscowych kolegów.

Potem na zaproszenie dyrekcji Przedsiębiorstwa Farmaceutycznego Jelfa SA członkowie Rady odwiedzili zakład.

W nowym budynku, zwanym łodzią podwodną, w którym produkowane są maści, dyrektor zakładu Henryk Madej przedstawił historię Jelfy oraz obecną sytuację na rynku farmaceutyków.

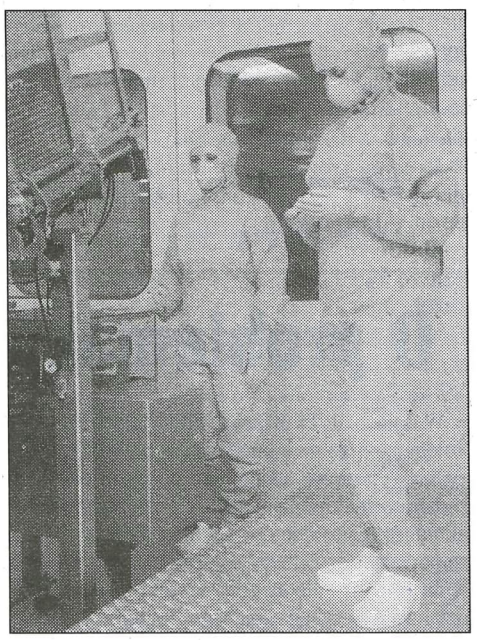
Jelfa jako zakład produkujący leki istnieje od 1945 roku. Zakład powstał w pobliskich Piechowicach, potem został przeniesiony do Jeleniej Góry na ul. Wincentego Pola, gdzie mieści się do dziś. Początkowo nazywał się Jeleniogórskie Zakłady Farmaceutyczne, potem wszedł w skład Zjednoczenia „Polfa", w 1991 r. został przekształcony w jednoosobową spółkę Skarbu Państwa. W 1994 r. zakład przyjął nazwę Jelfa (jeleniogórska farmaceutyka) i pierwszy z zakładów farmaceutycznych w Polsce zadebiutował na Giełdzie Papierów Wartościowych. W listopadzie 1997 roku został uruchomiony nowy budynek maściarni. Została również zmodernizowana produkcja tabletek. Dziś zakład jest jedną z najnowocześniejszych w Polsce wytwórni farmaceutyków, ma własne laboratorium i stale współpracuje z ośrodkami badawczymi i klinikami w kraju. Automatyzacja produkcji gwarantuje przestrzeganie wszelkich norm technologicznych i wszystkie etapy produkcji są ściśle kontrolowane.

Aby utrzymać wysoki standard produktów i ich najwyższą jakość, został wprowadzony System Zarządzania Jakością oparty na Dobrej Praktyce Wytwarzania GMP. Stosowanie tego systemu umożliwia produktom Jelfy konkurowanie na rynkach Unii Europejskiej. Właśnie wydział maści w kształcie okrętu podwodnego został zbudowany z uwzględnieniem wymagań GMP. Utrzymanie wysokiej jakości jest w dużym stopniu uzależnione od kwalifikacji załogi, dlatego cały personel jest stale szkolony. Dodatkowym utrudnieniem dla zakładu jest to, że mieści się on na obszarze szczególnej ochrony w strefie uzdrowiska Cieplice. W ostatnich dziesięciu latach o 98% została zredukowana emisja pyłów i o 93% dwutlenku siarki. Unowocześniono zakładową oczyszczalnię ścieków i został uruchomiony system odwadniania osadów. Opakowania produktów ulegają całkowitej biodegradacji.

Obecnie Jelfa produkuje około 100 leków; najpopularniejsze z nich to: Vitaral, Falvit, FrutiCal, Saldiam, Helason, Vratizolin: Jelfa ma 50% udziału sprzedaży w kraju preparatów wielowitaminowych dla dorosłych. Sprzedaje także swoje farmaceutyki w Rosji, na Litwie, Łotwie, Białorusi, Węgrzech i Wietnamie.

FrutiCal w 2000 r. zdobył nagrodę Złotego Leku na targach Lek w Polsce.

Tekst i zdjęcia EP

Pracownicy sterylnej produkcji mają odkryte tylko oczy.

Reżimy technologiczne narzucają, nawet gościom, specjalne stroje.

Czy Trzebnicki Ośrodek Replantacji Kończyn, Mikrochirurgii, Chirurgii Ręki i Chirurgii Ogólnej przetrwa 19 czerwca?

W Trzebnicy po raz pierwszy w Europie chirurdzy pod kierunkiem prof. Ryszarda Kocięby przyszyli pacjentowi oberwaną rękę, było to w 1971 r., a w 1985 dokonano replantacji nogi.

Początkowo szpital mieścił się w budynku klasztornym sióstr boromeuszek, ale ze względu na katastrofę budowlaną w 1992 r. musiał zmienić siedzibę. Dzięki pomocy premier Hanny Suchockiej, Fundacji Współpracy Polsko-Niemieckiej oraz Społecznego Komitetu Ratowania Ośrodka Replantacji udało się w 1993 r. otworzyć nową samodzielną siedzibę, w której Ośrodek mieści się do dziś. Podlegał on wojewodzie, jednak obecnie podlega staroście powiatowemu. W Trzebnicy jest także Szpital Powiatowy.

Obie placówki są zadłużone. (Ośrodek Replantacji na około 2 mln zł). Starosta powiatu trzebnickiego Marek Koliński uważa, że połączenie obu jednostek będzie korzystne dla ekonomii powiatu, a Ośrodek Replantacji nie straci przez to swego charakteru.

Innego zdania jest ordynator Ośrodka prof. Ryszard Kocięba i załoga szpitala.

O losach Ośrodka Replantacji Kończyn, Mikrochirurgii, Chirurgii Ręki i Chirurgii Ogólnej zdecydują radni powiatu trzebnickiego 19 czerwca.

Z życia Akademii

Szpital bez ścian

Rozmowa z prof. dr. hab. MARIANEM GOLUDĄ, kierownikiem II Katedry i Kliniki Ginekologii Akademii Medycznej

- Klinika, którą Pan Profesor kieruje ma już doświadczenie w organizowaniu podobnych konferencji.

- Tegoroczna wideokonferencja jest kontynuacją działań zainicjowanych w 1998 roku, kiedy to zorganizowaliśmy konferencję naukowo-szkoleniową poświęconą endoskopii miednicy mniejszej. Wówczas jeszcze nie stosowaliśmy techniki wideotransmisji za pomocą łączy ISDN. Te rozwiązania pojawiły się dopiero w następnym roku podczas Pierwszych Europejskich Warsztatów Endoskopowych. Naturalną ich konsekwencją było zorganizowanie rok później przy współpracy Polsko-Niemieckiego Towarzystwa Endoskopii warsztatów szkoleniowych w Lubinie. We wcześniejszych przedsięwzięciach, łącząc zaawansowaną technikę medyczną z nowoczesną technologią teletransmisji koncentrowaliśmy się na zaletach naukowo-szkoleniowych. Podczas warsztatów lubińskich najważniejszy był kontekst społeczny: mariaż tych technologii umożliwia każdemu Polakowi dostęp do nowoczesnej terapii medycznej na światowym poziomie.

- Jakie cele pragniecie Państwo osiągnąć organizując tę konferencję?

- Staramy się przekonać lekarzy różnych specjalności, których obszarem zainteresowania jest miednica mniejsza, a więc ginekologów, chirurgów, onkologów i urologów do traktowania go w sposób łączny, spójny. Takie podejście oraz stosowanie technik endoskopowych powinno wyznaczać kierunki rozwoju na przyszłość. Połączenie endoskopii i teletransmisji jest jedną z dziedzin dynamicznie rozwijającej się współcześnie telemedycyny. To wizja szpitala bez ścian. Bardzo ważny jest tutaj jej kontekst społeczny. Dzięki połączeniu możliwości nowoczesnych technologii medycznych i telekomunikacyjnych można zaproponować każdemu pacjentowi nowoczesne metody leczenia, a nie tylko mieszkańcom dużych aglomeracji czy ośrodków akademickich. Można to zrealizować dzięki teletransmisji jednocześnie dokonując odpowiedniej konsultacji z dowolnym ośrodkiem na świecie.

- Endoskopia stała się ostatnio modna wśród lekarzy i pacjentów - dlaczego?

- Jest popularna wśród pacjentów, bo dla lekarzy jest to technika trudniejsza od klasycznej chirurgii. Wymaga innego podejścia i długiego treningu. Pozwala za to operować precyzyjnie i selektywnie z dużo mniejszym obciążeniem dla organizmu pacjenta, który po takim zabiegu szybciej wraca do zdrowia.

- Dlaczego współorganizatorem konferencji jest właśnie DIALOG?

- Poszukiwaliśmy partnera, który byłby w stanie dostarczyć technologię teleinformatyczną, która byłaby w stanie współpracować z zaawansowaną techniką medyczną. Duże wrażenie wywarły na nas możliwości techniczne DIALOGU oraz ich potencjał intelektualny i organizacyjny. Dzięki temu DIALOG może być naszym partnerem w tak niecodziennych przedsięwzięciach jak te, które proponujemy, dlatego współpracujemy z nim od dawna.

Międzynarodowa Wideokonferencja

Chirurgia Mikroinwazyjna Miednicy Mniejszej

Organizatorzy: Akademia Medyczna we Wrocławiu i Linie Telefoniczne DIALOG

Termin: 29 czerwca 2001, godz. 9.00

Miejsce obrad i zakwaterowania: Hotel Holiday Inn Wrocław

Wykładowcy i prezenterzy:

1. **II Katedra i Klinika Ginekologii Akademii Medycznej we Wrocławiu - ginekologia**
2. **Oddział Chirurgii Ginekologicznej i Rozrodczości Euro Center of Practical Teaching in Endoscopin Surgery Chemin de Halage, Periguex (Francja) - ginekologia**
3. **Szpital Uniwersytecki w Upsali (Szwecja) - ginekologia i urologia**
4. **Wojskowy Szpital Kliniczny we Wrocławiu II Klinika Chirurgii Ogólnej i Onkologicznej - chirurgia**
5. **Oddział Chirurgiczny Cleveland Clinics Foundation, Fort Lauderdale (USA) - chirurgia**

Uczestnicy:

Przewidziano uczestnictwo lekarzy specjalistów: chirurgów, ginekologów, urologów oraz onkologów z Dolnego Śląska oraz innych regionów kraju.

Organizatorzy:

II Katedra i Klinika Ginekologii Akademii Medycznej we Wrocławiu

Zespół ds. Promocji Akademii Medycznej

Fundacja Rozwoju Ginekologii

Polsko-Niemieckie Towarzystwo Endoskopii

Telefonia Lokalna DIALOG S.A.

Uczestnicy wideokonferencji będą na żywo oglądali operacje przeprowadzone w czterech ośrodkach europejskich i jednym w USA.

Otwarcie drugiej we Wrocławiu prywatnej stacji dializ

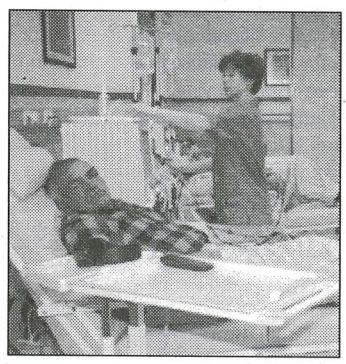
Na dializę bez kolejki

5 czerwca została otwarta we Wrocławiu druga prywatna stacja dializ. Jej inwestorem i właścicielem jest holenderska firma Euromedic International

N.V., która inwestuje w ośrodki ochrony zdrowia w Europie Środkowej i Wschodniej. Pierwszą ich inwestycją w Polsce jest Centrum Dializ - Wrocław. Powstało ono w pomieszczeniach dawnej pralni Wojewódzkiego Szpitala im. Babińskiego przy ul. Wszystkich Świętych na terenie wydzierżawionym od Akademii Medycznej. (O budowie stacji pisaliśmy w Medium nr 4 z tego roku.)

Nowe centrum dializoterapii zostało wyremontowane. Stworzono z rozsypującego się pawilonu pralni eleganckie sterylne pomieszczenia. Wyposażenie centrum w najnowocześniejszy sprzęt i urządzenia do dializoterapii jak twierdzi jego dyrektor kosztowało w całości około 2 mln dolarów. Placówka będzie czynna 6 dni w tygodniu, z 21 stanowiskami w trzech salach z pewnością poprawi dostępność pacjentów do tej formy leczenia. Prorektor do spraw Medycznych wrocławskiej AM prof. Marian Klinger, specjalista wojewódzki, który jest konsultantem medycznym ds. nefrologii i dializoterapii tej placówki, powiedział, że nie będzie musiał już ustalać kolejki chorych do dializowania, co było dla niego bardzo frustrujące, ponieważ przy obecnej ilości stanowisk do tych zabiegów, żaden chory nie będzie musiał czekać. Stacja ma podpisaną umowę z DRKCh, więc mogą w niej być dializowani wszyscy ubezpieczeni potrzebujący tego zabiegu z Dolnego Śląska. Stwierdził też, że prywatne inwestycje w ochronę zdrowia podnoszą jakość zabiegów hemodializy oraz zwiększają ich dostępność, a tym samym polepszają stan opieki medycznej w Polsce. Po uruchomieniu Centrum w województwie dolnośląskim jest 160 stanowisk dializy.

Centrum Dializ - Wrocław to pierwszy ośrodek z zaplanowanych przez Euromedic International dwudziestu centrów w Polsce, które mają powstać za sumę około 40 mln USD i jedna z wielu inwestycji jakie ta firma planuje w Europie ,Środkowowschodniej, jak powiedział dr Piotr Janicki, dyrektor Euromedic Polska.

Dr Maciej Kowalski, dyrektor Centrum Dializ - Wrocław oświadczył, że zostało zainwestowane 2 miliony USD w modernizację starego budynku pralni oraz w koszt aparatury medycznej i wszystkich urządzeń. Zainstalowano najnowocześniejszy sprzęt i aparaturę do dializoterapii i stworzono warunki, aby mogła ona odbywać się w komfortowych warunkach. Lekarze, pielęgniarki i technicy dają fachową opiekę i stwarzają pacjentom ciepłą atmosferę.

Oficjalne otwarcie Centrum Dializ zgromadziło ogólnokrajową czołówkę nefrologów, a także wielu przedstawicieli wrocławskiej medycyny.

Jedyną chmurką na pogodnym niebie Euromedic International jest fakt, że samorząd województwa opolskiego nie wyraził zgody tej firmie na inwestowanie na swoim terenie, mając wątpliwości co do wiarygodności spółki. Urząd Marszałkowski we Wrocławiu tych obaw nie podzielił.

Tekst i zdjęcia EP

Z prac Prezydium i Rady DIL

klub lekarza i pokoje hotelowe dla lekarzy uczestniczących w kursach.

Kol. Włodzimierz Bednorz spotkał się w Warszawie z przewodniczącą Federacji Związków Zawodowych Pracowników Ochrony Zdrowia i pertraktował w sprawie zakupu budynku przy ul. Kazimierza Wielkiego 43.

Kol. Józef Lula zdał relację z przygotowań spotkania Dolnośląskiej Izby Lekarskiej z Saksońską Izbą Lekarską, które ma się odbyć 14-15 września w Krzyżowej.

Podjęto uchwałę w sprawie dofinansowania udziału lekarzy w Halowych Mistrzostwach Polski w piłce nożnej w Zabrzu.

Odczytano bieżącą korespondencję.

29 maja

Głównymi tematami Nadzwyczajnego Posiedzenia DRL był zakup budynku przy ul. Kazimierza Wielkiego 43 oraz przejęcie budynku od Stowarzyszenia Lekarzy Dolnośląskich przy ul. Kazimierza Wielkiego 45 we Wrocławiu.

Kol. Włodzimierz Bednorz odczytał uchwałę podjętą przez VII Walny Zjazd Stowarzyszenia Lekarzy Dolnośląskich w sprawie wyrażenia woli przekazania Domu Lekarza Dolnośląskiej Izbie Lekarskiej i upoważnienia Zarządu do podjęcia rozmów określających warunki jego przekazania. Następnie odczytane zostało pismo Federacji Związków Zawodowych Pracowników Ochrony Zdrowia potwierdzające przyjęcie przez Federację oferty Dolnośląskiej Izby Lekarskiej w sprawie zakupu budynku przy ul. Kazimierza Wielkiego 43. Zostały podjęte następujące uchwały: nr 46/2001 - DRL we Wrocławiu upoważnia Prezydium DRL do prowadzenia negocjacji i zawarcia umowy darowizny nieruchomości położonej we Wrocławiu przy ul. Kazimierza Wielkiego 45, w związku z uchwałą Walnego Zebrania Stowarzyszenia Lekarzy Dolnośląskich oraz 47/2001 DRL we Wrocławiu upoważnia Prezydium RDL do prowadzenia negocjacji i zawarcia umowy kupna-sprzedaży do kwoty 1 mln złotych nieruchomości położonej we Wrocławiu przy ul. Kazimierza Wielkiego 43 z Federacją Związków Zawodowych Pracowników Ochrony Zdrowia, po zawarciu umowy darowizny ze Stowarzyszeniem Lekarzy Dolnośląskich nieruchomości położonej we Wrocławiu przy ul. Kazimierza Wielkiego 45.

Kol. Andrzej Wojnar zdał relację z przebiegu wyborów do Kół DIL. Odbyło się 31 zebrań wyborczych z 91, jakie miały się odbyć, z powodu braku quorum nie odbyło się 8 zebrań. Ostateczny termin zebrań wyborczych ustalony został do 30 czerwca.

Kol. Krystyna Kochman zrelacjonowała obrady „Okrągłego Stołu", które odbyły się 26 maja w Klubie Śląskiego Okręgu Wojskowego na temat oceny funkcjonowania reformy służby zdrowia po 2 latach jej trwania w aspekcie obowiązujących aktów prawnych.

Kol. Włodzimierz Bednorz relacjonował posiedzenie Sejmiku Dolnośląskiego, na którym odrzucono plan restrukturyzacji służby zdrowia, w tym plan likwidacji Szpitala Specjalistycznego im. Rydygiera przy ul. Rydygiera we Wrocławiu, przygotowany przez wicemarszałka Krzysztofa Prędkiego.

Podjęto uchwałę w sprawie dofinansowania wyjazdu dr Karmeny Stańkowskiej na konferencję Medical Women International Association (Światowa Organizacja Lekarek) w Hanowerze 7-9 IX br.

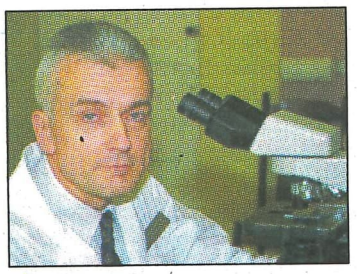
Odczytano pismo Prezydenta Miasta Wałbrzycha w sprawie użytkowania przez Delegaturę DIL w Wałbrzychu trzech pomieszczeń przy ul. Zamkowej 4 w Wałbrzychu.

Oddelegowano przedstawicieli DIL do składów komisji konkursowych na stanowiska ordynatorów.

Kol. Włodzimierz Bednorz przypomniał, że od 1 czerwca obowiązują nowe druki recept. Zostały zlikwidowane recepty z niebieskim paskiem, a na obecnych można wypisać od 1 do 5 leków. Za 3 miesiące Kasa Chorych będzie sprzedawać indywidualizowane recepty, które będą do nabycia tylko w Kasie Chorych.

T.Sz.-G.

Patomorfolodzy w Lipsku

7-9 maja przebywała w Lipsku na zaproszenie Saksońskiej Izby Lekarskiej delegacja dolnośląskich patomorfologów w osobach: prezes Oddziału Wrocławskiego Polskiego Towarzystwa Patologów doc. dr hab. Michał Jeleń z Akademii Medycznej, konsultant wojewódzki w dziedzinie patomorfologii województwa dolnośląskiego dr n. med. Andrzej Wojnar, dr n. med. Renata Wojtala i dr n. med. Krzysztof Symonowicz z Akademii Medycznej. Towarzyszyła nam tłumaczka dr Hildegarda Naczyńska-Janas. Zwiedziliśmy Instytut Patologii Kliniki „Św. Jerzego" kierowanej przez prof. dr. hab. Rolfa Haupta, następnie Uniwersytecki Instytut Patologii kierowany przez prof. dr. med. Christiana Wittekinda oraz Prywatny Instytut Patologii dr med. Joachima Uhla, dr. med. Martina Rosenkranza z prof. dr. med. Balthasarem Wohlgemuthem.

Zapoznaliśmy się z organizacją pracy, zasadami działania i finansowania, strukturą zatrudnienia, systemem szkolenia specjalizacyjnego, działalnością naukowo-dydaktyczną i usługowo-diagnostyczną akademickich, samorządowych i prywatnych zakładów patomorfologii. Pokazano nam też, jak współpracują te zakłady ze sobą, z różnymi kasami chorych, lekarzy kas chorych z aptekami państwowymi, prywatnymi gabinetami lecznictwa otwartego. Podzi-

wialiśmy przegląd najnowszej aparatury histopatologicznej wszystkich zakładów oraz nowoczesną architekturę i funkcjonalność budynku prywatnego zakładu patomorfologii. Tak jak u nas ilość sekcji w Niemczech drastycznie maleje, a ilość badań histopatologicznych, w tym specjalistycznych, rośnie, za które szpitale, jak u nas, niechętnie płacą.

Wprowadzono nas w skomplikowane przeliczniki punktowych rozliczeń z kasami chorych, z których zapamiętaliśmy m.in., że sekcja zwłok kosztuje 500 DM, a podstawowe badanie histopatologiczne 39 DM z kosztem wysyłki.

Pokłoniliśmy się Janowi Sebastianowi Bachowi w kościele, w którym grał całe lata. Podczas pożegnalnej kolacji w znanej z „Fausta" winiarni „Auerbach's Keller" zaprosiliśmy goszczących nas profesorów na spotkanie obu izb lekarskich: saksońskiej i dolnośląskiej we wrześniu w Krzyżowej oraz do odwiedzenia wrocławskich zakładów patomorfologii i kontaktów ze środowiskiem dolnośląskich patologów.

(AW)

Jubileusz dr. hab. Henryka Sośnika

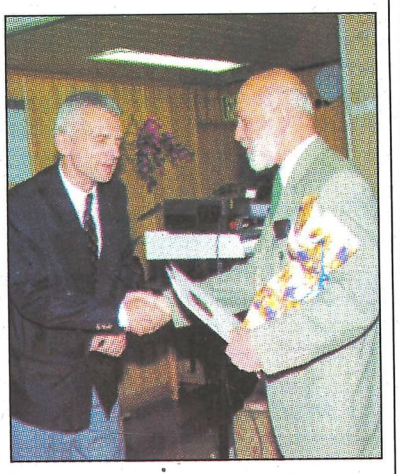
24 maja w Wojewódzkim Szpitalu Specjalistycznym przy ul. Kamieńskiego we Wrocławiu odbyło się uroczyste zebranie Polskiego Towarzystwa Patologów. Okazją było 15-lecie Zakładu Patomorfologii w tym szpitalu. Twórcą zakładu i jego kierownikiem do dziś jest dr hab. Henryk Sośnik. Przez lata swojej pracy wyszkolił wielu patologów na I i II stopień specjalizacji. Dorobkiem naukowym dr. Henryka Sośnika jest kilkadziesiąt prac naukowych ogłoszonych w pismach krajowych i zagranicznych. Na uroczystości jubileuszowe przybyli patolodzy z całego Dolnego Śląska oraz władze szpitala z dyrektorem prof. Wojciechem Witkiewiczem i ordynatorami oddziałów.

Od lewej: dr Henryk Kałwak - wieloletni specjalista wojewódzki, prof. Jerzy Rabczyński - kierownik Zakładu Anatomii Patologicznej AM, dr Andrzej Wojnar, obecny specjalista wojewódzki, doc. Michał Jeleń - prezes Oddziału PTP, doc. Stanisław Tyszkiewicz z Wałbrzycha, doc. Henryk Sośnik, dr Elżbieta Leśków z AM, dr Katarzyna Sośnik stoją przed Zakładem Patomorfologii szpitala.

O jubileuszu pamiętała też Dolnośląska Izba Lekarska - pamiątkowe szkło z godłem DIL wręczył dr. Sośnikowi patomorfolog, wiceprzewodniczący DRL dr Andrzej Wojnar.

W części naukowej dr Henryk Sośnik przedstawił historię stworzonego przez siebie zakładu, potem były referaty naukowe pracowników. Dyskusja o patomorfologii toczyła się już w luźniejszej atmosferze przy beczce piwa, jak zapewniał dyrektor prof. Witkiewicz - bezalkoholowego.

Wiceprzewodniczący DRL dr Andrzej Wojnar wręcza doc. Henrykowi Sośnikowi laudację i pamiątkowe szkło.

Zdjęcia Elżbieta Pomorska

Referaty naukowe, atrakcyjne wycieczki

Sprawozdanie z działalności Zarządu Koła Lekarzy Seniorów DIL we Wrocławiu od września 1997 do maja 2001 r.

Okres sprawozdawczy cechowała w dużej mierze stabilizacja naszej działalności na poziomie, który nie przerastał naszych możliwości. Zarząd realizował konsekwentnie zamierzone i wypracowane wcześniej formy działania. Raz w miesiącu odbywały się zebrania ogólne, poprzedzane posiedzeniami Zarządu Koła, z wyjątkiem miesięcy wakacyjnych (lipiec, sierpień). Staramy się, o ile to od nas zależy, przestrzegać, aby spotkania odbywały się regularnie w każdy ostatni piątek miesiąca. Ogółem odbyło się 37 zebrań, w których uczestniczyło 2600 osób. Główny punkt comiesięcznych spotkań stanowiły referaty naukowe. Założeniem była, i pozostaje nadal, dbałość o udział wybitnych wykładowców, przeważnie profesorów Akademii Medycznej. Doborem wykładowców i tematyki zajmowała się z ramienia Zarządu kol. Barbara Kowal-Gierczak. Według opinii słuchaczy oraz Zarządu dobór wykładowców był bardzo trafny, wykłady na bardzo wysokim poziomie naukowym, prezentowane były zrozumiałym językiem z dużym znawstwem dydaktyki. Dowodem rzetelności tej oceny jest analiza frekwencji. Jeżeli w 1997 r. w posiedzeniach przeciętnie uczestniczyło około 50 osób, to od roku 2000 nigdy mniej niż 80, a często nawet ponad 100. Lekarze seniorzy czują się usatysfakcjonowani takim poważnym traktowaniem zarówno przez dobór tematyki, jak i wykładowców, co jest niewątpliwą zasługą kol. B. Kowal-Gierczak, której gorąco dziękuję za te starania.

Naszą działalność uatrakcyjnia sekcja kulturalno-turystyczna. Najbardziej cenione są wycieczki autokarowe w atrakcyjne rejony naszego kraju. Wymieńmy tu kilka - Kraków połączony ze zwiedzaniem Wieliczki, Myślenice, Wadowice, Częstochowa, Kudowa, Kórnik oraz Kazimierz Dolny, a także Nałęczów i zamek Zamoyskich w Kozłówce. Wszyscy uczestnicy wycieczek bardzo je sobie chwalą i chętnie w nich uczestniczą. Kol. Danuta Dejniak i kol. Bogusław Makuch, bardzo sprawni organizacyjnie, wykorzystują każdą możliwość finansową, jaką stwarza nam Rada DIL. Serdecznie dziękuję wyżej wymienionym kolegom za ich aktywną i czasochłonną działalność. Dzięki ich staraniom organizowane są coroczne spotkania opłatkowe, gromadzące do 150 członków naszego Koła.

Działalność legislacyjna jest domeną kol. Romana Haizika, łącznika między Radą Naczelną w Warszawie a naszym Kołem. Tylko my, pracujący w Zarządzie Koła, jesteśmy w stanie ocenić ogrom jego wysiłków, czujność i starania o prawidłową działalność organizacyjną.

Nie przedstawiamy sprawozdania za działalności Sekcji Socjalnej naszego Koła, bo nie jesteśmy jej gospodarzami. Należy tylko z uznaniem podkreślić, że koleżanki pracujące w tej sekcji są bardzo aktywne, dbają o pomoc materialną dla naszych członków, opiniują podania i biorą czynny udział w posiedzeniach Komisji Socjalnej Rady DIL. W dyskusjach na posiedzeniach Zarządu naszego Koła pojawiają się głosy na temat intensyfikacji działalności socjalnej. Nie przedstawiamy ich bliżej, bo na razie są to jedynie hasła, bez konkretnych form działania. Sprawami tymi powinien zająć się nowy Zarząd.

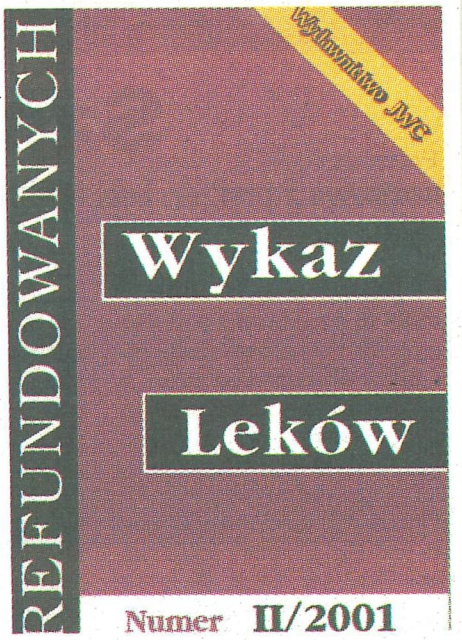
Nie przedstawiamy także sprawozdania finansowego, bo finansami zarządza skarbnik Rady Naczelnej DIL.

Na zakończenie naszego krótkiego sprawozdania chcielibyśmy gorąco podziękować władzom Rady Naczelnej DIL, zwłaszcza prezesowi dr. Włodzimierzowi Bednorzowi i dr. Ryszardowi Łopuchowi, a także pani dyrektor Biura, mgr Danucie Jarosz, paniom pracującym w sekretariacie za ich życzliwość i pomoc w naszej działalności.

Dziękujemy również redakcji „Medium", a w szczególności pani redaktor naczelnej mgr Elżbiecie Pomorskiej, za sympatyczną współpracę.

Ze swojej strony chciałbym bardzo serdecznie podziękować kol. Franciszkowi Kassolikowi, sekretarzowi naszego Koła, koordynującemu całą naszą działalność.

Za Zarząd
Koła Lekarzy Seniorów DIL
Przewodniczący Zbigniew Knapik
Wrocław, 24 maja 2001 r.

W sekretariacie DIL przy ul. Matejki 6 we Wrocławiu można kupić „Wykaz leków refundowanych nr II/2001". Cena 24 zł.

Mistrzostwa Polski Pracowników Ochrony Zdrowia w Brydżu Sportowym

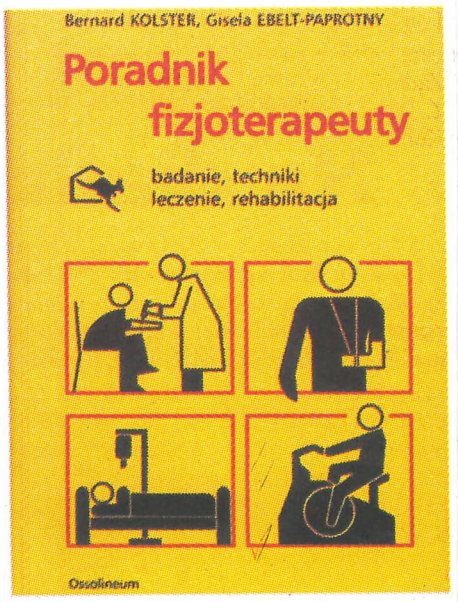
Warmińsko-Mazurska Izba Lekarska w Olsztynie organizuje 7-9 września 2001 r. Mistrzostwa Polski Pracowników Ochrony Zdrowia w Brydżu Sportowym.

Zawody odbędą się w Ośrodku Wczasowym „ELZAM" w Bogaczewie k. Morąga w woj. warmińsko-mazurskim.

Zgłoszenia w udziale prosimy kierować na adres:

Ośrodek Wczasowy „ELZAM"
14-300 Bogaczewo k. Morąga
tel./fax (089) 757 28 77

Poradnik fizjoterapeuty

„Poradnik fizjoterapeuty" to praca napisana przez lekarzy oraz praktyków fizjoterapeutów. Stawia sobie ona za cel pomoc w codziennej pracy oraz wprowadzenie do metodyki fizjoterapii. Prezentuje podstawowe techniki lecznicze: masaż, hydro- i balneoterapię, elektroterapię, kinezyterapię i inne. Poradnik uzupełniony jest prezentacją sprzętu pomocniczego oraz zaopatrzenia ortopedycznego. Bogato ilustrowany rycinami o dużych walorach edukacyjnych.

Poradnik fizjoterapeuty, Bernard Kolster, Gisela Ebelt-Paprotny, tłum. Ewa Wołoszyn, Wyd. Ossolineum 2001.

Artykuł pt. Alternatywa dla hormonalnej terapii zastępczej fitoestrogeny, który ukazał się w poprzednim numerze Medium, był tekstem sponsorowanym.

Wspomóż złotówką kolegów na Wschodzie

Polscy lekarze ze Lwowa i jego okolic z powodu kryzysowej sytuacji gospodarczej na Ukrainie cierpią niedostatek, a nawet biedę. Wielu z nich, starszych wiekiem, ma bardzo niskie emerytury i renty, wielu choruje i nie stać ich na zakup leków. Jeśliby każdy członek DIL ofiarował tylko 1 złotówkę naszym kolegom, można by im pomóc w znaczący sposób. Pieniądze można wrzucać do oznaczonej puszki, która stoi w sekretariacie DIL, lub w sali konferencyjnej podczas spotkań. Można je też przesłać pocztą, wykorzystując kupon drukowany w Medium, zaznaczając na nim: wpłata na Fundusz Charytatywny.
Stowarzyszenie Lekarzy Polskich we Lwowie chciałoby mieć własną siedzibę. Jej kupno przekracza jednak możliwości finansowe Stowarzyszenia. Wspomóżmy ich w tym przedsięwzięciu nasza ofiarnością.

KSLP informuje

KSLP Oddział Dolnośląski przypomina, że zadaniem członków Stowarzyszenia jest
1. Stała formacja duchowa i intelektualna stowarzyszonych lekarzy.
2. Krzewienie zasad moralności i etyki katolickiej, pogłębianie znajomości dokumentów Magisterium Kościoła, szczególnie w dziedzinie bioetyki oraz dbałość o ich przestrzeganie przez swych członków.
3. Dbałość o integrację środowiska lekarskiego wokół wartości chrześcijańskich i w oparciu o naukę Kościoła katolickiego.
4. Stanie na straży honoru i prestiżu zawodu lekarza oraz pielęgnowanie jego szczytnych tradycji.
5. Współdziałanie w pracach ustawodawczych, wychowawczych, badawczych i organizacyjnych zmierzających do poprawy stanu zdrowotnego i moralnego narodu.
6. Prowadzenie zgodnej z nauką Kościoła działalności społecznej, kulturalnej, oświatowo-wychowawczej, charytatywnej i opiekuńczej.
Zadania te realizuje poprzez
1. Współdziałanie ze strukturami Kościoła, a zwłaszcza Duszpasterstwem Pracowników Służby Zdrowia w systematycznej pracy nad formacją duchową i intelektualną swych członków.
2. Współpracę z krajowymi organizacjami katolickimi; w tym stowarzyszeniami innych grup zawodowych oraz z Samorządem Lekarskim.
3. Współpracę z zagranicznymi katolickimi stowarzyszeniami lekarskimi.
4. Podejmowanie i wspieranie inicjatyw ustawodawczych, gospodarczych, naukowych i informacyjnych zgodnych z celami Stowarzyszenia.
5. Czynny udział członków Stowarzyszenia w życiu publicznym.
6. Sprawowanie pieczy nad godnym reprezentowaniem oraz sumiennym wykonywaniem zawodu lekarza, szczególnie przez członków Stowarzyszenia, oraz troszczenie się o ich godziwe warunki pracy i sprawiedliwe wynagrodzenie.

Prezes KSLP
prof. dr hab. med.
Ludwika Sadowska

W „Sanusie" za darmo

Koleżanki i Koledzy!
Sytuacja finansowa lekarzy w Polsce jest powszechnie Wam znana, stąd tak wielu z nas pracuje na dwu lub więcej etatach, bierze dyżury w pogotowiu, dorabia w przychodniach itp. Kosztem naszych rodzin, zdrowia, wolnego czasu próbujemy osiągnąć średnią krajową. Rozwijający się kapitalizm i reforma służby zdrowia wzbudziły w nas nadzieję na zmianę tego stanu rzeczy, wydawało się nam, że uczciwą pracą zmienimy nasze położenie. Okazuje się, że są wśród naszych pracodawców tacy, którzy w tej trudnej sytuacji są nieuczciwi i niesprawiedliwi wobec naszych wysiłków.

Przyjemnie jest pracować w eleganckiej i reprezentacyjnej placówce - żeby jeszcze za to płacili.

Fot. Elżbieta Pomorska

My wszyscy niżej podpisani byliśmy pracownikami w Prywatnym Centrum Diagnostyki Medycznej „Sanus" we Wrocławiu. Podpisano z nami umowę zapewniającą godne, regularne zarobki za wykonywaną pracę. Niestety, było tak tylko na samym początku: płacono nam w miarę regularnie, w następnych miesiącach coraz rzadziej lub wcale. Niektórzy z nas kierowali sprawy do sądu, inni próbowali uzyskać pieniądze drogą ugody. W międzyczasie Prezes „Sanusa" zatrudniał kolejnych lekarzy, obiecując im dobre zarobki i inny styl pracy.
Podobnie jest i tym razem, kolejna grupa lekarzy złożyła wymówienia z powodu braku wynagrodzenia. Prawdopodobnie Pan Prezes będzie wkrótce poszukiwał nowych pracowników, obiecując im, podobnie jak nam, satysfakcjonujące zarobki.
Ostrzegamy, zwłaszcza młodych lekarzy, przed pochopną decyzją i podjęciem pracy w „Sanusie" - nie otrzymacie należnych pieniędzy bez interwencji sądu. Mamy nadzieje, że nasz przykład jest dostatecznie wymowny i odstraszy ryzykantów przed pracą u nieuczciwych pracodawców.

8 nazwisk
do wiadomości redakcji

Komunikowanie się lekarza z pacjentem

Książka ta jest podręcznikiem przygotowanym z myślą o studentach akademii medycznych, a także lekarzach już praktykujących. Ma służyć pogłębianiu wiedzy o jednym z najistotniejszych elementów sztuki lekarskiej, umiejętności nawiązywania kontaktu z pacjentem. Od tego w dużej mierze zależy właściwa diagnostyka i skuteczność leczenia. Rozwój medycyny i technik diagnostycznych stawia zarówno przed lekarzem, jak i pacjentem nowe wymagania. „Zasady poprawnego komunikowania, które lekarz powinien respektować, służą nie tylko pacjentowi, lecz także samemu lekarzowi" - podkreślają redaktorzy książki.
Komunikowanie się lekarza z pacjentem, pod red. J. Barańskiego, E. Waszyńskiego, A. Steciwki, Wyd. Astrum, Wrocław 2000.

II Wrocławska Konferencja „Wczoraj i dziś medycyny"

KSLP Oddział Dolnośląski oraz Instytut Edukacji Narodowej i Komitet Badań Naukowych PTL Oddziału Wrocławskiego; Katedra i Zakład Humanistycznych Nauk Lekarskich i Zakład Pielęgniarstwa Społecznego Akademii Medycznej we Wrocławiu
zapraszają 23 czerwca 2001 r. (sobota) na
II Wrocławską Konferencję „Wczoraj i dziś medycyny"
Rozpoczęcie o godz. 8.00 mszą św. w kościele Bożego Ciała przy ul. Świdnickiej, którą odprawią: diecezjalny duszpasterz służby zdrowia ks. mgr Artur Ćwirta i asystent kościelny KSLP Oddział Dolnośląski ks. mgr Janusz Prejzner
Obrady odbędą się w auli Studium Medycznego przy ul. Stawowej 24 we Wrocławiu (obok Dworca Głównego PKP)

Program konferencji

SESJA I 9.00-11.00
LEKARZ U PROGU NOWEGO WIEKU
9.00-9.15 *Powitanie gości i uczestników przez prezesa KSLP* - **prof. dr hab. med. L. Sadowską**
9.15-9.30 *Medycyna to nie zawód, a posłannictwo (O podstawowych uwarunkowaniach skuteczności sztuki uzdrawiania)* - **prof. dr hab. med. Gerwazy Świderski**
9.30-9.45 *Psychologiczne problemy w leczeniu chorego. Relacja lekarz-pacjent* - **dr Krystyna Kuchtyn - psycholog kliniczny**
9.45-10.00 *Kontakty lekarza z pacjentem. Czynniki jatrogenne* - **dr hab. Elżbieta Więckowska**
10.00-10.15 *Posługa kapłana w krytycznych godzinach chorego* - **ks. mgr Janusz Prejzner - asystent kościelny KSLP**
10.15-10.30 *Aktualne zagrożenia w wykonywaniu pracy zgodnie z sumieniem lekarza (aborcja, eksperymenty genetyczne, przeszczepy narządów, eutanazja, reforma zdrowia)* - **prof. dr hab. med. Ludwika Sadowska, prof. dr hab. med. Julian Kornobis - prezesi KSLP**
10.30-11.00 *Dyskusja*
11.00-11.30 *Przerwa na kawę*
Występ chóru pod batutą Tadeusza Chołoniewskiego, organisty z parafii św. Rodziny we Wrocławiu.

SESJA II 11.30-13.00
LEKARZ I PACJENT W OKRESIE REFORM W POLSCE
11.30-11.45 *Współczesna sytuacja w bioetyce badań klinicznych (eksperymentów medycznych)* - **prof. dr hab. med. Tadeusz Heimrath - Komisja Bioetyki Akademii Medycznej we Wrocławiu**
11.45-12.00 *Błąd lekarski. Błąd medyczny. Odpowiedzialność prawna i zawodowa lekarza* - **prof. dr hab. Barbara Świątek - Katedra i Zakład Medycyny Sądowej AM we Wrocławiu**
12.00-12.15 *Problemy związane z hospitalizacją i ambulatoryjną opieką człowieka chorego przed i po reformie służby zdrowia w Polsce.* - **dr med. Teresa Świderska-Błońska - ordynator oddziału kardiologicznego Szpitala im. L. Rydygiera**
12.15-12.30 *Stan wiedzy i zachowania zdrowotne 40-50-letnich mieszkanek Wrocławia (badania własne - profilaktyka raka piersi)* - **mgr Małgorzata Synowiec-Piłat - socjolog - Zakład Humanistycznych Nauk Lekarskich AM we Wrocławiu**
12.40-13.00 *Dyskusja*
13:00-14:00 *Przerwa na obiad (bufet na miejscu)*

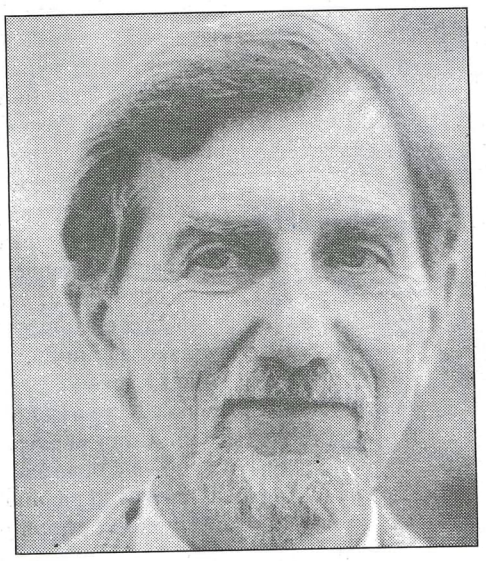
SESJA III 14.00-16.00
NADZIEJE I REFLEKSJE ZWIĄZANE Z PRAKTYKĄ LEKARZA
14.00-14.20 *Formy wykonywania zawodu lekarza w obecnym stanie prawnym w Polsce* - **prof. dr hab. Zdzisław Kubot - Instytut Prawa Cywilnego - Uniwersytet Wrocławski**
14.20-14.40 *Medycyna w świetle listu Jana Pawła II na trzecie tysiąclecie „Wypłyń na głębię"* - **dr Wanda Półtawska - Papieska Rada ds. Rodziny**
14.40-15.00 *System kształcenia lekarzy do służby człowiekowi choremu (ochrona jego życia i zdrowia od poczęcia do naturalnej śmierci)* - **prof. dr hab. Ryszard Andrzejak - członek Sekcji Medycznej Rady Głównej Szkolnictwa Wyższego, prorektor ds. klinicznych AM we Wrocławiu**
15.00-15.30 *Podsumowanie spotkania*
Propozycje działań społecznych na rzecz obrony godności lekarza oraz jego pacjentów.
Krajowy duszpasterz służby zdrowia - ks. Józef Jachimczak i dr Alicja Natusiewicz
15.30-16.00 *Uchwalenie rezolucji. Zamknięcie konferencji.*

Podczas Konferencji istnieje możliwość zgłoszenia deklaracji do Stowarzyszenia oraz opłacenia składek u skarbnika - dr. Anatola Sienkiewicza.

Prezes KSLP
prof. dr hab. n. med.
Ludwika Sadowska

Śpi jak po melatoninie

Rozmowa z profesorem Kliniki Endokrynologii w Centrum Zdrowia Matki Polki MICHAŁEM KARASKIEM, światowym specjalistą badającym szyszynkę i hormony przez nią wydzielane

- Czy pan profesor zażywa melatoninę?

- Zażywam melatoninę od dwóch lat. Robię to dlatego, że po pięćdziesiątym roku życia stężenia nocne melatoniny w organizmie obniżają się, a po sześćdziesiątym są takie same jak dzienne, występuje więc względny niedobór melatoniny i po ukończeniu sześćdziesiątego roku życia ponad 60% osób ma zaburzenia snu, właśnie z powodu tego niedoboru. Badania wykazały, że dzięki melatoninie u ponad 80% stosujących ją problemy te ustąpiły. Żaden lek nie da niestety 100% poprawy zaburzeń snu u stosujących go.

- Czy dzieje się tak dlatego, że każdy organizm reaguje inaczej na leki?

- Problem tkwi w przyczynie zaburzeń snu. Jeżeli są to zaburzenia rytmów sen - czuwanie, to melatonina będzie działała, jeżeli podłoże zaburzeń jest czysto nerwicowe, to melatonina nie będzie działała, bo nie jest lekiem nasennym. Ona uzupełnia tylko niedobory hormonu szyszynki, które występują po 50 roku życia, ale to uzupełnienie ma również bezpośrednie działanie na czas zasypiania.

- Skoro melatonina nie jest lekiem nasennym, to czy po zażyciu pierwszej dawki obserwujemy natychmiastowy efekt?

- Niestety, po jednej tabletce nie nastąpi natychmiastowy sen bez zaburzeń. Muszą minąć co najmniej dwa tygodnie zanim po melatoninie ureguluje się nasz rytm: sen - czuwanie. Większość lekarzy, zapisujących pacjentom melatoninę, nie zna dokładnie jej działania, dlatego często sygnalizują mi, że ona nie działa. Zapytani, na jakiej podstawie tak sądzą, odpowiadają, że pacjent wziął dwie tabletki przez dwa kolejne dni i nie odczuł poprawy w zasypianiu. Tłumaczę więc mechanizm działania tego hormonu, podkreślając, że muszą upłynąć co najmniej dwa tygodnie, aby nastąpiła poprawa.

- Tę tezę potwierdza stosowanie przez Pana Profesora melatoniny przez dłuższy czas?

- W styczniu tego roku Journal of Pineal Research opublikował badania naukowców argentyńskich. Wskazują oni, że wszystkie parametry snu, w tym jakość snu, poprawiają się między 15 a 30 dniem od rozpoczęcia stosowania melatoniny.

- Czy melatonina ma również zastosowanie w innych przypadkach zaburzeń snu?

- Szczególne działanie ma melatonina na osoby niewidome, ponieważ reguluje rytm: sen - czuwanie, który u osób niewidomych jest zaburzony. Może też korzystnie wpływać na samopoczucie pracowników zmianowych, którzy mają problemy z zasypianiem ze względu na ciągłe zmiany rytmu snu i czuwania. Jest to jedyny przypadek, kiedy melatoninę można zażywać w ciągu dnia. We wszelkich innych przypadkach przyjmować należy ją wyłącznie wieczorem na godzinę przed snem.

Melatonina pomaga szczególnie osobom cierpiącym na zaburzenia snu przy szybkiej zmianie stref czasowych, podczas samolotowych podróży międzykontynentalnych.

- Czy na zaburzenia w wydzielaniu melatoniny wpływa także niezgodny z naturą sposób życia ludzi w wielkich miastach, w ciągłym stresie, prowadzących nocne życie?

- Nieregularny i zbyt intensywny sposób życia ludzi w krajach rozwiniętych powoduje, że szyszynka ma mniejszą zdolność wytwarzania i wydzielania melatoniny. Pozostawanie w silnym świetle wieczorem, w nocy i wczesnym rankiem hamuje syntezę i wydzielanie tego hormonu. Również leki m.in. blokujące receptory beta-androgeniczne, benzodiazepiny, leki przeciwdepresyjne, niesteroidowe leki przeciwzapalne, antagoniści wapnia, a także używki: alkohol, kawa, papierosy mogą powodować zmniejszenie wydzielania melatoniny.

- Czy melatoninę może zażywać każdy człowiek, który cierpi na zaburzenia snu? Czy może powinien zwrócić się po poradę w tej sprawie do lekarza ogólnego lub endokrynologa?

- Nie zaszkodzi zapytać lekarza, ponieważ są nieliczne przeciwwskazania. Z pewnością nie należy zażywać melatoniny podczas ciąży i karmienia, a także przy nowotworach układu odpornościowego, takich jak: białaczka i chłoniak. Badania doświadczalne wykazały bowiem, że melatonina pobudza układ immunologiczny. Również w alergiach i chorobach autoimmunologicznych nie należałoby stosować melatoniny, ponieważ może ona pobudzać i nasilić procesy alergiczne. Nie należy jej także podawać zdrowym dzieciom. Nie powinny przyjmować jej osoby z chorobami wątroby i poważnymi chorobami psychicznymi.

- Jak działa melatonina poza regulacją snu, przecież nie tylko z tego powodu pragnie ją zażywać tak wielu Amerykanów?

- Kilkanaście milionów Amerykanów łyka codziennie melatoninę, aby być pięknym, młodym, zdrowym i bogatym. Ten lek nie zapewnia wiecznej młodości, nie ma żadnych dowodów naukowych, że melatonina przeciwdziała starzeniu się organizmu. Natomiast melatonina jest najsilniejszym zmiataczem wolnych rodników. Wierzymy w wolnorodnikową teorię starzenia. Wolne rodniki uważa się także za istotny czynnik w powstawaniu i rozwoju: nowotworów, miażdżycy, zaćmy, procesów niedokrwienia tkanek, procesów zapalnych w przebiegu zakażeń bakteryjnych i wirusowych oraz chorób Alzheimera i Parkinsona. Panuje w medycynie szaleństwo w wyszukiwaniu zmiataczy wolnych rodników. Należą do nich betakaroten, witamina C i E. Melatonina jest najsilniejszym zmiataczem najgroźniejszych wodorotlenkowych rodników. Znacznie słabiej zmiata rodniki nadtlenkowe.

- Pisze się też o melatoninie, że poprawia ogólne samopoczucie i przynosi dobry humor?

- Poprawa samopoczucia następuje po głębokim, niezakłóconym śnie, który może być wynikiem przyjmowania melatoniny, ale nie jest to rozweselacz. Były też artykuły, które mówiły o tym, że melatonina poprawia sprawność seksualną, ale na ten temat nie ma żadnych dowodów, poza tym, że jeśli się jest wyspanym i wypoczętym podnosi się ogólna wydolność organizmu.

Rozmawiała EP

Profesor Michał Karasek prowadzi Samodzielną Pracownię Mikroskopii Elektronowej w Akademii Medycznej w Łodzi, jest także zastępcą kierownika Kliniki Endokrynologii w Centrum Zdrowia Matki Polki. Przez wiele lat był zastępcą red. nacz. i jest członkiem redakcji światowego czasopisma zajmującego się problemami szyszynki: Journal of Pineal Research.

Sprawozdanie z walnego zebrania Lekarskiej Kasy Pomocy Koleżeńskiej przy DIL we Wrocławiu

Nadal utrzymujemy prymat w kraju

Walne zebranie LKPK otworzył zastępca przewodniczącego kol. Zbigniew Machaj. Zebranie rozpoczęto w drugiej turze o godz. 13.00 z powodu braku quorum. Program zebrania sprawozdawczego obejmował:

- sprawozdanie przewodniczącej Zarządu Kasy,
- sprawozdanie Komisji Rewizyjnej,
- głosowanie nad absolutorium dla Zarządu Kasy,
- wolne wnioski.

Przewodnicząca Zarządu Kasy kol. Krystyna Gniatkowska-Gładysz poinformowała zebranych, że kasa aktualnie liczy 882 członków, i pomimo rezygnacji kilku osób, chęć uczestnictwa i korzystania z tej formy pomocy jest wśród koleżanek i kolegów bardzo popularna. Stwierdziła, że liczba członków systematycznie się zwiększa, żartobliwie dodając: „ciekawe, kiedy przekroczymy liczbę 1000 członków". Systematyczność, życzliwa atmosfera oraz wyczulenie na potrzeby członków pozwalają osiągać dobre wyniki i utrzymywać prymat w tego typu działalności w kraju. Jest to dobra forma wspierania środowiska lekarskiego, która pozwala zachować godność w sytuacji przejściowego kryzysu finansowego, bądź też być istotnym źródłem finansowania dla realizacji ambitnych marzeń, pomysłów kreujących aktywność, pomagać w podnoszeniu kwalifikacji.

W dotychczasowej działalności przyznawane są pożyczki zróżnicowane w zależności od posiadanego wkładu. Wielkość pożyczek to: 1000, 2000, 3000, 4000, 5000, 6000 PLN. Decyzją walnego zebrania utrzymano pierwszeństwo w przyznawaniu pożyczek osobom specjalizującym się oraz osobom będącym w trudnej sytuacji losowej.

Przewodnicząca poinformowała zebranych o grupie osób zalegających ze spłatą pożyczek oraz o sposobie rozwiązania tego problemu. Informacje o pracy zarządu oraz kontakt z członkami kasy utrzymywany jest na łamach biuletynu „Medium", w bezpośredniej korespondencji w ramach dyżurów pełnionych przez członków zarządu (każdy czwartek) oraz przez księgową kasy, panią Barbarę Nuckowską.

Sprawozdanie Komisji Rewizyjnej przedstawiła kol. Halina Balicka. Stwierdziła, że Zarząd kasy w minionym okresie pracował zgodnie ze statutem oraz postulatami zarówno walnego zebrania, jak Komisji Rewizyjnej, nie dopatrując się żadnych uchybień.

Prowadzący zebranie kol. Zbigniew Machaj zwrócił się do obradujących o przeprowadzenie głosowania nad udzieleniem absolutorium za miniony okres Zarządowi Kasy. Udzielono go jednogłośnie.

Obradujący członkowie kasy wysunęli wiele propozycji mających na celu usprawnienie działalności kasy. Walne zebranie po merytorycznej dyskusji zaakceptowało wniosek: zwiększenia maksymalnej kwoty pożyczki do 7000 PLN, spłacanej w 15 ratach, przy poręczeniu dwóch członków kasy.

Osoby pragnące skorzystać z tej formy pomocy informujemy o warunkach członkostwa w kasie oraz warunkach i wielkości udzielanych pożyczek.

Warunek członkostwa:
– członkowie DIL,
– deklaracja członkowska,
– wpisowe 30 PLN.

Wielkość udzielanych pożyczek:
– 1000 PLN po opłaceniu składki 30 PLN + 30 PLN wpisowe,
– 2000 PLN dla wkładów 600 PLN
– 3000 PLN dla wkładów 1200 PLN
– 4000 PLN dla wkładów 1500 PLN
– 5000 PLN
– 6000 PLN dla wkładów 2500 PLN
– 7000 PLN dla wkładów 2500 PLN (od 09.2001 r.)

Druki członkostwa, pożyczek:
- u przewodniczących kół, w delegaturach DIL, w siedzibie DIL.

Warunki spłaty:
- maksymalnie w 15 ratach,
- siedziba DIL,
- sekcja płac w zakładach pracy,
- bezpośrednio na rachunek: 20302081-83928-2706-1100 BGŻ S.A. LKPK oddz. Wrocław.

Stanisław Furtan

Prawo prasowe przy wtórze słowików

W dniach 18-20 maja 2001 r. spotkali się w Dębem pod Warszawą redaktorzy naczelni biuletynów izb lekarskich. Konferencję i warsztaty zorganizowała Okręgowa Izba Lekarska w Warszawie, a gospodarzem spotkania była redakcja „Pulsu", biuletynu warszawskiej OIL.

Spotkanie zostało pomyślane jako forum wymiany doświadczeń w redagowaniu biuletynów poszczególnych izb, roli i pozycji redaktora naczelnego, wpływu rady i prezydium OIL na kształt i zawartość pisma.

Red. Aleksandra Gielewska w swoim referacie „Biuletyny izb lekarskich - czym są, jakie być powinny?" - podkreślała, że biuletyn to organ izby o określonych zadaniach, rządzący się swoimi szczególnymi prawami. Od tego kim jest właściciel, czy czuje i rozumie potrzebę kreowania informacji i ma świadomość, że trafia do określonego środowiska, w dużej mierze zależy forma i zawartość pisma.

W dyskusji podkreślano, że od momentu powstania biuletyny przeszły ogromne zmiany i właściwie słowo „biuletyn" funkcjonuje jako hasło umowne. Dzisiaj są to już profesjonalnie redagowane pisma, wydawane na dobrym papierze, z ciekawa szatą graficzną i bogatą zawartością merytoryczną. Na ich łamach często wypowiadają się autorytety naukowe nie tylko z dziedziny medycyny, ale także prawa i finansów.

Referaty dotyczyły również konstruowania informacji (red. Mirosław Wąsik), miejsca reklamy w biuletynach (Irena Tomaszewska - Farma-marketing), dziennikarstwa - czym ono jest, jakie być powinno, miejsce i rola etyki w tej formie wypowiedzi (dr Mateusz Kuczabski).

Wyjątkowo rzetelnie i starannie przygotowany był wykład o prawie prasowym (mec. Barcikowska). Jest to ogromna dziedzina wiedzy prawniczej, niezwykle istotna w pracy dziennikarskiej. Ponieważ jak wszystkie inne, przystosowuje się do nowej rzeczywistości, wymaga zmian i o nich, ale nie tylko, mówiła pani mecenas, polecając jednocześnie źródła, z których można korzystać w przypadku wątpliwości. Bo nieznajomość prawa nie zwalnia z odpowiedzialności.

Fot. E. Pomorska

Ośrodek w Dębem, gdzie odbywała się konferencja, jest urokliwie położony nad Zalewem Zegrzyńskim. Cisza, spokój i morze zieleni (słowiki koncertują za darmo), sprzyjają intelektualnej pracy. Oczywiście wykłady, konferencje, prezentacje na pewno dały wiele. Ale jeszcze więcej rozmowy, dyskusje, przemyślenia takie pozaseminaryjne. Ile izb lekarskich, tyle różnych pomysłów na gazetę. Każdy naczelny przywiózł swoje problemy, przemyślenia i ślad swojej izby, żeby nie powiedzieć pieczęć.

O ognisku (integracyjnym - to teraz takie modne) oczywiście nawet nie wspominam. Było - było takie, jak być powinno - ciepłe, sypiące skry, gitara, śpiewy i ludzie, wspaniali ludzie, którzy tę atmosferę stworzyli.

ZJ

Kabaret jako ćwiczenie mózgu

Doktor Danutę Dobrucką zawsze fascynowali ludzie starzy - ich doświadczenie, ich spokojny sposób patrzenia na życie i jego sprawy. Dlatego kiedy spotkała się ze studentami Uniwersytetu Trzeciego Wieku postanowiła zaagitować jego słuchaczy do założenia kabaretu. Sama już od szkoły średniej pisała wiersze i do wielu piosenek układa melodie z pomocą zawodowego pianisty Leopolda Krzysztofa Tarnawskiego, który także zasiada przy fortepianie jako akompaniator na występach.- Zaczęła szukać wykonawców. Znalazła kilka osób różnych zawodów, które miały poważne problemy ze zdrowiem, z zaakceptowaniem swojej samotności, depresji, choroby. Byli to ludzie po wylewach i zawałach. Początkowo aktorzy kabaretu mieli poważne trudności z zapamiętywaniem, uczeniem się tekstów na pamięć.

Pani Danka zyskała też dla swego pomysłu kilku profesjonalistów, którzy są już na emeryturze, nie mają zbyt wiele zajęć i chętnie jej pomagają. Teksty kabaretowe pisze sama założycielka, a w ostatnim programie pomagała jej w tym polonistka Maria Piss. Konsultują je dziennikarze piszący na temat kultury, a także znany wrocławski aktor Ludomir Olszewski udziela cennych porad reżyserskich, a także niektórzy dziennikarze. Amatorskich wykonawców wierszy i piosenek wspiera profesjonalna pieśniarka Urszula Gaertner.

Kabaret powstał 8 stycznia br. i już po dwóch tygodniach przygotowań wystawiono pierwszy program w Uniwersytecie Trzeciego Wieku. Aktorzy czytali teksty. W drugim programie już część tekstów została opanowana pamięciowo i czytano tylko część. Trzeci był już całkowicie z pamięci. - To była moja największa satysfakcja - mówi dr Dobrucka. - Udało się przywrócić tym ludziom wiarę w ich możliwości, przełamać tremę, spowodować, że nabrali chęci do życia. Kabaret jest tak pomyślany, aby ludzie nieśmiali, zagubieni, niepewni swoich możliwości znaleźli w nim swoje miejsce. Okazało się, że prowadzenie aktywnego życia znakomicie ćwiczy pamięć, ludzie zamknięci odblokowują się, mobilizują się do życia. Skleroza na wesoło jest lepsza niż ta na ponuro.

Fot. E. Pomorska

Wielką satysfakcją dla kabaretu, który nazywa się dwojako Utewiacy retro żacy w Uniwersytecie Trzeciego Wieku (UTW), a w pozostałych miejscach: Korniki jest serdeczne przyjęcie, z jakim się spotykają. Na ich majowym programie w Klubie Lekarza przy ul. Kazimierza Wielkiego we Wrocławiu sala była całkowicie wypełniona, a widzowie żywo reagowali na występy i gorąco oklaskiwali artystów. Również występy w ogólnopolskim programie telewizji i w radiu z pewnością podbudowały morale Korników.

Największą zaletą zespołu jest atmosfera pełna życzliwości i humoru. Wszyscy jego uczestnicy rozśpiewali się, są weseli, pragną się bawić, są zupełnie innymi ludźmi niż przed przyjściem do kabaretu.

Pani Danka pragnęłaby, aby do kabaretu czynnie włączyli się lekarze, którzy już są na emeryturze. Z pewnością wśród nich jest wielu utalentowanych, którzy nie zdają sobie sprawy ze swych zdolności. A tymczasem ona sam musi grać męskie role ponieważ brak do nich aktorów. Zachęca wiec do wstąpienia do kabaretu:

Życie jest jedną chwilką
Więc musimy się spieszyć
Byśmy mogli się sobą
I innymi nacieszyć.

Lecimy jak wariaci
Do wiadomego celu.
I strach cię już ogarnia
Dlaczego? Przyjacielu.

A tu kabaret czeka
Pośmiać się trochę, pokpić..
Każdego przyjmie człeka
A może chciałbyś wstąpić?

Odblokuj się na koniec
I nie bądź taki głąb.
Odwagi - sobie powiedz
Do kabaretu wstąp!

Wszyscy się ucieszymy,
Że chcesz się bawić z nami.
Pozostaw mądre miny
Będzie ci lżej - czasami.

PS A ci, którzy piszą, śpiewają, lubią wiersze lub grają - nie poniewierać się byle gdzie, tu - jazda do kabaretu!

EP

„Nie czyń drugiemu, co Tobie niemiłe"

Etyka bowiem zaczyna się wtedy, kiedy człowiek podporządkuje cele swego działania, kiedy dla celów wyższych i dalszych poświęca bliższe, bezpośrednie.
Władysław Biegański

Obejmując urząd sekretarza ONZ Javier Perez de Cuellar prosił matkę o błogosławieństwo. Udzielając mu go matka powiedziała: „Synu, gdy się urodziłeś wszyscy się cieszyli ty płakałeś. Postępuj tak, byś mógł się cieszyć gdy będziesz umierał i by wszyscy wtedy płakali". W tych słowach matki, prostej peruwiańskiej kobiety, kryje się głęboka myśl Biegańskiego i jego definicja etyki, jako nauki normatywnej. Jak my, lekarze, rozumiemy etykę? Zwykle w ogóle jej nie rozumiemy bądź kojarzy nam się jedynie z poprawnym stosunkiem do pacjenta. Tymczasem relacje pacjent-lekarz mieszczą się bardziej w sferze dobrego wychowania i naszej kultury, niż normach etycznych. W tym miejscu warto znowu posłużyć się cytatem z Władysława Biegańskiego: *Etyka bowiem nie rozpatruje istniejących obyczajów, tego, co jest w zakresie obyczajowym, w zakresie czynów ludzkich, lecz to, co być powinno; jej prawa nie dotyczą stosunków istniejących, lecz wymagalnych i noszą nazwę norm, obowiązków. Stąd etyka należy do nauk normatywnych.*

Gdzie, wobec tego, jest granica między dobrymi obyczajami a etyką? Pytanie to można by spuentować następująco: można być dobrze wychowanym i postępować nieetycznie i odwrotnie postępować etycznie, będąc źle wychowanym - to zupełnie różne sfery naszych działań.

Trudno w krótkich przemyśleniach na temat etyki, ogromnej dziedziny wiedzy filozoficznej, rozważać wszystkie jej zasady, ale można powiedzieć, że dotyczą one relacji lekarz-pacjent, lekarz-otoczenie i środowisko, w którym żyjemy, lekarz-lekarz (jako kolega, pacjent), lekarz-rodzina kolegi lekarza (jako pacjenci, współpracownicy).

Podstawową zasadą etyki w relacji lekarz-pacjent jest życzliwość i kultura, poszanowanie godności osobistej i prawo do intymności. Wielu z nas często zapomina w szczególności o godności osobistej i prawie do intymności, a przecież w większości przypadków wkraczamy w najbardziej intymne sfery życia naszych pacjentów. Częstym tematem dyskusji jest problem mówienia prawdy pacjentowi, a przecież niezbywalnym prawem pacjenta jest świadomy udział w podejmowaniu decyzji lekarskich. By ten udział był świadomy, pacjent musi znać prawdę o stanie swojego zdrowia. Nie można mu mówić o „niespokojnych komórkach" w przypadku rozpoznania nowotworu, trzeba „nadać rzeczy właściwe słowo". Nie traktujmy pacjenta jak człowieka o niższym IQ. On dobrze wie, że te niespokojne komórki nazywają się rak!

W większości przypadków stosunek lekarza do pacjenta bywa poprawny, natomiast stosunki między lekarzami pozostawiają wiele do życzenia. Tymczasem Kodeks etyki lekarskiej mówi o wzajemnym szacunku i zabrania wypowiadania opinii na temat innego lekarza w obecności pacjenta i jego otoczenia, wobec personelu, zakazuje dyskredytowania działalności zawodowej kolegi w jakikolwiek sposób. Pamiętajmy, że jeśli chcemy, aby nas szanowano, musimy przede wszystkim szanować się wzajemnie.

Największym natomiast problemem, według mojej opinii, jest stosunek lekarza do rodziny innego lekarza. Zwykle jeśli jest to relacja lekarz-pacjent (kolega lekarz lub jego rodzina), nie jest najgorzej. Problem zaczyna się, jeśli powinowaty kolegi jest partnerem w rozmowach zawodowych lub podwładnym. Wtedy zaczynają się emocje (kariera naukowa, status zawodowy, a może mąż był twoim asystentem i dostałeś dwóję?) i przychodzi czas rewanżu. To naganna postawa, a zdarza się bardzo często.

Mam świadomość, że zaledwie dotknąłem problemu etyki. Chciałbym sprowokować kolegów do wypowiedzi na ten temat. Tytuł zaczerpnąłem z artykułu zamieszczonego w gazecie Wielkopolskiej Izby Lekarskiej. Uważam, że jest on doskonałą puentą staropolskiego porzekadła *Nie czyń drugiemu, co Tobie niemiłe.*

Prezes Stowarzyszenia Obrony Godności Lekarskiej
doc. dr hab. Michał Jeleń

zdrowo.pl
Twój portal medyczny zdrowo.pl
Wkrótce "zdrowo.pl" wydany będzie w wersji multimedialnej płyty CD.
Płytę otrzymają lekarze z Dolnego Śląska. WARTO TAM SIĘ ZNALEŹĆ
Informacji o wpisach udzielą Państwu nasi przedstawiciele: hm sp. z o.o. Wrocław tel. 071 783 70 77; Infor-Med Wrocław tel. 071 372 68 16; hm sp. z o.o. Wałbrzych tel. 074 842 94 10; A&P s.c. Świebodzice tel. 074 854 62 22 lub drogą elektroniczną e-mail: info@zdrowo.pl

NOWE PRZEPISY PRAWNE

Radca prawny DIL
mec. Beata Kozyra-Łukasiak

Nowe środki i materiały farmaceutyczne wprowadzono do obrotu okresowo

I. Z dniem 9 kwietnia 2001 r. weszło w życie obwieszczenie Ministra Zdrowia z 9 kwietnia 2001 r. w sprawie okresowego wprowadzenia do obrotu środków farmaceutycznych i materiałów medycznych nie wpisanych do Rejestru, opublikowane w Dzienniku Urzędowym Ministra Zdrowia nr 4 poz. 26.

Do 31 lipca 2001 r. wprowadza się do obrotu środki farmaceutyczne i materiały medyczne wymienione w załączniku nr 1 do obwieszczenia nie wpisane do Rejestru Środków Farmaceutycznych i Materiałów Medycznych oraz nie określone w art. 5 ustawy z 10 października 1991 r. o środkach farmaceutycznych, materiałach medycznych, aptekach, hurtowniach i Inspekcji Farmaceutycznej (Dz.U. nr 105 poz. 452 z późniejszymi zmianami), stanowiącego, że środki farmaceutyczne oraz materiały medyczne podlegają wpisowi do Rejestru. Nie podlegają natomiast wpisowi leki recepturowe, leki gotowe określone przez Ministra Zdrowia, w których skład wchodzą pojedyncze, nieprzetworzone surowce farmaceutyczne, będące preparatami galenowymi, płynami infuzyjnymi wytwarzanymi w zakładach opieki zdrowotnej, lub lekami złożonymi, surowce farmaceutyczne, dla których ustanawiane są dodatkowe wymagania dot. jakości, leki homeopatyczne i inne środki farmaceutyczne i materiały medyczne określone przez Ministra Zdrowia, uwzględniając leki, których skład nie wymaga szczegółowych badań klinicznych.

Ordynacja środka farmaceutycznego lub materiału medycznego nie wpisanego do Rejestru powinna wynikać z potrzeb zdrowotnych pacjenta i musi być uzasadniona w dokumentacji medycznej. Apteki wydają te środki farmaceutyczne lub materiały medyczne na podstawie recepty lekarskiej lub zapotrzebowania uprawnionych jednostek organizacyjnych albo osób fizycznych, zgodnie z art. 39 ustawy o środkach farmaceutycznych.

Zaleca się stosowanie wzoru zapotrzebowania określonego w załączniku nr 2 do obwieszczenia. Również w przypadku wystawiania recepty lekarskiej zaleca się stosowanie tego wzoru. Jednocześnie traci moc obowiązującą obwieszczenie Ministra Zdrowia z 22 stycznia 2001 r. w sprawie okresowego wprowadzenia do obrotu środków farmaceutycznych i materiałów medycznych nie wpisanych do Rejestru, opublikowane w Dzienniku Urzędowym Ministra Zdrowia nr 1 poz. 1.

II. 7 maja 2001 r. weszło w życie rozporządzenie Ministra Finansów z 4 kwietnia 2001 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie ustalania cen urzędowych leków gotowych, surowic i szczepionek produkcji krajowej opublikowane w Dzienniku Ustaw nr 34 poz. 406.

Limity cen na środki wydawane bezpłatnie

III. 7 maja 2001 r. weszło w życie rozporządzenie Ministra Zdrowia z 19 kwietnia 2001 r. w sprawie ustalenia limitów cen leków, preparatów diagnostycznych i sprzętu jednorazowego użytku, wydawanych ubezpieczonym bezpłatnie, za opłatą ryczałtową lub za częściową odpłatnością, opublikowane w Dzienniku Ustaw nr 36 poz. 420.

Ile substancji obcych w żywności

IV. 7 maja 2001 r. weszło w życie rozporządzenie Ministra Zdrowia z 27 kwietnia 2001 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie wykazu dopuszczalnych ilości substancji dodatkowych i innych substancji obcych dodawanych do środków spożywczych lub używek, a także zanieczyszczeń, które mogą znajdować się w środkach spożywczych lub używkach, opublikowane w Dzienniku Ustaw nr 40 poz. 464.

Kto może wykonywać badania profilaktyczne pracowników?

V. 12 maja 2001 r. weszło w życie rozporządzenie Ministra Zdrowia z 5 kwietnia 2001 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie przeprowadzania badań lekarskich pracowników, zakresu profilaktycznej opieki zdrowotnej nad pracownikami oraz orzeczeń lekarskich wydawanych do celów przewidzianych w Kodeksie pracy opublikowane w Dzienniku Ustaw nr 37 poz. 451.

Badania profilaktyczne oraz profilaktyczną opiekę zdrowotną niezbędną z uwagi na warunki pracy wykonują lekarze, którzy:

1. posiadają specjalizację w dziedzinie medycyny pracy, medycyny przemysłowej, medycyny morskiej i tropikalnej, medycyny kolejowej, medycyny transportu, medycyny lotniczej lub higieny pracy,

2. byli zatrudnieni w pełnym wymiarze czasu pracy przez okres co najmniej 6 lat przed 26 lipca 1996 r. jako:

a) rejonowi lekarze przemysłowi,

b) lekarze poradni medycyny pracy lub poradni dla młodocianych, działających w przemysłowych publicznych zakładach opieki zdrowotnej,

c) rejonowi lub zakładowi lekarze kolejowej służby zdrowia,

d) lekarze rejonowi w zakładach opieki zdrowotnej dla szkół wyższych lub jednostek badawczo-rozwojowych, jeżeli sprawowali profilaktyczną opiekę zdrowotną nad pracownikami wykonującymi pracę na stanowiskach pracy, na których stwierdzono występowanie czynników szkodliwych dla zdrowia lub warunków uciążliwych wymienionych we wskazówkach metodycznych,

e) lekarze zakładowi w publicznych zakładach opieki zdrowotnej - wyłącznie w odniesieniu do pracowników tych zakładów,

f) lekarze w poradniach rehabilitacyjnych dla inwalidów - wyłącznie w stosunku do pracowników zatrudnionych w spółdzielczości inwalidzkiej,

g) pełnili służbę lub byli zatrudnieni w pełnym wymiarze czasu pracy przez okres co najmniej 3 lat jako lekarze w jednostkach wojskowych lub zakładach opieki zdrowotnej tworzonych i utrzymywanych przez Ministra Obrony Narodowej lub Ministra Spraw Wewnętrznych - wyłącznie w stosunku do pracowników objętych ich opieką w tych resortach. Przepisy rozporządzenia określają ponadto wymagania dotyczące uprawnień do przeprowadzania badań profilaktycznych pracowników narażonych na działanie promieniowania jonizującego, wykonujących pracę w warunkach tropikalnych, morskich i podwodnych oraz na stanowiskach związanych z bezpieczeństwem ruchu kolejowego. Badania profilaktyczne pracowników, u których na stanowiskach pracy nie stwierdzono występowania czynników szkodliwych dla zdrowia lub warunków uciążliwych wymienionych we wskazówkach metodycznych, mogą przeprowadzać również lekarze posiadający specjalizację w dziedzinie medycyny ogólnej lub medycyny rodzinnej.

Rozporządzenie zawiera zobowiązanie ukończenia przez lekarzy wymienionych w pkt 2 lit. a-d kursu doskonalącego organizowanego przez jednostkę badawczo-rozwojową w dziedzinie medycyny pracy lub ośrodek wyznaczony przez tę jednostkę, w terminie trzech lat od dnia jego wejścia w życie, tj. do 26 lipca 1999 r. **W nowelizacji dodany został § 14a stanowiący, iż lekarze, którzy nie ukończyli kursów doskonalących w powyższym terminie mogą wykonywać badania profilaktyczne oraz profilaktyczną opiekę zdrowotną pod warunkiem ukończenia kursu doskonalącego w terminie do 31 stycznia 2001 r.**

Nowelizacja wprowadza również zmiany we wskazówkach metodycznych w sprawie przeprowadzania badań profilaktycznych pracowników, (stanowiących załącznik nr 1 do rozporządzenia) w zakresie częstotliwości niektórych badań okresowych pracowników narażonych na działanie ołowiu i pyłów przemysłowych.

Co musi zawierać recepta?

VI. 1 czerwca 2001 r. wchodzi w życie rozporządzenie Ministra Zdrowia z 18 maja 2001 r. w sprawie recept lekarskich, opublikowane w Dzienniku Ustaw nr 51 poz. 535.

Recepta na refundowane leki i materiały medyczne musi zawierać następujące elementy:

1. **dane dotyczące upoważnionego podmiotu, z którym kasa chorych zawarła umowę** zgodnie z przepisami ustawy z 6 lutego 1997 r. o powszechnym ubezpieczeniu zdrowotnym.

Jeżeli receptę wystawia lekarz zakładu opieki zdrowotnej, lekarz wykonujący zawód w ramach indywidualnej praktyki lekarskiej, indywidualnej specjalistycznej praktyki lekarskiej lub grupowej praktyki lekarskiej (zarejestrowanego podmiotu), dane dotyczące tego podmiotu obejmują:

1) nazwę zakładu lub praktyki,

2) adres i numer telefonu,

3) identyfikator podmiotu zawierający jeden lub dwa człony rozdzielone znakiem „-"

- człon pierwszy stanowi 9 pierwszych znaków części I resortowego kodu identyfikacyjnego, jeżeli kod nie został nadany lub obowiązek nadania kodu nie dotyczy tego podmiotu, wykorzystuje się 9 pierwszych cyfr numeru REGON.

- człon drugi stanowi część VII resortowego kodu identyfikacyjnego, jeżeli kod nie został nadany lub obowiązek nadania kodu nie dotyczy tego podmiotu, mogą być podane uzgodnione z kasą chorych inne trzy cyfry.

Do 31 grudnia 2001 r. osoba wystawiająca receptę określona na wstępie, nie będąca lekarzem ubezpieczenia zdrowotnego, wystawiająca receptę na podstawie umowy upoważniającej do wystawiania recept na refundowane leki i materiały medyczne, obok powyższych danych, umieszcza na recepcie **numer identyfikacyjny określony w tej umowie.**

Jeżeli recepta jest wystawiana w innych warunkach niż określone na wstepie, dane dotyczące upoważnionego podmiotu obejmują:

1. imię i nazwisko osoby, która zawarła z kasą chorych umowę upoważniającą do wystawienia recept na refundowane leki i materiały medyczne,

2. adres i numer telefonu tej osoby,

3. dziewięciocyfrowy numer identyfikacyjny określony w tej umowie, zawierający:

a. dwie pierwsze cyfry o wartości „98",

b. dwie następne cyfry będące identyfikatorem kasy chorych, która zawarła umowę,

c. pięć pozostałych cyfr będących numerem ustalonym przez te kasę chorych. Powyższe dane nanoszone są za pomocą nadruku lub pieczęci.

2. **dane dotyczące pacjenta:**

imię i nazwisko, adres zamieszkania, wiek w przypadku pacjenta do lat 18, identyfikator kasy chorych, w której ubezpieczony jest pacjent, kod uprawnień dodatkowych pacjenta [IW - inwalidzi wojskowi, IB - osoba, która doznała uszczerbku na zdrowiu w okolicznościach określonych w ustawie z 29 V 74 r. o zaopatrzeniu inwalidów wojennych i wojskowych i ich rodzin (Dz.U. z 1983 r. nr 13 poz. 68 z późn. zm.) i nie została zaliczona do żadnej z grup inwalidów, ZK - osoba będąca zasłużonym, honorowym dawcą krwi, PO - osoba spełniająca warunki określone w ustawie z 21 XI 67 r. o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej (Dz.U. nr 4 z 1992 z poz. 16 z późn. zm.), AZ - osoba posiadająca uprawnienia określone w ustawie z 19 VI 97 r. o zakazie stosowania wyrobów zawierających azbest (Dz.U. nr 101 poz. 628 z późn. zm.), NB - osoba nie objęta powszechnym ubezpieczeniem zdrowotnym spełniająca kryteria określone w ustawie z 29 XI 90 r. o pomocy społecznej (Dz.U. nr 64 z 1998 r. poz. 414 z późn. zm.)], a jeżeli pacjentowi nie przysługują te uprawnienia - znak X, kod uprawnień dla pacjentów chorujących na choroby zakaźne i psychiczne oraz upośledzonych umysłowo, a także chorujących na niektóre choroby przewlekłe, wrodzone lub nabyte w postaci znaku „P", a jeżeli pacjentowi nie przysługują te uprawnienia - znak „X".

Opis leku i dawkowania

3. **treść recepty, która obejmuje:**

1) międzynarodową lub handlową nazwę leku lub materiału medycznego,

2) postać, w jakiej lek ma być wydany, jeżeli lek jest zarejestrowany w więcej niż jednej postaci,

3) dawkę, jeżeli lek jest zarejestrowany w więcej niż jednej dawce,

4) ilość leku lub materiału medycznego, a w przypadku leku recepturowego - nazwę i ilość surowców farmaceutycznych, które mają być użyte do jego sporządzenia,

5) sposób dawkowania, w przypadku przepisania:

a) leku w ilości niezbędnej pacjentowi na maksymalnie trzymiesięczne stosowanie,

b) leku gotowego, zaliczanego do leków silnie działających lub zawierających w swoim składzie środek odurzający lub substancję psychotropową,

c) leku recepturowego zawierającego w swoim składzie substancję bardzo silnie działającą, środek odurzający lub substancję psychotropową.

Jeżeli przepisana dawka jednorazowa lub dzienna leku zawierającego w swoim składzie substancję bardzo silnie działającą, silnie działającą, środek odurzający lub substancję psychotropową przekracza dawkę maksymalną, osoba wystawiająca receptę jest zobowiązana obok przepisanej dawki postawić wykrzyknik, zapisać ją słownie oraz umieścić swój podpis.

Treść recepty może również zawierać polecenie pilnej realizacji „cito" oraz zastrzeżenie „nie zamieniać".

Ilość leku lub materiału medycznego określa się cyframi arabskimi przez podanie liczby:

1) opakowań oznaczonych adnotacją „op" lub „leg" oraz wielkości opakowania lub

2) jednostek dawkowania oznaczonych odpowiednią adnotacją „tabl.",„kaps.", „amp."

Jeżeli wielkość opakowania nie została określona, przyjmuje się, że

NOWE PRZEPISY PRAWNE

jest to najmniejsze opakowanie tego leku lub materiału medycznego określone:

1) w wykazach refundowanych leków i materiałów medycznych - w przypadku recept na refundowane leki i materiały medyczne wymienione w tych wykazach,

2) w urzędowym wykazie środków farmaceutycznych i materiałów medycznych dopuszczonych do obrotu w kraju - w przypadku recept na leki i materiały medyczne niepodlegające refundacji albo recept na refundowane leki i materiały medyczne nie wymienione w wykazach określonych w pkt. 1.

Ilość surowca farmaceutycznego przeznaczonego do sporządzenia leku recepturowego określa się cyframi arabskimi, wagowo, w systemie metrycznym lub wykorzystując jednostki międzynarodowe, z tym że ilość surowca płynnego można podawać w kroplach, ilość surowca będącego środkiem obojętnym, przeznaczonym do nadania odpowiedniej postaci leku, można oznaczyć wyrazami ilość odpowiednia ,,quantum satis" lub ,,q.s.".

Dla jednego pacjenta i w tym samym czasie osoba wystawiająca receptę może przepisać maksymalnie:1) bez potrzeby podawania na recepcie sposobu dawkowania:

a) dwa najmniejsze opakowania leku lub materiału medycznego określone:

- w wykazach refundowanych leków i materiałów medycznych - w przypadku recept na refundowane leki i materiały medyczne wymienione w tych wykazach, - w urzędowym wykazie środków farmaceutycznych i materiałów medycznych dopuszczonych do obrotu w kraju - w przypadku recept na leki i materiały medyczne nie podlegające refundacji albo recept na refundowane leki i materiały medyczne nie wymienione w wykazach refundowanych leków i materiałów medycznych,

b) 100 sztuk strzykawek do insuliny wraz z igłami,

c) 100 sztuk pasków diagnostycznych,

d) ilość doustnego środka antykoncepcyjnego niezbędną na sześciomiesięczne stosowanie,

2) podając na recepcie sposób dawkowania - ilość leku lub materiału medycznego większą niż określona w pkt. 1, niezbędną pacjentowi na maksymalnie trzymiesięczne stosowanie.

Na jednej recepcie można przepisać podwójną ilość leku recepturowego, jeżeli zostanie zachowana jego trwałość w okresie stosowania.

4. **datę wystawienia recepty,**

Dane wystawiającego receptę

5. **dane dotyczące osoby wystawiającej receptę, w tym co najmniej:**

imię i nazwisko, numer prawa wykonywania zawodu lekarza, określony w odrębnych przepisach. Dane te nanoszone są za pomocą pieczęci.

Do 30 czerwca 2001 r. osoba wystawiająca receptę zamiast numeru prawa wykonywania zawodu lekarza, może umieszczać na recepcie numer identyfikacyjny, o którym mowa z art. 56 ust. 2 pkt. 1 ustawy z 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (Dz.U. nr 60 poz. 636 z późniejszymi zmianami).

Jeżeli osoba wystawiająca receptę wystawia ją dla siebie albo dla małżonka, zstępnych lub wstępnych w linii prostej, w części recepty przeznaczonej na wpisanie danych pacjenta wpisuje dodatkowo adnotację ,,pro auctore" lub ,,pro familia". Na recepcie z adnotacją ,,pro auctore" dane dotyczące pacjenta mogą nie zawierać elementów, które są umieszczone na pieczęci lekarskiej.

Na recepcie na refundowane leki i materiały medyczne może być umieszczony dodatkowo:

1) numer potwierdzający identyfikację pacjenta określony w odrębnych przepisach,

2) numer recepty nadawany przez kasę chorych w przypadku wprowadzenia przez kasę chorych druków recept zawierających numer recepty.

Jeżeli powyższe dane występują na recepcie, muszą być dodatkowo przedstawione w postaci kodów kreskowych.

Jeżeli na recepcie przypisano tylko leki i materiały medyczne niepodlegające refundacji, osoba wystawiająca receptę może ograniczyć dane niezbędne do wystawienia recepty do: imienia i nazwiska pacjenta, jego adresu zamieszkania i wieku w przypadku pacjenta do lat 18, treści recepty, daty jej wystawienia oraz danych dotyczących osoby wystawiającej receptę.

Wzór recepty określony jest w załączniku do rozporządzenia. W przypadku wprowadzenia przez kasę chorych druków recept zawierających numer recepty, kasa chorych wydaje upoważnionym podmiotom druki recept nieodpłatnie lub odpłatnie albo na wniosek upoważnionego podmiotu przydziela mu zakresy liczb mających służyć jako numery recept.

W druki recept niezawierające numeru upoważnione podmioty zaopatrują się we własnym zakresie.

Recepta, na której przepisano tylko leki i materiały medyczne niepodlegajace refundacji nie musi być zgodna ze wzorem określonym w załączniku do rozporządzenia. Wymiary recepty nie mogą być mniejsze niż 95 mm szerokości i 140 mm długości, a przed treścią recepty musi wystąpić adnotacja ,,Rp". Jeżeli pacjent przedstawia kartę ubezpieczenia w postaci książeczki usług medycznych, recepty wystawiane są na kuponach tej książeczki.

Recepty mogą być wystawiane na drukach recept zgodnych ze wzorem kuponu książeczki usług medycznych, jeżeli umieszczany jest na nich numer potwierdzający identyfikację pacjenta, określony w odrębnych przepisach.

Co i ile na jednej recepcie

Na receptach można przepisać do pięciu leków gotowych lub materiałów medycznych albo jeden lek recepturowy.

Na recepcie można przepisać więcej niż jeden lek znajdujący się w wykazach leków dot. chorób zakaźnych i psychicznych, niektórych chorób przewlekłych, wrodzonych lub nabytych, umieszczając na niej kod uprawnień ,,P", tylko wtedy, gdy na każdy z tych leków pacjentowi przysługują te uprawnienia.

Recepty na środki odurzające, substancje psychotropowe lub inne środki farmaceutyczne, oznaczone symbolem ,,Rp.w." zgodnie z odrębnymi przepisami, wystawiane są wyłącznie na drukach w kolorze różowym, zgodnych ze wzorem określonym w załączniku do rozporządzenia, numerowanych i wydawanych przez kasę chorych lub wskazany przez nią podmiot. Druki tych recept są drukami ścisłego zarachowania. **Na różowej recepcie można przepisać tylko jeden lek lub materiał medyczny.**

Jeżeli osoba wystawiająca receptę posiadająca uprawnienia do wystawiania recept na refundowane leki i materiały medyczne, korzysta z druku recepty określonego w załączniku do rozporządzenia lub kuponu książeczki usług medycznych, do przepisania leku lub materiału medycznego nie podlegającego refundacji dodatkowo wpisuje na recepcie identyfikator kasy chorych, w której ubezpieczony jest pacjent, kod uprawnień dodatkowych pacjenta, kod uprawnień w postaci znaku ,,P" lub w ich miejsce znak ,,X".

Jeżeli osoba wystawiająca receptę nie posiadająca uprawnień do wystawiania recept na refundowane leki i materiały medyczne korzysta z druku recepty określonego w załączniku do rozporządzenia lub kuponu książeczki usług medycznych w miejsce powyższych danych wpisuje znak ,,X" niezależnie od uprawnień pacjenta.

Termin realizacji recepty nie może przekroczyć 30 dni od daty jej wystawienia. Termin realizacji recepty na antybiotyki oraz recepty wystawionej w ramach pomocy doraźnej nie może przekroczyć 7 dni od daty jej wystawienia.

Termin realizacji recepty na leki sprowadzane z zagranicy dla użytkowników indywidualnych na zasadach określonych w odrębnych przepisach nie może przekroczyć 60 dni od daty jej wystawienia.

Recepty wystawione przez wejściem w życie rozporządzenia są realizowane na dotychczasowych zasadach.

Załączniki do rozporządzenia zawierają identyfikatory kas chorych, kod uprawnień dodatkowych pacjenta, sposób budowy numeru recepty nadawanego przez kasę chorych, sposób przedstawiania danych w postaci kodu kreskowego, wzór recepty oraz rubryki na kuponie książeczki usług medycznych przeznaczone do naniesienia danych dotyczących pacjenta.

Medicus a medico honorem expectat

Lekarze zgromadzeni w Polskim Stowarzyszeniu Obrony Godności Lekarskiej zgodnie zauważają, że w ostatnich czasach pogorszyły się stosunki międzyludzkie między lekarzami w Polsce. Oprócz sporadycznych naruszeń Kodeksu etyki lekarskiej zdarzają się także naruszenia Kodeksu wykroczeń i zwykła nieuprzejmość.

Kierując się głęboką troską o godność zawodu lekarza wzywamy P.T. Kolegów do większej życzliwości i staranności, a także przestrzegania zasad dobrego tonu w kontaktach między lekarzami i to nawet w układach, gdzie nie istnieje zależność służbowa.

Rozwój medycyny doprowadził do tego, że coraz częściej lekarz staje się pacjentem lekarza innej, lub nawet tej samej specjalności. W takiej sytuacji, nawet jeśli jest już emerytem, powinien być przyjęty poza kolejnością, uprzejmie i bez wymagania honorarium. Jeśli jest przyjmowany poza kasą chorych (np. w gabinecie prywatnym), można by od niego żądać jedynie zwrotu kosztów materiału opatrunkowego lub zastosowanego leku, chociaż gdy w rachubę wchodzą niewielkie koszty - należałoby i z tego zrezygnować.

W niektórych mediach publicznych w Polsce poluje się wprost na potknięcia poszczególnych lekarzy, co wyolbrzymione stanowi podstawę do urabiania w społeczeństwie nieprzychylnej opinii o lekarzach. W dalszej konsekwencji prowadzi to do agresji, choćby tylko słownej przeciwko lekarzom, która rzutuje niekorzystnie na stosunki pacjent-lekarz i na efekty terapii. Nic bardziej nie podsyca tego rodzaju agresji jak wzajemna nieżyczliwość lekarzy wobec siebie.

Oby stare porzekadło Homo homini lupus; medicus medico lupissimus est nigdy więcej się w Polsce nie materializowało!

Za Zarząd PSOGL
prezes dr hab. n. med. Michał Jeleń
i skarbnik lekarz Janusz Schimmel

ŹRÓDŁA ŚWIATŁA
dla stomatologii

- do lamp światłoutwardzalnych
- do lamp bezcieniowych.

PROJEKTOWANIE I DOSTAWA PROFESJONALNEGO OŚWIETLENIA GABINETÓW.
(barwa dzienna, idealne oddawanie barw)

FORTIS
Dystrybutor źródeł światła firmy Osram.
tel. (0-71) 367-67-35 (6 linii)
Wrocław, ul. Nyska 59/61
Zapraszmy
w godz. 8^{00}-16^{00} ; sobota 8^{00}-13^{00}

UWAGA! UWAGA!

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia obowiązywać będą nowe wzory recept i kart stomatologicznych. Nowe druki nabywać można w drukarni ARD, Wrocław, ul. Solskiego 55, tel. 363 51 11, 364 36 13. Rafał Dąbrowski tel. 0 607 82 02 51.

Projekty likwidacji szpitali odrzucone przez se

Posiedzenie Sejmiku Województwa Dolnośląskiego 25 maja 2001 r. poświęcone było sy przygotował wicemarszałek Krzysztof Prędki i przede wszystkim one miały być ocenione Na wstępie opozycja ponowiła próbę odwołania Zarządu Województwa, jednak została o wicemarszałek Krzysztof Prędki przedstawiał swój program, w którym m.in. były propozy Rydygiera) i w województwie oraz przekształcenia niektórych placówek. Plany przekszt modyfikował wicemarszałek, są znane i przy każdej prezentacji wzbudzały wiele kontrowe ścią głosów odrzucone przez radnych sejmiku.

Duże zainteresowanie wzbudziło wystąpienie dyrektora Delegatury NIK we Wrocławiu An

SPZOZ pracują rozsądniej, choć popełniają błędy

O wynikach kontroli NIK mówił dyrektor Delegatury NIK we Wrocławiu JANUSZ MYRTA

Delegatura NIK we Wrocławiu podjęła kontrolę wykorzystania środków publicznych na restrukturyzację służby zdrowia. Skontrolowała 4 jednostki: Urząd Marszałkowski, Specjalistyczny Szpital Zespolony im. Batorego w Wałbrzychu, SPZOZ - Szpital w Górze i Starostwo Powiatowe w Górze. Kontrola była wyrywkowa i dotyczyła niektórych problemów takich jak: wykonania budżetu państwa za poszczególne lata w zakresie opieki zdrowotnej, likwidacji placówek służby zdrowia, nabywania aparatury i materiałów laboratoryjnych, przekazywania SPZOZ jednostkom samorządu terytorialnego, funkcjonowania DRKCh, w tym prawidłowości dopłat do leków dla uprawnionych i prowadzenie inwestycji centralnych w służbie zdrowia.

Jak wykorzystano finanse z budżetu państwa

Kontrola NIK wykazała, że tuż przed wprowadzeniem kas chorych i wprowadzeniem nowego systemu administracji kraju wzrosło zadłużenie jednostek służby zdrowia. Wzrosły zwłaszcza zobowiązania wymagalne, które spowodowały obciążenie jednostek wysokimi odsetkami sankcyjnymi od nieterminowych spłat należności. (Od stycznia do końca września 1999 r. powstały zobowiązania Skarbu Państwa za niezapłacone odsetki od nieuregulowanych należności za dostawy i usługi w wysokości 51,5 mln zł.)

Nie zostały wykorzystane i zwrócono do budżetu państwa w 1999 r. 2.241 tys. zł z dotacji docelowej przeznaczonej na badania lekarskie kandydatów do szkół ponadpodstawowych i wyższych oraz uczniów i studentów tych szkół. Z przyznanych 2.941 tys. zł wydatkowano tylko 740 tys.

Z kontroli wykonania budżetu w 2000 r. wynikało, że nie wykorzystano dotacji celowych na zadania własne województwa w ochronie zdrowia w wysokości 1 202,4 tys. zł (to jest 22,2%) posiadanych środków przeznaczonych na program działań osłonowych i restrukturyzację ochrony zdrowia.

(Nie wykorzystano m.in. 500 tys. na realizację programu osłonowego i restrukturyzacji w Szpitalu Specjalistycznym im. Marciniaka we Wrocławiu, 391 tys. zł w Zakładzie Pielęgnacyjno-Opiekuńczym w Legnicy i w innych ośrodkach.)

Jak wyjaśnił po wystąpieniu dyrektora Myrty wicemarszałek Prędki, środki te nie zostały zwrócone do budżetu, lecz przeszły na następny rok.

W 2000 r. nie wykorzystano 270 tys. zł ze środków budżetowych na inwestycje w ochronie zdrowia, w tym m.in. 870 tys. zł w Wojewódzkim Szpitalu im. Babińskiego we Wrocławiu, które były przeznaczone na adaptację pomieszczeń, doposażenie OIOM i zakup RTG oraz 5 400 tys. zł na adaptację i rozbudowę w SPZOZ Dolnośląskim Centrum Onkologii we Wrocławiu.

Wyniki restrukturyzacji

Dyrektor NIK we Wrocławiu stwierdził, że w wyniku restrukturyzacji liczba łóżek w szpitalach publicznych zmniejszyła się z 22 229 w 1998 r. do 20 446 w 1999 r. i do 18 320 w 2000 r. W szpitalach samorządu wojewódzkiego i psychiatrycznych, które dysponowały w 1998 r. 12 541 łóżek zmniejszyła się ich liczba do 11 282 w 1999 r. i do 10 399 w 2000 r.

W 1999 r. w szpitale zatrudniały 3 500 osób, a w 2000 r. 3 400 osób. Nie zmniejszyło się, pomimo planowania zatrudnienie o 436 osób w 4 jednostkach podległych samorządowi. Na tę restrukturyzację przeznaczono 1.272,2 tys. zł, wykorzystano je w 77% i 292,2 tys. zł wróciło do budżetu państwa.

Pieniądze na RUM niewykorzystane

W województwie wrocławskim nie został wdrożony RUM, jednak zostały poniesione koszty 10,5 mln zł na jego wprowadzenie. W 8 SPZOZ nie wykorzystano 5.851,3 tys. zł na wdrożenie RUM.

Dolnośląska Regionalna Kasa Chorych w ocenie NIK

W DRKCh po przeprowadzeniu kontroli NIK stwierdził, że kasa nie miała rozeznania, jaka jest rzeczywista liczba zarejestrowanych w niej osób. Funkcjonowały 3 różne bazy danych o ubezpieczonych. Brak było jednolitego systemu informatycznego wspomagającego działalność Kasy, kompletnych i zweryfikowanych danych o osobach ubezpieczonych w DRKCh oraz o wielkości przekazanych przez płatników składek zdrowotnych, a także o zaległościach i odsetkach z tego tytułu. Nie było planu potrzeb zdrowotnych, który

by określał rozmieszczenie placówek i udzielanych świadczeń medycznych. Nie została nawiązana współpraca z samorządami terenowymi województwa dolnośląskiego, która by wskazała potrzeby ubezpieczonych i zapewniła prawidłowe funkcjonowanie zakładów opieki zdrowotnej.

Stwierdzono też nieprawidłowości polegające m.in. na braku kontroli jakości stosowania procedur diagnostycznych i terapeutycznych, stosowanych technologii medycznych, zasadności wyboru leków i materiałów medycznych zlecanych ubezpieczonym.

Konkursy ofert na umowy o udzielanie świadczeń zdrowotnych w 2000 r. były rozstrzygnięte z opóźnieniem (dopiero w końcu grudnia 1999 r.). Ceny jednostkowe świadczeń zdrowotnych na 2000 r. były niższe niż w 1999 r.

Niewłaściwie, a przede wszystkim mało efektywnie był sprawowany nadzór i kontrola nad wystawianiem i realizowaniem recept. Stało się tak, dlatego że w 1999 r. DRKCh skontrolowała tylko 44 apteki, to jest 6,2%.

Ofiarowane - droższe

Wyniki kontroli NIK wykazały, że pozyskane przez darowizny i uzyskania nowoczesne wyposażenie laboratoriów bez zastosowania ustawy o zamówieniach publicznych okazały się niekorzystne, bowiem ceny odczynników były dużo wyższe niż ceny katalogowe - te opłaty zwracały pełną wartość ofiarowanej aparatury, a nawet ją przewyższały.

Im dłużej tym kosztowniej

Inspektorzy NIK stwierdzili, że przeciągające się budowy szpitali: wojewódzkiego w Jeleniej Górze, Chirurgii Plastycznej w Polanicy Zdroju, szpitali w Świdnicy, Głogowie, Miliczu, II etap szpitala w Trzebnicy pociągnęły za sobą dużo wyższe koszta niż planowano.

Nieprawidłowości w likwidacji SPS ZOZ nad Matką i Dzieckiem we Wrocławiu

NIK dopatrzyła się nieprawidłowości w likwidacji tego ZOZ m.in. w tym, że nie uzyskano opinii o projekcie likwidacji od gmin i powiatów, którym SPS ZOZ nad Matką i Dzieckiem udzielał świadczeń zdrowotnych.

Nie wskazano również podmiotów, które przejmą zadania medyczne pełnione do tej pory przez likwidowany SPS ZOZ.

Nie wskazano też sposobu i formy zapewnienia osobom korzystającym z określonego rodzaju świadczeń likwidowanego zakładu, dalszego nieprzerwanego udzielania takich świadczeń.

Osoba wyznaczona na likwidatora przyznała, iż nie posiadała uprawnień likwidatora. Nie otrzymała też od organu założycielskiego zakresu zadań, obowiązków i odpowiedzialności. Nie została przeprowadzona analiza przewidywanych kosztów funkcjonowania usług przenoszonych z likwidowanego SPS ZOZ, jak i kosztów stworzenia warunków dla udzielania przenoszonych świadczeń w nowych jednostkach. Nie została zrobiona porównawcza analiza kosztów świadczeń zdrowotnych po ich przeniesieniu.

Dyrektor Delegatury NIK we Wrocławiu ocenił, że po restrukturyzacji, którą rozpoczęły organy samorządowe, SPZOZ funkcjonują dużo racjonalniej niż przed reformą.

Opr. EP

Nie leka problem

Wystąpienie przewodniczącego DRL i wiceprezesa NRL dr. WŁODZIMIERZA BEDNORZA było zwięzłe i spotkało się z przychylnym przyjęciem, o czym świadczyły brawa. Mówił on o zastrzeżeniach, jakie budzi kontrowersyjny program polityki zdrowotnej dla Dolnego Śląska przedstawiony przez wicemarszałka Prędkiego.

Jak stwierdził dr Bednorz, największą zaletą programu jest to, że powstał. Jest natomiast do niego wiele szczegółowych zastrzeżeń.

W szpitalu w Lubinie, będącym niewątpliwie centrum medycznym zagłębia miedziowego, który ma oddział kierowany przez prof. Janusza Bielawskiego spełniający kryteria III stopnia referencyjności, nie zlokalizowano oddziału ratunkowego, a jedynie ambulans. Niewykorzystane więc będą doskonale wyposażone oddziały i umiejętności wysokiej klasy specjalistów. Wiele kas nie zwraca uwagi na stopnie referencyjności, lecz podpisuje umowę według tego, jakie szpital świadczy usługi.

Dr Bednorz odniósł się także do wystąpienia dyrektora wrocławskiej Delegatury NIK Janusza Myrty, który w przedstawił lekarzy w negatywnym świetle, sugerując, że to właśnie lekarze są winni większym wydatkom na leki. Dr Bednorz stwierdził, że leki są wypisywane według rozporządzenia ministra zdrowia wydanego do Ustawy o powszechnym ubezpieczeniu zdrowotnym. Najgorszym lekarzem dla interesów kasy chorych jest ten, który wypisuje leki refundowane, a najlepszym z punktu widzenia kasy chorych ten, który ordynuje leki 100% płatne. A przecież limity cenowe leków i stopień ich refundacji ustala Ministerstwo Zdrowia. Dlatego oskarżanie lekarzy o to, że są przyczyną problemów finansowych kasy chorych mija się z prawdą. Poza tym w Polsce nie jest uporządkowana ewidencja pacjentów, którym należą się leki bezpłatne. Tak więc lekarz nie może być traktowany jako główny winowajca wypływu pieniędzy z kasy - także dla tych pacjentów. Lekarz nie jest w stanie skontrolować prawa pacjenta do bezpłatnych leków.

Następnie dr Bednorz skomentował projekt likwidacji Szpitala Specjalistycznego im. Rydygiera przypominając, że w ostatnich 3 latach zainwestowano w niego około 7 milionów zł. Jest on także jednym z kluczowych szpitali w mieście i nie powinien być zamykany.

jmik samorządowy

tuacji w służbie zdrowia. Propozycje zmian i przyjęte do realizacji.

ona większością głosów odrzucona. Potem ycje likwidacji szpitali w mieście (Szpital im. ałceń i likwidacji szpitali, które kilkakrotnie rsji i protestów. Tym razem zostały większo-

rzeja Myrty.

rze są przyczyną ów kasy chorych

Podniósł następujące kwestie.

- Dotychczas nie zostały przedstawione plany prywatyzacji placówek opieki zdrowotnej, a jednocześnie wydawane są pieniądze budżetowe na restrukturyzację zatrudnienia w niektórych placówkach. Pytał, czy jest to przygotowanie do prywatyzacji?

- Zwrócił się do wicemarszałka Prędkiego o wyjaśnienie, dlaczego marszałka Prędkiego jest brak współdziałania samorządu województwa z DRKCh w prowadzaniu regionalnej polityki zdrowotnej. Sejmik powinien mieć decydujący wpływ na działanie kasy przez wybieraną przez siebie Radę Kasy. Izba Lekarska wielokrotnie postulowała odejście od systemu Van Holdera i podpisanie kontraktów ze szpitalami bez uwzględnienia obecnego podziału na stopnie refe-

duża ilość środków z programu restrukturyzacyjnego na 2001 r. została przekazana byłemu województwu wałbrzyskiemu?

- Stwierdził, że dotychczas nie zostały ustalone zasady organizacji ani finansowania tzw. centrów np.: rehabilitacji, pediatrii, kardiologii.

- Istotne jest to, że nie ma w programach planu profilaktyki ochrony zdrowia, ani ustalonych środków, jakie samorząd wojewódzki zamierza na nie przeznaczyć.

Dr Bednorz stwierdził, iż Dolnośląska Izba Lekarska uważa, że największym mankamentem programu wicerencyjności, uważanego za sztuczny. Obecna polityka finansowania świadczeń w DRKCh - przy braku limitowania i małej ilości środków na specjalistykę ambulatoryjną - doprowadziła do wzrostu liczby hospitalizacji, co czyni nieuzasadnionym plan zamykania szpitali.

Dr Bednorz zapewnił sejmik wojewódzki, Zarząd Województwa i Radę DRKCh, że DRL jest gotowa do ścisłej współpracy i współdziałania we wszystkich trudnych i koniecznych problemach dla dobra naszych pacjentów i pracowników ochrony zdrowia.

Dolnoślązacy leczyli się poza województwem za 52 miliony zł

Dyrektor Dolnośląskiej Regionalnej Kasy Chorych Barbara Misińska w swoim wystąpieniu stwierdziła: - Wystąpienie pana dyrektora NIK-u było dla mnie szokujące, co nie znaczy, że fakty nie są mi znane. Dość już wypowiedzi, że za wszystko co złe odpowiedzialna jest kasa chorych.

Tymczasem jak mówiła dalej, gdy jest mowa o pieniądzach. nie wspomina się o tym, że 22 766 osób przepisało się do DRKCh z kasy branżowej, ale nie przeszły za nimi pieniądze. Podkreśliła także, że wielu Dolnoślązaków pragnie się leczyć poza granicami województwa, mimo że są u nas doskonale wyposażone placówki służby zdrowia i świetna kadra medyczna. Przez dwa lata Dolnoślązacy leczyli się poza naszym województwem za 52 miliony zł.

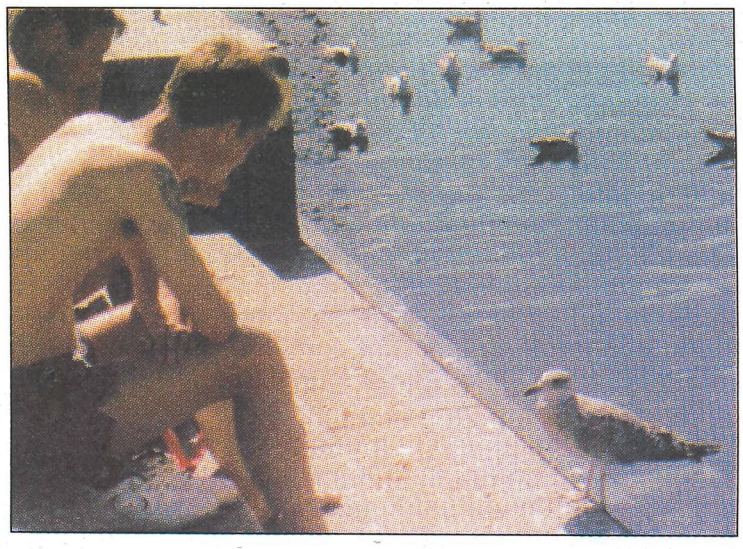
Po wystąpieniach gości rozgorzała dyskusja, mniejszość broniła programu wicemarszałka Prędkiego, większość była przeciwko jego planom restrukturyzacji, dlatego został on odrzucony.

Relację spisała i zdjęcia wykonała Elżbieta Pomorska

Mewy konkurencją dla viagry?

Maj to w północnej Norwegii okres trudny. W maju świat się zieleni i okrywa kwiatem, a tutaj jest wciąż biało-czarno. Dachy i drogi już pozbyły się śniegu, w ciągu jednej doby stopił się on też w ogródku, a jeszcze parę dni wcześniej przykrywał ziemię grubą na dwadzieścia centymetrów białą powłoką. Wiosna tutaj oznacza światło. Mamy go teraz dużo i długo - do 23. Już za parę dni będzie jasno całą dobę i przy bezchmurnym niebie słońce zobaczymy także o północy.

Coraz więcej mieszkających tutaj ludzi wyjeżdża w maju na południe Europy wąchać bzy i jaśminy. Ja w tym czasie byłam w okolicy Oslo, ale i tam wiosnę trudno było dostrzec. Temperatura 6-8 st. C i żadnej zieleni.

Polacy mieszkający na południu tego kraju kultywują na ogół polski styl życia, z językiem polskim na co dzień, polską telewizją i Radiem Maryja, polską kuchnią. Zarabiają jedynie norweskie korony i mają norweski standard w domach, tj. duże mieszkania, a nie takie klitki jak my w Polsce. Kontakt z Norwegią i Norwegami jest bardzo ograniczony i nie ma się właściwie czemu dziwić.

Na północy Polaków jest mało i takie wspólnoty nie są możliwe. Z konieczności trzeba czasem rozmawiać po norwesku, ale głównie w pracy. Poza tym znajomość języka nie jest prawie potrzebna.

Takie długie milczenie źle wpływa na człowieka, a mówić do siebie jakoś nijako. Wysyłanie e-maili też nie kompensuje braku używania języka w mowie. To takie bezosobowe i bezgłosowe. Właściwie człowiek oducza się mówić i jeśli nawet zdarzy mu się okazja do konwersacji, robi to nieudolnie, nie wiedząc o czym mówić. Dziwią go własne dźwięki.

Najbardziej znanym mi domowym dźwiękiem jest szum lodówki lub głośny warkot przelatujących samolotów. Poza tym w uszach dzwoni cisza i słychać szum wiatru.

W maju, za sprawą mew, które mają okres lęgowy, cisza ożywia się. Te, co nie mają przywileju wygrzewania w gniazdach jaj, siedzą na okolicznych słupach i obserwują okolicę, chroniąc wysiadujące jaja. Jeżeli zdarzy się, że ktoś przechodzi, siedząca na słupie mewa zawiadamia inne głośnym skrzekiem. Tamte informują inne i tak fala mewich głosów przenosi się coraz dalej i przybiera na sile. Wszystko dla odstraszenia intruza, by nie przyszło mu do głowy zapuścić się w rejon gniazd z jajami.

Jaja mew są tutaj przysmakiem i amatorów na nie nie brakuje. Kosztują 12 koron (około 6 złotych). Jajo mewy jest około dwa razy większe od kaczego. Ma szaro-zielonkawą skorupkę nakrapianą w nieco ciemniejsze plamki. Smak i zapach mają intensywny.

Siedzące na słupach ptaki nudzą się, ruch jest tu niewielki. Rozmawiają więc ze sobą skrzekliwym głosem. Noce są jasne, rozmawiające mewy burzą więc sen ludziom.

Gdyby jednak ktoś wybrał się do mewich gniazd, to ryzykuje udział w scenach jak w filmie Hitchcocka „Ptaki". Mewy atakują intruza nie tylko przeraźliwym skrzekiem, ale także ostrymi dziobami, kalecząc twarz i ręce. Nie ma się co zatem dziwić, że jajo mewy jest sześć razy droższe niż jajo kury.

W wybieraniu jaj z gniazd niedościgli są dorastający chłopcy. Mają swoje sposoby. Potrafią przechytrzyć mewy wartowniczki i sklepy oraz restauracje mogą zaoferować smakoszom ten rarytas. Ciekawe, że mewie jaja sprzedaje się w sklepach rybnych lub na rybnych stoiskach supermarketów, a nie nabiałowych.

Jaja mewie podaje się ugotowane na twardo, przekrojone na pół (razem ze skorupką) osolone, ze świeżymi krewetkami lub kawiorem i popija miejscowym piwem. Taka cholesterolowa bomba ma ponoć działanie równe viagrze. Muszę sprawdzić, kiedy w północnej Norwegii rodzi się najwięcej dzieci i czy ma to związek z majowym delektowaniem się mewimi jajami.

Nie wiadomo, jak będzie z mewimi jajami w tym roku, bo ich dostarczyciele - młodzi chłopcy - od trzech miesięcy siedzą przed telewizorami oglądając „Big Brother" - program emitowany teraz także w Polsce. W tym samym czasie na innych kanałach telewizyjnych psychologowie, psychiatrzy, rodzice i politycy odpowiedzialni za kulturę dyskutują, czy uprawianie seksu przed kamerą jest intymną - czy też nie - sferą życia. Inni pytają, czy jeszcze istnieje coś takiego jak wstyd i kto jest odpowiedzialny za jego brak. Chęć zysku jest ogromna. Wykorzystuje się ludzkie skłonności do podglądania i zwykłą ciekawość, telewizyjni producenci ordynarnie robią kasę.

Póki co, przy tej całodobowej jasności, gdy temperatura ustabilizuje się w granicach 6-8 stopni Celsjusza, trawa zacznie nadrabiać zaległości, a gdy przyjadą turyści, by podziwiać Norwegię, zobaczą zielone i ukwiecone łąki, powietrze chłodne i czyste, rzeki i jeziora pełne ryb, a szczyty gór lekko ośnieżone.

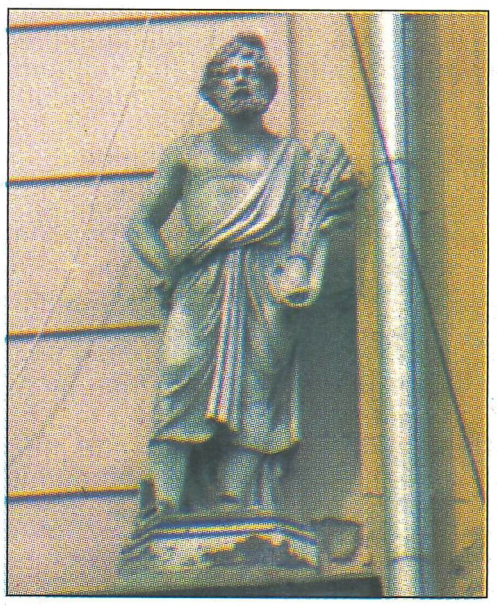
Barbara Gąsior-Chrzan

Komercyjne Biuro Doradztwa Podatkowego
Barbara Mieczkowska
Wrocław, ul. Matejki 6 IV p. (siedziba DIL)
świadczy usługi podatkowe w środy w godz. 10.00-15.00.
Rejestracja telefoniczna pod numerem tel. (071) 322 50 56

Czy jesteś spostrzegawczy

Przedstawiona na zdjęciu figura zdobi budynek, który Państwo często odwiedzają. Gdzie znajduje się budynek z tą właśnie figurą?
Wnikliwych obserwatorów wrocławskich osobliwości prosimy o odpowiedź.
Zapraszamy do zabawy. Na autorów prawidłowej odpowiedzi czeka w redakcji „Medium" nagroda.

Listy do redakcji

Szanowna Pani Redaktor!

W kwietniowym numerze „Medium" ukazał się artykuł pt. „Chory szpital". Korzystając z prawa do sprostowania lub odpowiedzi określonego w art. 32 w związku z art. 31 Ustawy prawo prasowe z dnia 26 stycznia 1984 r., z późniejszymi zmianami, proszę o jego zamieszczenie.

Chory szpital a rzetelność „Medium"

Medium publikując artykuł, nie zadało sobie trudu sprawdzenia informacji w nim zawartych, powielając nieprawdę. W 2000 r. z inicjatywy kierownictwa SP ZOZ w Górze opracowany został program jego restrukturyzacji. Obejmował restrukturyzację zasobów majątkowych, zobowiązań finansowych oraz zatrudnienia. Ówczesna koalicja zasiadająca w Radzie Powiatu blokowała przez kilka miesięcy podjęcie uchwały przyjmującej program do realizacji. Jak wiadomo, tylko Rada posiada kompetencje do dokonywania zmian organizacyjno-prawnych oraz majątkowych w jednostce. W końcu program został przyjęty, tyle tylko, że po zmianach nie stanowił już logicznej całości gwarantującej prawidłowe zmiany. Przy czym pamiętać należy, że przez następnych kilka miesięcy trwało podejmowanie uchwał, które pozwalały np. na restrukturyzację majątku. Niestety, nie pisze autor artykułu, że wielokrotnie zarząd SP ZOZ zwracał się do Zarządu Powiatu i osobiście do Starosty Jerzego Maćkowskiego z wnioskiem o poszerzenie linii kredytowej lub udzielenie dotacji. Ustawa o ubezpieczeniach zdrowotnych jasno określa, na co można wykorzystać środki uzyskane z kasy chorych. SP ZOZ posiadał kredyt w PKO BP w wysokości 500 tys. złotych, który pozwalał na utrzymanie płynności finansowej. Niestety, po zmianie koalicji w Radzie Powiatu w marcu 2000 r. Zarząd Powiatu wycofał udzielone gwarancje. Skutkiem tego była konieczność spłaty kredytu i utrata płynności. Nic to, że powstałe zobowiązania wobec ZUS czy US kosztowały wówczas 46%. Zamiast współdziałania, starosta wystąpił do banku o zamknięcie rachunku, co miało zmusić dyrektora do ustąpienia ze stanowiska. Pozyskane środki miały pozwolić na uwolnienie się od zobowiązań wobec ZUS. Jest to najbardziej „kosztowne" obciążenie pozostałe z lat ubiegłych. Tego jednak autor artykułu ani byli koalicjanci nie potrafili zrozumieć. Sytuacja identyczna miała miejsce przy próbie zbycia zbędnych elementów majątku, np. gruntów, budynków, niedokończonych budów z lat poprzednich, jak trafostacja, pralnia, składowiska opału itd. Wiele pism, próśb i wyjaśnień kierowanych do Zarządu Powiatu pozostawało bez skutku. Niestety autor artykułu nie zadał sobie również trudu, aby sprawdzić, jak kształtował się budżet SP ZOZ w Górze, koszty działalności, czy jak rozwijał się majątek? Gdyby to sprawdził, to poinformowałby, że o 35,53% wzrosła liczba hospitalizacji, a stawki płacone przez DRKCh spadły o 25% w stosunku do roku 1999. Mimo to wartość majątku trwałego wzrosła o 21,85%, co jest skutkiem przeprowadzonych remontów i inwestycji. Wartość przeprowadzonych inwestycji określona kwotą 1 647 870,95 zł osiągnęła poziom od wielu lat nie notowany w SP ZOZ. W 2000 r. koszty działalności spadły o 11,23%, mimo że niezależnie od jednostki powstały nowe pozycje kosztowe spowodowane wprowadzeniem dodatków za dyżury, dodatku za staż pracy (wcześniej włączony do podstawy wynagrodzenia zasadniczego), zaliczeniem działalności w zakresie usług medycznych jako działalności gospodarczej, co skutkowało wzrostem opłat z tyt. podatku od nieruchomości, skróceniem czasu pracy dla niektórych stanowisk itd. Spadek kosztów byłby wyższy gdyby nie niemoc byłego starosty i jego kolegów uniemożliwiających spłatę zobowiązań wobec ZUS i US. Żądanie, w tym miejscu, przekazania majątku SP ZOZ na rzecz powiatu przez starostę, świadczyć może, delikatnie pisząc, tylko o niezrozumieniu przez niego sytuacji i zachodzących procesów w służbie zdrowia. Prawdą przy tym jest, że tylko w byłym województwie leszczyńskim ZOZ-y zostały uwłaszczone majątkiem nieruchomym - i bardzo dobrze. W roku 2000 dzięki działaniom organizacyjnym oraz rzetelności załogi spadły o 24,37% koszty materiałów oraz energii. Nie wysilił się też autor artykułu, aby sprawdzić, że zobowiązania wzrosły w 2000 r. o 22,63% w stosunku do roku 1999. Przy czym bez trudu można wykazać, że przyczyny ich wzrostu leżą poza SP ZOZ. Źródła informacji, z których korzystał autor artykułu informujące o stratach w wysokości ok. miliona złotych z tytułu „błędów kierownictwa" w rozliczaniu procedur chirurgicznych świadczą, że owo „źródło informacji" nie ma pojęcia, o czym mówi. Zaś autor artykułu nie zadał sobie trudu, aby dotrzeć do właściwych danych. Poza tym winien on wiedzieć, że zarówno umowa z F. Fachman, jak również z wydawnictwem SAT funkcjonują od 1999 r. Widocznie są to dobre podmioty. Ja rozpocząłem pracę w SP ZOZ w 2000 r. Przy czym biorąc pod uwagę znane mi dokumenty, nie stwierdzam w tym miejscu złamania prawa. Nadto, Panie Jakubowski, nie sprawdził Pan, za jaki obszar działań odpowiadam w SP ZOZ. Jestem przekonany, że celem Pańskiej publikacji nie było rzetelne przedstawienie sprawy. Wiele podanych w artykule „faktów" jest mi nieznanych, muszą być zatem wytworem Pańskiej fantazji lub niewiedzy. Prawdą natomiast jest, że Pan Wojciech Tomczak jest moim współpracownikiem od kilku lat. Jest to młody i zdolny człowiek, w którego rozwój naukę i należy inwestować.

Powtórzę: „Ci, którzy mnie znali wiedzieli, że nie zawieram kompromisów w obszarze korupcji, nieformalnych układów. Mówię bez wahania „tak" dla rzetelnej pracy, nauki, wartości chrześcijańskich, autorytetów" - z mojej wypowiedzi udzielonej Gazecie Górowskiej w roku 1999. Mojej postawy zaś nie jest w stanie zmienić nikt, również publikacje na zamówienie.

Leszek Burzyński.

PS. Nie są mi znane działania starostry Jerzego Maćkowskiego mające uratować szpital. Znane są mi natomiast działania kierownictwa SP ZOZ, które spowodowały, iż na rozwój jednostki uzyskaliśmy ok. 1,6 mln zł.

Leszek Burzyński

Szanowna Redakcjo!

Od czasu reformy służby zdrowia technicy dentystyczni coraz częściej wykonują prace protetyczne, które dotychczas wykonywali lekarze stomatolodzy. Powszechne staje się, że - w ramach prywatnej praktyki - przyjmują pacjentów na fotelach stomatologicznych i bez udziału stomatologa pobierają wyciski, przymierzają i dopasowują protezy i mostki. Swoje usługi świadczą za wynagrodzenie niższe niż lekarze stomatolodzy, a w związku z tym mają coraz więcej pacjentów. Na zwracane uwagi o braku uprawnień do przyjmowania pacjentów, odpowiadają, że wszyscy tak robią, a w związku z tym jest to legalne. Ponieważ wzrasta liczba stomatologów, powstaje konkurencja i rodzi się wzajemna niechęć. Dlatego ośmielam się prosić o ewentualne opublikowanie artykułu na ten temat, który poruszałby ten problem. Pamiętam jeszcze ze studiów, że tłumaczono nam brak uprawnień techników do przyjmowania pacjentów. Potem otrzymali uprawnienia do naprawy protez, ale bez dostępu do pacjentów. O tym, że praktyka przyjmowania pacjentów przez techników jest powszechna w Wałbrzychu, Legnicy, a nawet Wrocławiu wiedzą wszyscy zainteresowani.

Stanisława Nawojska
Świdnica
ul. Mickiewicza 15

Szanowna Redakcjo!

W majowym numerze „Medium" ukazała się notatka pani mgr Bogusławy Ziarkiewicz, logopedy-pedagoga, pt. „Rola lekarza pediatry w profilaktyce zaburzeń mowy". Pani magister pisze, w jakich przypadkach lekarz pediatra powinien kierować dziecko do logopedy. Wymienia m.in.: nieprawidłowości w budowie narządów mowy dziecka, podejrzenie niedosłuchu, nosowanie, brak mowy czynnej po ukończeniu drugiego roku życia dziecka, artykulacja międzyzębowa, zamiana głosek dźwięcznych na bezdźwięczne, chroniczne katary i choroby górnych dróg oddechowych, niepłynność mowy itd.

Przyczyny tych wszystkich zaburzeń są często bardzo złożone i zanim dziecko trafi na terapię logopedyczną powinno być przede wszystkim dobrze zdiagnozowane. Diagnozę zaburzeń głosu, mowy i słuchu przeprowadza lekarz otolaryngolog-foniatra. I to do Poradni Foniatrycznej w pierwszym rzędzie należy kierować dzieci we wszystkich przypadkach zaburzeń głosu, mowy i słuchu. Lekarz foniatra przed postawieniem ostatecznej diagnozy niejednokrotnie potrzebuje konsultacji lekarza neurologa, psychiatry, audiologa, ortodonty, chirurga czy psychologa. W wielu przypadkach trzeba przeprowadzić dokładną ocenę narządu słuchu, a w razie braku współpracy z dzieckiem, należy zbadać słuch w warunkach szpitalnych. W przypadku niedosłuchu przed podjęciem terapii logopedycznej należy dziecko zaopatrzyć w aparaty słuchowe. Jeśli przyczyną upośledzonej drożności nosa jest przerost trzeciego migdałka należy wykonać adenotomię. Czasem trzeba podciąć skrócone wędzidełko języka, czy zoperować podśluzówkowy rozszczep podniebienia. Jeśli stan dziecka tego wymaga należy podjąć leczenie farmakologiczne.

Dopiero dokładnie zdiagnozowane i odpowiednio leczone dziecko powinno trafić do logopedy na terapię zaburzeń głosu, słuchu czy mowy.

Poradnia Foniatryczna, która przed dwudziestu laty została założona w Specjalistycznym Zespole Opieki Zdrowotnej nad Matką i Dzieckiem przez panią profesor Marię Zalesską-Kręcicką, w wyniku reformy została zlikwidowana. A szkoda, tam pacjent trafił do lekarza foniatry, był dokładnie zbadany, jeśli trzeba było specjalistycznych konsultacji specjaliści, bez zbędnych skierowań badali dziecko, czasem w tym samym dniu. Do Poradni mógł również zgłosić się pacjent dorosły z zaburzonym głosem, jąkający się czy po operacji krtani z powodu choroby nowotworowej, przychodzili nauczyciele oraz studenci wydziałów wokalnych.

A dziś? Lekarz foniatra pracuje w Niepublicznym ZOZ, G.O.B.L.-L. na ulicy Sienkiewicza, logopedzi w Poradni Logopedycznej w Szpitalu Marciniaka, pozostali specjaliści z Krakowskiej rozproszeni są po całym mieście. Trudno matce, która przyjeżdża z terenu, w ciągu jednego dnia odwiedzić lekarza, logopedę i psychologa, a jeszcze trzeba się z lekarzem pierwszego kontaktu potargować o tyle skierowań do różnych specjalistów. Więc to nie choroba, a nie leczone i nie rehabilitowane zaburzenia mowy i słuchu są często przyczyną fobii szkolnych i zaburzeń osobowości.

Urszula Wierzchaczewska
Specjalista
otolaryngolog-foniatra
Poradnia Foniatryczna
G.O.B.L.-L.
Wrocław,
ul. Sienkiewicza 108/110

Kaliskie Towarzystwo Lekarskie wydało kolejny „Zeszyt Naukowy"

Kaliskie Towarzystwo Lekarskie wydało kolejny, szósty, Zeszyt Naukowy. Poświęcony jest on lekarzom - honorowym członkom tego towarzystwa. Ponieważ w czasie II wojny światowej archiwalia towarzystwa zostały zniszczone, odtworzenie listy było żmudne i pracochłonne. W rezultacie opracowano 40 biogramów członków honorowych. Jest to imponująca lista czołowych przedstawicieli polskiej medycyny. Wśród nich znajdziemy Władysława Biegańskiego, Tytusa Chałubińskiego, Henryka Hojera, nazywanego ojcem polskiej histologii, Ludwika i Franciszka Neugebauerów, zasłużonych dla rozwoju wiedzy o ginekologii i położnictwie, czy Bolesława Wicherkiewicza, najwybitniejszego okulistę przełomu XIX i XX wieku, twórcę polskiej szkoły okulistycznej. 19 z nich otrzymało ten tytuł w okresie I wojny światowej, 10 - w międzywojniu, a 11 po II wojnie światowej. Trzech jeszcze żyje. Ta publikacja dokumentuje ciągłość tradycji Kaliskiego Towarzystwa Lekarskiego. Biogramy zostały opracowane rzetelnie, z podaniem źródeł, z których korzystali autorzy. Dla zainteresowanych stanowią informację, gdzie można szukać szczegółowych wiadomości.

Z redakcją można się kontaktować pisząc pod adresem: Kaliskie Towarzystwo Lekarskie, ul. Poznańska 79, 62-800 Kalisz.

Medycyna w tematyce jesiennych konferencji historycznych, socjologicznych i filozoficznych we Wrocławiu

Wychowanie do godnego umierania

Czy wpłynął na to koniec wieku, koniec tysiąclecia, że w publicystyce oraz literaturze pięknej i naukowej temat choroby i śmierci był mocno eksponowany.

W problematyce związanej z chorobami był rozpatrywany nie tylko aspekt kliniczny, ale także ich otoczka socjologiczna i filozoficzna. O śmierci dyskutowano w wymiarze filozoficznym i religijnym, ale również i o niektórych problemach praktycznych z nimi związanych.

Wyrazem tego zainteresowania były konferencje zorganizowane jesienią 2000 r. przez różne instytucje. Należały do nich IV Krajowa Konferencja „Tanatos" prowadzona w dniach 15-18.11.2000 r. przez Wrocławskie Towarzystwo Naukowe w Karpaczu, konferencja „Nauka i religia" 9-10.11.2000 r. we Wrocławiu, przygotowana przez Zakład Humanistycznych Nauk Lekarskich AM oraz Papieski Wydział Teologiczny i konferencja „Choroba jako zjawisko społeczne i historyczne" 5-6.12.2000 r., zorganizowana we Wrocławiu przez Zakład Historii Nauki PAN (filię wrocławską), Zespół ds. Muzeum Farmacji Zakładu Farmacji Aptecznej AM we Wrocławiu oraz Fundację Humanitas et Scientia. Ciekawe było również posiedzenie Oddziału Wrocławskiego Polskiego Towarzystwa Historii Medycyny i Farmacji (25.11.2000 r.).

Wszystkie te spotkania odbywały się w smutnej jesiennej aurze! Celowo? Instynktownie? Krajowe Konferencje „Tanatos" mają już ustaloną tradycję. Odnoszą się do medycyny, antropologii kultury i humanistyki. W zaproszeniu na ostatnią konferencję podkreślono „dostrzegalne mniej więcej od ćwierćwiecza zjawisko zwiększonego zainteresowania problematyką tanatologiczną" oraz że „refleksja tanatologiczna stała się zjawiskiem znamiennym dla współczesnej medycyny" i „wkroczyła szeroką falą do nauk społecznych i humanistycznych".

Na czele Komitetu Naukowego stanął prof. Jacek Kolbuszewski, a wśród członków znalazła się prof. Barbara Kowal-Gierczak z wrocławskiej AM. Materiały konferencji zawierające 48 tematów pod red. Jacka Kolbuszewskiego zostały wydane jako „Problemy współczesnej tanatologii".

Konferencja „Nauka i religia" odbywająca się w Papieskim Fakultecie Teologicznym i Dolnośląskiej Izbie Lekarskiej zajmowała się przede wszystkim związkami historycznymi nauki i religii dając aktualne przykłady w nauce. Dyskutowano m.in. na temat „Nauka i religia wobec współczesnych potrzeb człowieka". Komitetowi Organizacyjnemu przewodniczyli prof. Wanda Wojtkiewicz-Rok z Akademii Medycznej i ks. dr Janusz Czarny z Wydziału Teologicznego. W Komitecie Naukowym znaleźli się przedstawiciele Uniwersytetu, AM i Wydziału Teologicznego.

Krajowe konferencje „Tanatos" odnoszą się do medycyny, antropologii, kultury i humanistyki.

Problem choroby i śmierci znalazł się wśród takich tematów, jak godność człowieka cierpiącego (Z. Domosławski), religijność a postawa wobec choroby (ks. M. Wandrasz), szczególnie choroby nowotworowej (J. Janiszewska). Całość obrad jednej z sekcji poświęcono wychowaniu do godnego umierania. Jeszcze raz powrócono do problematyki choroby w obradach sekcji poświęconej relacjom pacjent - lekarz: informowanie chorego, deontologia lekarska wraz z rolą Kodeksu Etyki w naukach medycznych (T. Chruściel).

Konferencja poruszała ciekawe i istotne problemy, spotkała się z dużym zainteresowaniem słuchaczy. Nie przewidziano jednak czasu na dyskusję, tak po referatach jak i po sesjach, a szkoda.

Inny charakter miała konferencja „Choroba jako zjawisko społeczne i historyczne", zorganizowana przez historyków, obradowała w Instytucie Historii Uniwersytetu Wrocławskiego. Są to spotkania cykliczne, w których udział biorą kompetentni prelegenci nie tylko z Polski. Zgłoszono 30 referatów.

W części pierwszej wiodącym tematem była „Choroba jako problem naukowy i etyczny". Mówiono o socjologii choroby z analizą koncepcji nadawczych, ogólnie o zdrowiu i chorobie w życiu człowieka, ale także o postrzeganiu choroby w Biblii (ks. F. M. Rosiński), jako okazji dla rozwoju duchowego (J. Mizińska).

Całą sesję poświęcono wpływowi choroby na życie i twórczość jednostek. Opisano tu m.in. przykład św. Franciszka z Asyżu, Beethovena, Fryderyka Nietschego, Bolesława Prusa i Józefa Piłsudskiego. Trzecią sesję poświęcono chorobie jako problemowi politycznemu i społecznemu sięgając do skutków epidemii począwszy od starożytności aż do współczesności.

Konferencja prowadzona przez dr hab. Bożenę Płonkę-Syroka zaproponowała ciekawe tematy, kompetentnych referentów i uwzględniła w programie czas na dyskusję po każdym dniu obrad, co bardzo ją urozmaiciło, umożliwiając także samym referentom dopowiedzenie pewnych kwestii. Szkoda, że w obradach brało udział mniej słuchaczy niż można by się spodziewać po atrakcyjności wydarzenia.

Problem wpływu choroby na jakość życia, także intelektualnego, że wystąpił również w listopadowym posiedzeniu Oddziału Wrocławskiego PTHMiF. Kierowane przez prof. Wandę Wojtkiewicz-Rok Towarzystwo przedstawiło bardzo ciekawą wypowiedź dr. Edwarda Czapiewskiego pt. „Nie zdrowie J. I. Kraszewskiego, a jego twórczość literacka".

Od wiosny spodziewamy się zmiany tematyki zainteresowanych gremiów naukowych na bardziej pogodną i optymistyczną.

Tadeusz Heimrath

LECZENIE I ORZEKANIE

ZUS Renta z tytułu niezdolności do pracy (1)

Ogólna charakterystyka

Nowy system ubezpieczenia społecznego obejmuje nadal, choć wyodrębnione, ubezpieczenie rentowe, na które opłacana jest odrębna składka. Zgodnie z punktem 2 artykułu 55 ustawy z 13 października 1988 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz.U. nr 137, poz. 887) w ramach Funduszu Ubezpieczeń Społecznych przewidziano m.in. fundusz rentowy, z którego finansowane są wypłaty: rent z tytułu niezdolności do pracy, rent szkoleniowych, rent rodzinnych, dodatków do rent rodzinnych dla sierot zupełnych, dodatków pielęgnacyjnych, zasiłków pogrzebowych oraz świadczenia zlecone Zakładowi do wypłaty podlegające finansowaniu z budżetu państwa, a także koszty prewencji rentowej.

W artykule niniejszym omówimy rentę z tytułu niezdolności do pracy - świadczenie gwarantowane przepisami ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. nr 162, poz. 1118).

Obecnie renty z tytułu niezdolności otrzymuje 2,6 mln osób, a renty rodzinne - 1,2 mln. Łącznie renciści stanowią ponad 50% populacji emerytów i rencistów. W latach 1990-1999 liczba osób pobierających renty z tytułu niezdolności do pracy wyraźnie z każdym rokiem zwiększała się. Jednak w roku ubiegłym liczba tych osób spadła - zmniejszyła się o blisko 100 tys.

Aby przybliżyć nieco obraz przeciętnej ilości osób pobierających renty z tytułu niezdolności do pracy, posłużę się poniższa tabelą:

Lata	Liczba osób pobierających renty z tytułu niezdolności do pracy w tys.	Liczba osób w odsetkach
1990	2160	100,0
1991	2289	106,0
1992	2402	111,2
1993	2463	114,0
1994	2538	117,5
1995	2602	120,5
1996	2644	122,4
1997	2677	123,9
1998	2702	125,1
1999	2704	125,2

Dodajmy, że w grudniu 2000 r. ZUS wypłacał renty z tytułu niezdolności do pracy dla 2,6 mln osób.

W zależności od rodzaju niezdolności do pracy renty można podzielić na stałą i okresową.

Pierwsza przysługuje wówczas, gdy wydano orzeczenie o trwałej niezdolności do pracy, druga - gdy niezdolność do pracy orzeczono na określony czas, wskazany w decyzji organu rentowego. Prawo do tej ostatniej ustaje z upływem okresu, na jaki została przyznana. Przedłużenie prawa do renty uzależnione jest od wyniku badania osoby zainteresowanej przez lekarza orzecznika ZUS, przeprowadzonego na wniosek tej osoby. Organ rentowy, nie później niż na trzy miesiące przed ustaniem prawa do renty, zawiadamia pisemnie osobę zainteresowaną o terminie wstrzymania wypłaty renty oraz warunkach przywrócenia prawa do świadczenia.

Obecnie około 40% osób ma niezdolność do pracy orzeczoną okresowo, 60% - trwale.

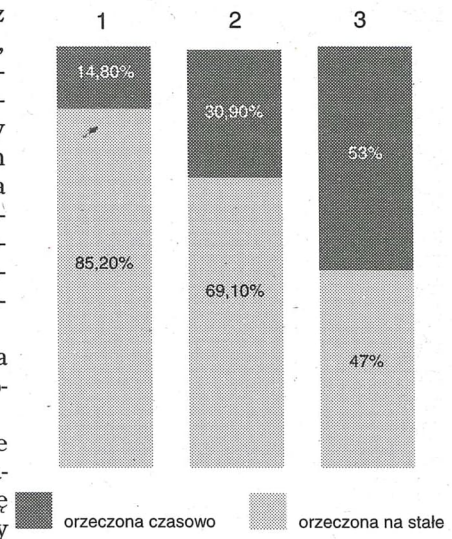
Na poniższym wykresie prezentowane są dane obrazujące, jak przedstawiał się odsetek osób, którym renty orzeczono czasowo w relacji do orzeczonych na stałe w 1999 r.

Pobierający renty z tytułu niezdolności do pracy w 1999 r. wg okresu ważności orzeczenia.

1 - całkowita niezdolność do pracy i samodzielnej egzystencji

2 - całkowita niezdolność do pracy

3 - częściowa niezdolność do pracy

Cdn.

Wybór i opracowanie
Renata Stemplewska

Poldanen®

NOWOŚĆ

TERAZ TAŃSZY
odpłatność 50%
cena: 30 tabletek 7,69PLN
30 kapsułek 7,86PLN

tabletki powlekane
równoważne kapsułki

Lek roślinny stosowany w przeroście gruczołu krokowego

Poznańskie Zakłady Zielarskie
Herbapol S.A.
61-896 Poznań ul. Towarowa 47/51 tel. (061) 866 62 51
http://www.herbapol.poznan.pl

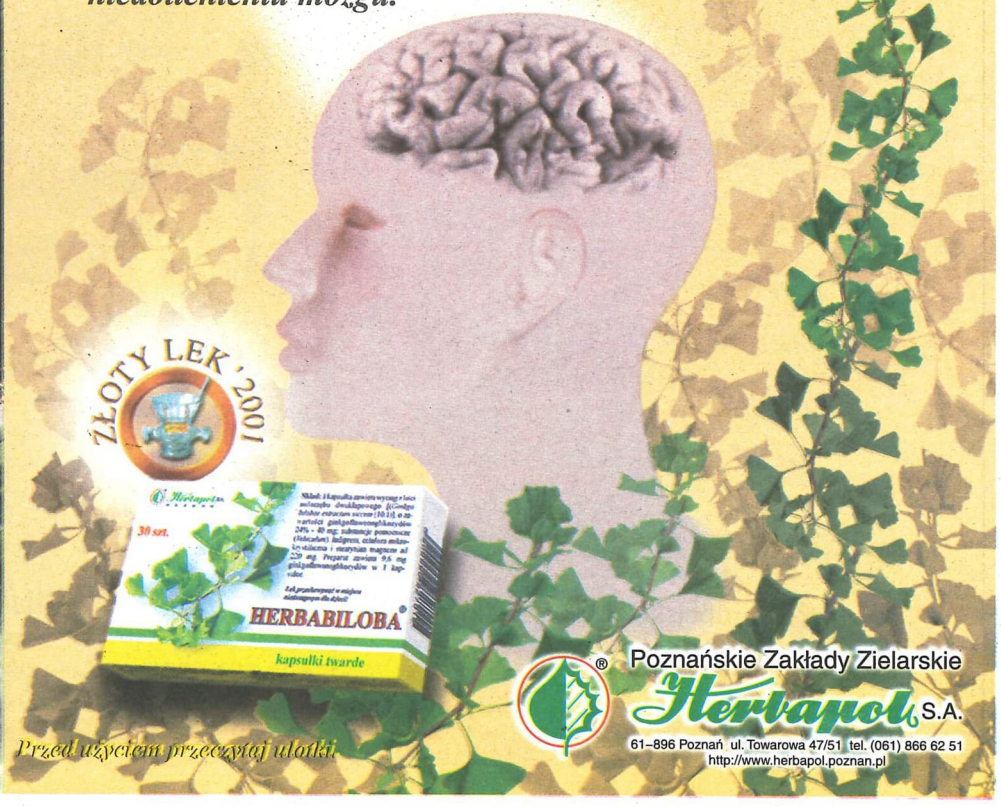
HERBABILOBA®

NOWOŚĆ

pamięci doda

Kapsułki twarde zawierające wyciąg suchy z liści miłorzębu dwuklapowego

Wskazane w:
- osłabieniu pamięci,
- braku koncentracji,
- zaburzeniach krążenia obwodowego,
- niedotlenieniu mózgu.

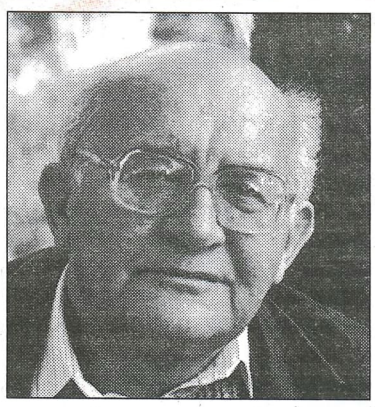

Przed użyciem przeczytaj ulotkę

Poznańskie Zakłady Zielarskie
Herbapol S.A.
61-896 Poznań ul. Towarowa 47/51 tel. (061) 866 62 51
http://www.herbapol.poznan.pl

Z dziejów samorządu lekarskiego w latach 1945-1950

Wilhelm Knappe – szkic portretu (5)

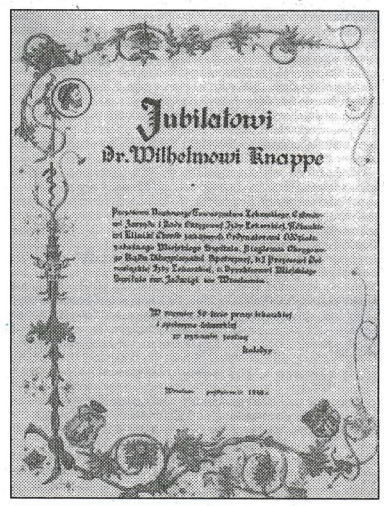
Jerzy Bogdan Kos

Pierwszym prezesem Wrocławskiego Towarzystwa Lekarskiego, którego tradycję przejął później oddział Polskiego Towarzystwa Lekarskiego, został dr Wilhelm Knappe w początkach 1946 roku i pełnił tę funkcję do końca życia. 9 maja 1948 roku na walnym zgromadzeniu członków Towarzystwa wybrany został prezesem na następną kadencję. Natomiast członkami zarządu zostali: profesor Antoni Falkiewicz (wiceprezes), dr Aleksander Kleczeński (sekretarz doroczny), dr Szymon Buhn (skarbnik), dr płk Henryk Barabasz (bibliotekarz), profesor Kazimierz Czyżewski (gospodarz), profesor Adrian Demianowski (redaktor), dr Stanisław Boychuk (zastępca redaktora) i profesor Ludwik Hirszfeld (sekretarz stały). W sprawozdaniu poinformowano, że członkowie Towarzystwa zbierali się na 44 posiedzeniach naukowych, a ilość członków wzrosła do 86. Obok prelegentów miejscowych występowali również wybitni naukowcy z innych ośrodków, a wśród nich profesorowie: Franciszek Groer i Rudolf Weigl z Krakowa, Lewenfisz-Wojnarowski z Łodzi oraz Jakub Parnas i Anigstein. Duża sala wykładowa Kliniki Chorób Wewnętrznych przy ul. Pasteura wypełniona była często do ostatniego miejsca. Obok comiesięcznych posiedzeń naukowych organizowano „wieczory programowe" poświęcone wybranym tematom: m.in. leczenie nasercowe, insulina w leczeniu cukrzycy, przetaczanie krwi, wskazania do przerywania ciąży w niedomodze krążenia.

Już w tamtych latach Wrocławskie Towarzystwo Lekarskie w pewnej mierze przejęło na siebie rolę organizacji jednoczącej środowisko lekarskie i wyrażającej jego opinię. W miarę upływu lat ta integracyjna rola Towarzystwa była coraz większa - zwłaszcza po likwidacji samorządu lekarskiego.

W 1939 roku dr Wilhelm Knappe odznaczony został za działalność społeczną i zawodową Złotym Krzyżem Zasługi. Prawdopodobnie również w tym samym roku otrzymał Krzyż Walecznych, Medal „Ojczyzna swemu Obrońcy" oraz Medal „Zwycięstwa i Wolności". W poprzednich latach wyróżniony był wieloma dyplomami honorowymi.

Ale zapewne najważniejszym dla niego wyróżnieniem był adres dziękczynny wręczony na uroczystym zebraniu Wrocławskiego Towarzystwa Lekarskiego w październiku 1948 roku z okazji 50-lecia pracy lekarskiej i społecznej. Były zapewne przy tej okazji liczne przemówienia omawiające jego cnoty i zasługi oraz prezentujące dorobek naukowy.

Jubilatowi
Dr. Wilhelmowi Knappe

Adres dziękczynny dla dr. Wilhelma Knappe z okazji 50-lecia pracy lekarskiej i społecznej wręczony Mu w październiku 1948 roku. (Ze zbiorów DIL).

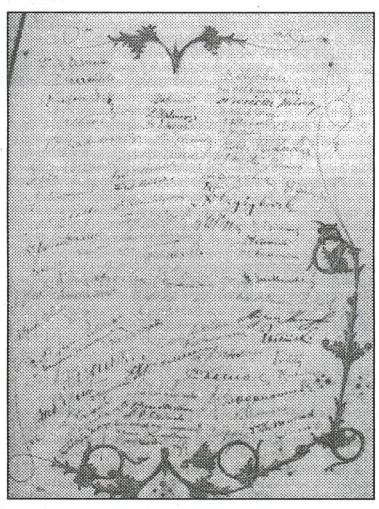
Zachowany do dzisiaj adres ma wyjątkowe walory artystyczne. Skórzana brązowa okładzina z osadzonym pośrodku monogramem - WK, ozdobiona złoconymi motywami roślinnymi, a po rogach cyframi - 50, zawiera złożony pergamin ze starannie wykaligrafowanym - na pierwszej karcie - tekstem, na drugiej karcie znajdują się podpisy ok. 80 wrocławskich lekarzy.

Tekst adresu dziękczynnego jest następujący:

Jubilatowi Dr. Wilhelmowi Knappe, Prezesowi Naukowego Towarzystwa Lekarskiego, członkowi Zarządu i Rady Okręgowej Izby Lekarskiej, Adiunktowi Kliniki Chorób Zakaźnych, Ordynatorowi Oddziału Zakaźnego Miejskiego Szpitala Zakaźnego, Biegłemu Okręgowego Sądu Ubezpieczalni Społecznej, b. I Prezesowi Dolnośląskiej Izby Lekarskiej, b. Dyrektorowi Miejskiego Szpitala św. Jadwigi we Wrocławiu w rocznicę 50-lecia pracy lekarskiej i społeczno-lekarskiej. W uznaniu zasług Koledzy. Wrocław, październik 1948 r.

Dr Wilhelm Knappe zmarł we Wrocławiu 6 czerwca 1949 roku. Miał wówczas 76 lat. Nie są znane okoliczności śmierci - nie ujawniła ich rodzina albo dyskretnie przemilczał je biograf. Pochowany został na cmentarzu ewangelicko-augsburskim w Warszawie, na Woli, przy ul. Młynarskiej. Na tablicy nagrobnej zachowały się napisy informujące o dacie urodzenia i śmierci. W przewodniku po cmentarzu wolskim zamieszczono notę o dr. Wilhelmie Knappe. Po jego śmierci w prasie ukazały się tylko nekrologi.

W 1999 roku minęło 50 lat od śmierci dr. Wilhelma Knappe. Rocznica ta jest stosowną okazją do przypomnienia życia i działalności tego zasłużonego lekarza, pierwszego prezesa Izby Lekarskiej Dolnośląskiej we Wrocławiu.

Karta adresu dziękczynnego z podpisami wrocławskich lekarzy. (Ze zbiorów DIL).

OFERTA SPECJALNA

dla Czytelników MEDIUM, Gazety Dolnośląskiej Izby Lekarskiej

Wydawnictwo Medyczne **Urban & Partner** poleca książki:

☐ **Neurologia**

M. Mumenthaler, H. Mattle
wyd. I polskie
pod red. R. Podemskiego i M. Wendera
ok. 936 str., oprawa twarda
cena 149 zł

Tłumaczenie 10. wydania znanej w Niemczech publikacji z dziedziny neurologii. Choroby układu nerwowego zostały szczegółowo omówione; przedstawiono ich patofizjologię, różnicowanie, diagnostykę laboratoryjną, z jej najnowszymi osiągnięciami, oraz możliwości terapeutyczne. W podręczniku zawarto podstawowe wiadomości z zakresu anatomii ośrodkowego i obwodowego układu nerwowego. Czytelnik znajdzie w tej książce nie tylko opis poszczególnych objawów klinicznych, lecz także ich pochodzenie w odniesieniu do struktur mózgowia, rdzenia kręgowego i obwodowego układu nerwowego. Zwrócono również uwagę na możliwość pojawienia się w schorzeniach neurologicznych innych licznych objawów zmuszających chorego do poszukiwania pomocy u specjalistów internistów czy psychiatrów. W jednym z rozdziałów omówiono dokładne badania neurologiczne.
Książka adresowana jest do lekarzy neurologów, studentów medycyny oraz lekarzy innych specjalności pragnących poszerzyć swoją wiedzę z zakresu neurologii.

Nowość

☐ **Intensywna terapia (ICU)**

P.L. Marino
wyd. II polskie pod red. A. Küblera
ok. 850 str., oprawa broszurowa foliowana
cena 99 zł

Drugie wydanie znanego i cenionego w Polsce amerykańskiego podręcznika. W porównaniu z poprzednią edycją wiele rozdziałów zastało uaktualnionych, zamieszczono też liczne nowe ilustracje.
W książce omówiono m.in. patofizjologię stanów krytycznych, podstawy postępowania terapeutycznego, techniki resuscytacyjne, zasady monitorowania pacjenta w stanach zagrożenia życia, problemy kliniczne związane z ostrą niewydolonością oddechową, zaburzenia równowagi kwasowo-zasadowej, gospodarki wodno-elektrolitowej oraz żywienia chorych na oddziałach intensywnej terapii. W końcowej części podręcznika zamieszczono aktualne algorytmy postępowania ratowniczego, tabele przeliczeniowe, a także informacje dotyczące farmakoterapii.
Pozycja przeznaczona jest dla lekarzy pracujących na oddziałach intensywnej terapii, jak również zajmujących się leczeniem ciężko chorych na innych oddziałach. Pomocna będzie także studentom w poznaniu szczególnie praktycznych aspektów intensywnej terapii..

Nowość

☐ **Pediatria**
Seria Poradników Klinicznych

S. Illing, S. Spranger
wyd. I polskie pod red. P. Albrechta
1032 str., ryciny, schematy, tabele,
oprawa plastykowa
cena 69 zł

Cechą charakterystyczną tego podręcznika jest zwięzłość informacji na temat fizjologicznego rozwoju dziecka, a także różnorodnych stanów patologicznych spotykanych w pediatrii, z podkreśleniem specyfiki kontaktów lekarza z małym dzieckiem i jego opiekunami. Zamieszczono w tej pozycji wiele schematów ułatwiających postawienie rozpoznania, przeprowadzenie diagnostyki różnicowej i terapii poszczególnych chorób. Selekcja materiału i dostosowanie informacji do standardów obowiązujących w Polsce oraz konsekwentny, przejrzysty i atrakcyjny układ graficzny zapewnią przydatność poradnika w codziennej praktyce lekarskiej. Książka przeznaczona jest dla lekarzy specjalizujących się w pediatrii, lekarzy rodzinnych, a także studentów wyższych lat studiów medycznych.

Nowość

☐ **Diagnostyka laboratoryjna**
Seria Poradników Klinicznych

B. Neumeister, I. Besenthal, H. Liebich
wyd. I polskie
ok. 844 str., schematy, tabele;
oprawa plastykowa
cena 69 zł

Nowość

Książka może służyć za przewodnik w codziennej praktyce lekarskiej, ułatwiający dokonanie najtrafniejszego wyboru badań laboratoryjnych w procesie diagnostycznym różnych stanów patologicznych. Pozycja ta stanowi kompendium diagnostyki laboratoryjnej. W poszczególnych rozdziałach po wstępie patofizjologicznym przedstawiono istotne kliniczne badania laboratoryjne, uwzględniając: wskazania do ich wykonania, materiał, metody oznaczania, ocenę i interpretację wyników, możliwe czynniki zakłócające oraz koszty usług.
Szerzej omówiono zasady prawidłowego pobierania próbek i ich przesyłania.

☐ **Astma oskrzelowa**

P. J. Barnes
wyd. I polskie
tłumaczenie i adaptacja B. Panaszek
96 str., oprawa broszurowa
cena 29 zł

Nowość

Spis treści
Co to jest astma oskrzelowa?
Objawy kliniczne
Zasady postępowania
Sposoby podawania leków
Leczenie
Leczenie astmy u dzieci
Leki rozkurczowe (objawowe)
Leki przeciwzapalne (kontrolujące)
Nagłe zaostrzenie astmy
Szczególne przypadki astmy
Wskazówki praktyczne
Dodatek terapeutyczny

☐ **Orzecznictwo lekarskie**

A. Wilmowska-Pietruszyńska
wyd. I
96 str., oprawa broszurowa
cena 29 zł

Dotychczas wiadomości dotyczące orzecznictwa można było czerpać z lektury obowiązujących ustaw i zarządzeń bądź różnych wykładów i szkoleń. Całościowe ujęcie tematu na pewno stanowić będzie pomoc w codziennej praktyce lekarskiej wszystkim tym, którzy często wystawiają różnego typu opinie i orzeczenia.

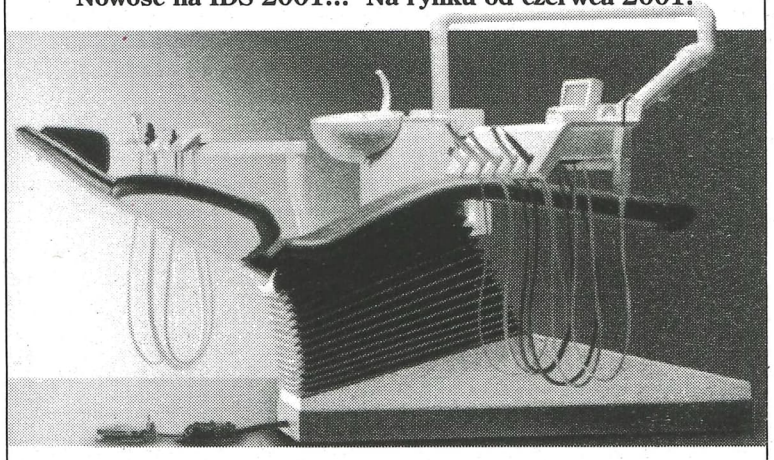
Wydawnictwo Medyczne **Urban & Partner** sp. z o.o.
ul. M. Skłodowskiej-Curie 55/61, 50-950 Wrocław tel. (071) 328-54-87, 328-30-68
(dział zamówień indywidualnych), 328-30-61 w. 220 (dział handlowy), fax (071) 328-43-91,
http://www.urbanpartner.pl

ZAMÓWIENIE
Zamawiam i proszę o przesłanie za zaliczeniem pocztowym zaznaczonych publikacji ☒
Koszty wysyłki pokrywa wydawnictwo

Imię i nazwisko .....
Adres .....
.....
Specjalizacja .....

DENTAL-PERFECT
53-022 Wrocław, ul. ks. P. Wawrzyniaka 36A
tel./fax 071 339 91 61, tel. 360 85 90
e-mail: dental - perfect@provider.pl

REGIONALNY PRZEDSTAWICIEL FIRMY SIRONA
C-8 - SIRONA, unit w wersji podstawowej 49 800 PLN
Nowość!!! Od IDS 2001 wersja z kamerą wew-ustną.
MERLIN COOL - ROESCH, kamera wew-ustna. 13 800 PLN
Nowość na IDS 2001!!! Na rynku od czerwca 2001.

Materiały stomatologiczne i protetyczne firm:
3 M, Espe, Kerr, Kulzer, VIVADENT, VOCO, Zhrmack...
Upusty cenowe do 5%. Dowóz gratis.

po polsku!

INTERNA HARRISONA

III Tomy

Łącznie ok. 4000 stron

CENA: 130 zł za tom

Zamówienia

(0-81) 74-55-200 do 03
fax (0-81) 74-55-204
www. lsm.pl

SKŁADNICA MEDYCZNA LSM SP. Z O.O.
ul. Obywatelska 9, 20-092 Lublin

ESDENT, ul. Pomarańczowa 8, 54-058 Wrocław
tel. 0 71 353 38 90, fax 0 71 354 02 17
www.stomatologiczny.com

ZAPRASZA LEKARZY
LEKARZY STOMATOLOGÓW
TECHNIKÓW PROTETYKI, LABORANTÓW

Jeżeli chcesz niedrogo, a zarazem nowocześnie wyposażyć swój gabinet stomatologiczny, lekarski, pracownię protetyczną, laboratorium

Odwiedź siedzibę naszej firmy, a na pewno będziesz usatysfakcjonowany

Posiadamy w swojej ofercie kompletne wyposażenie gabinetów stomatologicznych, RTG, panorama, autoklawy,
USG (Ultramark 4, Toshiba, Siemens, Krenz), lampy, PUV, holtery.

Przegląd ww. urządzeń jest dokonywany przez autoryzowany serwis, posiada roczną gwarancję i wymagane certyfikaty.

Dziekan Wydziału Lekarskiego Akademii Medycznej we Wrocławiu ogłasza konkurs na stanowiska asystenta w niżej podanych Katedrach, Klinikach i Zakładach Akademii Medycznej:

Katedra i Klinika Chorób Wewnętrznych i Zawodowych
1 stanowisko (lek. med.)
Katera i Zakład Histologii i Embriologii
2 stanowiska (lek. med., mgr biol.)
Katedra i Zakład Immunologii Klinicznej
1 stanowisko (mgr analityki med.)
Kandydat przystępujacy do konkursu przedkłada następujace dokumenry:
- wniosek konkursowy (do pobrania w Dziale Spraw Pracowniczych, Rektorat, ul. Pasteura 1)
- podanie o zatrudnienie,
- życiorys z uwzględnieniem pracy naukowej i zawodowej,
- kwestionariusz osobowy,
- odpis dyplomu ukończenia studiów,
- odpis zaświadczenia o prawie wykonywania zawodu,
- zaświadczenie o średniej ocen z okresu studiów,
- odpis specjalizacji,
- nagrody Rektora - odpis dyplomu lub inne udokumentowanie,
- nagroda Ministra Zdrowia - odpis dyplomu,
- znajomość języków obcych - zaświadczenie British Council (First Certificate), Goethe Institut, Aliance Francaise,
- przynależność do koła naukowego - opinia opiekuna koła naukowego z określeniem terminu przynależności,
- wolontariat potwierdzony przez kierownika jednostki organizacyjnej i 2-letni indywidualny tok studiów,
- spis prac naukowych, w tym prace wygłoszone na międzyuczelnianych konferencjach STN, prace wydrukowane w materiałach zjazdowych STN,
- zagraniczne praktyki zawodowe, trwające minimum jeden miesiąc, potwierdzone przez ośrodki,
- zaświadczenie o studiach zagranicznych w ramach programów międzynarodowych, np. Erasmus/Socrates.

O stanowisko asystenta mogą ubiegać się osoby, które ukończyły staż podyplomowy.
Konkurs będzie rozstrzygnięty w terminie 3 miesięcy od daty ogłoszenia z wyłączeniem miesięcy wakacyjnych.
Dokumenty przyjmuje i informacji udziela Dział Spraw Pracowniczych Akademii Medycznej we Wrocławiu przy ul. Pasteura 1, II piętro, pok. nr 20., tel. 784 10 34, 784 10 37 do 29 czerwca 2001 r.

dr hab. Ludmiła Borodulin-Nadzieja
profesor nadzwyczajny

Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie
organizuje w roku 2001

PODYPLOMOWE STUDIUM BIOETYKI

1. Cel studium: Przekazanie słuchaczom aktualnej wiedzy w zakresie bioetyki; zapoznanie ich z kryteriami i zasadami umożliwiającymi ocenę istniejących i nowych problemów etycznych związanych z prokreacją wspomaganą, ochroną zdrowia i procesem leczenia, a także z opieką paliatywną i towarzyszeniem osobom terminalnie chorym oraz umierającym..Studium przygotowuje do pełnienia roli konsultanta bioetycznego w zakładach opieki zdrowotnej i opiekuńczej, działalności w komisjach bioetycznych oraz do realizacji edukacyjnych programów bioetycznych.

2. Ramowy program:

I. Część ogólna:

1) Zagadnienia antropologiczno-etyczne: problematyka życia i zdrowia w tradycji biblijnej, personalistyczna koncepcja człowieka, etyka personalistyczna;
2) Bioetyka integralna: promocja zdrowia, kryteria norm i ocen bioetycznych;

II. Zagadnienia szczegółowe - aspekt medyczny, etyczny i prawny:

1) Problematyka prokreacyjna: sztuczne zapłodnienie, inżynieria genetyczna, klonowanie, diagnostyka prenatalna;
2) Sytuacje kryzysowe życia ludzkiego: choroba, niepełnosprawność, uzależnienie, eksperyment medyczny, transplantacja;
3) Problematyka umierania i śmierci: choroba terminalna, ludzkie prawo do godnej śmierci a eutanazja, samobójstwo;
4) Prawa i obowiązki oraz etyka lekarza, średniego personelu medycznego i pacjenta;
5) Etyczno-prawne aspekty poradnictwa medycznego i psychologicznego;
6) Osoby wspomagające chorych i umierających.

3. Organizacja: Zajęcia trwają 4 semestry, odbywają się raz w miesiącu, w sobotę i niedzielę i obejmują łącznie 360 godzin zajęć dydaktycznych (wykłady i ćwiczenia). Początek zajęć - październik 2001. Absolwenci Studium otrzymują dyplom-świadectwo, dokument stwierdzający uzyskane kompetencje, przewidziany ustawą o szkolnictwie wyższym.

4. Zasady przyjęcia: Studium przeznaczone jest dla osób, które posiadają dyplom ukończenia wyższej uczelni, pracowników służby zdrowia, nauczycieli, duchownych, prawników, pracowników administracji i innych osób zainteresowanych zawodowo lub prywatnie problematyka życia i zdrowia. Wniosek powinien zawierać: podanie, życiorys, list motywacyjny, kserokopię pierwszej i drugiej strony dowodu osobistego, odpis dyplomu ukończenia wyższej uczelni, 2 zdjęcia. O przyjęciu decyduje kolejność składania wniosków.

5. Termin składania wniosków: 15.08-15.09.2001 r.

6. Wnioski można składać osobiście lub przesyłać pocztą.

Szczegółowe informacje:
Podyplomowe Studium Bioetyki
ul. Dewajtis 5, pokój 239
01-815 Warszawa
Tel. (022) 839 77 62

Lek pierwszego rzutu
w leczeniu zaburzeń lękowych.

Xanax® SR
alprazolam

nowa dawka 0,5 mg

tabletki **0,5 mg**, **1,0 mg**, **2,0 mg**

Xanax®
alprazolam

tabletki **0,25 mg**, **0,5 mg**, **1,0 mg**, **2,0 mg**

Każde opakowanie Xanax® i Xanax® SR zawiera 30 tabletek.

Dawka początkowa		Dawka początkowa	
dorośli	0,25 mg - 0,5 mg 3 x na dobę	dorośli	1 mg 1 x na dobę
pacjenci geriatryczni i wyniszczeni	0,25 mg 2 lub 3 x na dobę	pacjenci geriatryczni i wyniszczeni	0,5 mg - 1 mg 1 x na dobę

Dawkę należy zwiększać stopniowo
i zazwyczaj nie powinna przekraczać 4 mg na dobę.
W stanach lęku napadowego dawka może wynosić do 10 mg na dobę.

PHARMACIA Siedziba firmy: ul. Wiktorii Wiedeńskiej 17, 02-954 Warszawa, tel. (0 22) 550 40 00, faks (0 22) 550 40 04.

Przed zastosowaniem prosimy o zapoznanie się
z pełną informacją o leku zawartą w ulotce.

SPECJALISTYCZNE PRZYCHODNIE STOMATOLOGICZNE

STOMADENT

Wrocław ul. Krasińskiego 29 tel. (071) 372 33 66
Bolesławiec ul. W. Witosa 19 tel. (075) 732 65 88 fax (075) 732 86 62
Legnica ul. Tatrzańska 19 tel. (076) 856 41 46
Zielona Góra ul. Kręta 5 tel. (068) 326 83 80

Specjalistyczna Przychodnia Stomatologiczna STOMADENT

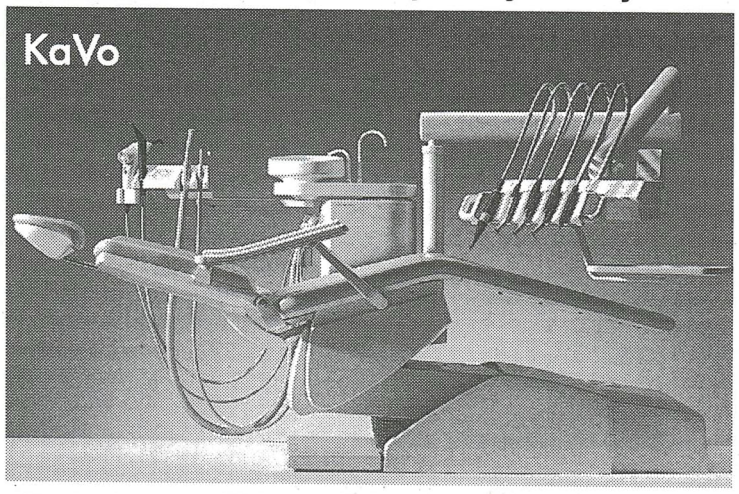
Wrocław ul. Krasińskiego 29
zatrudni do pracy lekarzy stomatologów w placówkach we Wrocławiu, Legnicy, Bolesławcu, Zielonej Górze i Zgorzelcu.
W Bolesławcu i Zielonej Górze zapewniamy mieszkania służbowe.
Informacje pod numerem telefonu
0 601 070005 lub (075) 7320156

Aurum Dental Depot Spółka z o.o.

ul. Sienkiewicza 54/56, 50-439 Wrocław
tel. (071) 3722-309, fax (071) 357-98-74

SPECJALISTYCZNE UNITY STOMATOLOGICZNE

KaVo - produkcji niemieckiej
A-Dec - produkcji amerykańskiej

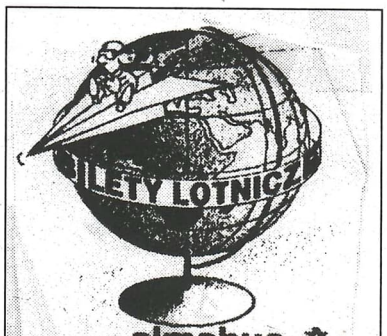

- Turbiny i kątnice NSK oraz W&H
- Skalery AMDENT produkcji szwedzkiej
- Autoklawy Melag

WSZYSTKIE URZĄDZENIA DO UNITÓW

Szanowni Państwo!
Szukamy od zaraz na czas nieokreślony lekarza/lekarki z wykształceniem o kierunku medycyna pracy

Zainteresowanych prosimy o kontakt:
w języku polskim - tel. 0049 36 041 56 473 - pani Bergner
w języku niemieckim - tel. 0049 36 022 90 020 - pani Hönl.
Oferty prosimy kierować na adres:
Arbeitsschutzzentrum in Thüringen
z.H. Herrn P.Hönl
Hauptstrasse 4
D-99991 Altengottern
Wszelkie formalności z zalegalizowaniem pracy załatwia firma.
Warunki przyjęcia:
- podstawy języka niemieckiego
- gotowość dalszego kształcenia: język, kwalifikacje
- wiek 30-50 lat.

Istnieje możliwość zakwaterowania w mieszkaniu 3-pokojowym.

almabus
Lufthansa
City Center
50-029 Wrocław,
ul. Świdnicka 39
(naprzeciw DT "Centrum")
tel/fax (071) 342 58 46,342 88 71

ATRAKCYJNE OFERTY
biur podróży
TUI, NECKERMANN
Zniżki dla członków DIL
Ceny w DEM wg kursu dnia
Dla wylotów z Niemiec bezpłatny dojazd pociągiem
Zapraszamy pon. - pt. godz. 9.00-18.00 sob. godz. 9.00 - 14.00

LASER SECURA

Szanowni Państwo!

Firma nasza wychodząc naprzeciw rosnącym wymaganiom pacjentów oraz potrzebie zaoszczędzenia czasu trwania zabiegów, kosztów i zmaksymalizowania efektywności, ma zaszczyt zaprezentować nowe serie laserów biostymulacyjnych, w tym także sprawdzonej serii LT 1000, pozostającej wciąż najbardziej atrakcyjnie cenowo na polskim rynku.

Ponadto oferujemy lasery chirurgiczno-zabiegowe i do fotodynamicznej terapii (PDT) oraz bogaty zestaw akcesoriów optycznych.

Organizujemy kursy szkoleniowe I i II stopnia w zakresie obsługi laserów medycznych. Termin najbliższego kursu 30.06.2001 r. Zainteresowanych prosimy o kontakt pod adresem:

Laser Secura sp. z o.o.
51-145 Wrocław, ul. Kasprowicza 58/60
www.lasersecura.com.pl
mailto: home lasersecura.pl
tel. 071 325 58 56, fax 071 326 22 71

Twoje Zdrowie i Bezpieczeństwo z Laser Securą!

ELMEDES

mgr inż. Andrzej Białek
tel./fax 357-98-74
tel. 0601-41-51-51
ul. Stanów Zjednoczonych 35
54-403 Wrocław

szwedzkie unity stomatologiczne Anatom, Cacan, Flex – tanio

sufitowe lampy światła dziennego
skalery Amdent
końcówki NSK i W&H

EXPORT – IMPORT – USŁUGI

PRAISTON S.C.

64-100 Leszno, ul. Górowska 32
tel./fax (065) 52-70-167
tel. kom. 0 601 564318
Firma nasza oferuje Państwu kompleksowe wyposażenie gabinetów stomatologicznych

- Autoklawy:
„Faro Easy R", „Moccom", „Extrema Plus", „Exacta", „Proxima", „Prima", „Basic" oraz „Melag"
- Unity stomatologiczne
różnych firm i o różnych napędach
- Aparaty RTG

UWAGA!!!

Jesteśmy producentami:
– fotelików lekarskich PRIM oraz PRIM II
– stolików asystorów GALA
– mebli gabinetowych GALA – dowolna aranżacja, indywidualny projekt gabinetu
Prowadzimy sprzedaż w systemie ratalnym, leasing

Prowadzimy kompleksową obsługę klienta na miejscu.
Przed przyjazdem prosimy o kontakt telefoniczny.
Zapraszamy do Salonu Wystawowego mieszczącego się w Lesznie przy ul. Górowskiej 32 (dzielnica Zaborowo - kier. na Górę).
Zapewniamy stałą ekspozycję.

Europejski Fundusz Leasingowy

tel. 0606 322-756
tel/fax 372-23-09
kadus@hot.pl

ul.Sienkiewicza 54/56, Wrocław

Leasing dla lekarzy

UNITY
OMS
KaVo
i inne

AUTOKLAWY
Easy R
Melag
Mocom

Umeblowanie gabinetów
Leasing 0%

Aparaty **USG**
Radiologia cyfrowa

Pomagamy uruchomić własną praktykę

Samochody osobowe i ciężarowe w leasingu 0%

LAST MINUTE
WCZASY NAD BAŁTYKIEM
PUSTKOWO
1.07-14.07.2001 R.
CENA 890 ZŁ
BIURO PODRÓŻY
„TWOJE WAKACJE"
TEL. (074) 840 30 40
LUB 665 41 41

POLSKO-NIEMIECKIE CENTRUM STOMATOLOGICZNE BADENIA
nawiąże współpracę z lekarzami stomatologami, minimum 3 lata stażu.
Tel. (071) 372 30 36

Zarządy Oddziałów Wrocławskich: Polskiego Towarzystwa Hematologów i Transfuzjologów i Polskiego Towarzystwa Onkologicznego zapraszają wszystkich zainteresowanych na konferencję naukową pt.:

Rola zwalczania bólu u chorych na nowotwory

Konferencja odbędzie się 25.06.2001 (poniedziałek) w godz. 1200 - 1400 we Wrocławiu w sali konferencyjnej DIL, ul. Matejki 6.

Posiedzenie poprowadzą :

prof. dr hab. Alicja Chybicka dr n. med. Marek Bębenek

1. *Postęp w leczeniu nowotworów u dzieci* - **prof. dr hab. A. Chybicka**
2. *Postęp w leczeniu nowotworów u dorosłych* - **dr Marek Bębenek**
3. *Ból w chorobie nowotworowej* - **dr Grzegorz Dobaczewski**
4. *Zwalczanie bólu w terminalnym stadium choroby* - **dr Waldemar Gołębiowski**
5. *Zwalczanie bólu u chorych po przeszczepach szpiku* - **dr Krzysztof Kałwak**
6. *Ogólne założenia badania FEN-USA-87 związanego z leczeniem bólu przewlekłego u pacjentów pediatrycznych* - **Paweł Kaczorowski**
7. Dyskusja

Po wykładach zapraszamy na lunch.

Sekretarz PTHiT Lek.med. Małgorzata Słociak
Przewodnicząca PTHiT Prof.dr hab. Alicja Chybicka
Sekretarz PTO Dr Marek Rząca
Przewodniczący PTO Dr n.med. Marek Bębenek

Pożegnania

24.04.2001 r. w wieku 58 lat, po ciężkiej chorobie zmarła lek. Małgorzata Berny-Gardulska. Urodziła się 14.06.1943 r. w Krakowie. Tam też w 1961 r. uzyskała świadectwo dojrzałości. W tym samym roku rozpoczęła studia na Wydziale lekarskim AM w rodzinnym mieście. Dyplom lekarza uzyskała 30.05.1967 r. Po otrzymaniu nakazu pracy, podjęła ją w Oddziale Chirurgii Klatki Piersiowej w sanatorium „Bukowiec" w Kowarach.

W 1972 r. uzyskała I st. specjalizacji w chirurgii ogólnej. Od 1974 r. pracowała w Wojewódzkim Szpitalu Górniczym w Wałbrzychu w Oddziale Chirurgii Urazowo-Ortopedycznej. W 1978 r. uzyskała tytuł specjalisty chirurgii urazowo-ortopedycznej. Od 1980 r. pracowała w Wojewódzkiej Poradni Konsultacyjno-Ortopedycznej.

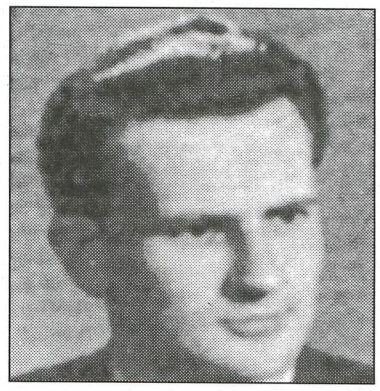
Problemem, który szczególnie Ją interesował, było zachowawcze leczenie wad wrodzonych narządu ruchu u dzieci. W 1984 r. uzyskała tytuł specjalisty rehabilitacji w chorobach narządu ruchu. Od 1992 r. do 31.12.2000 r. kierowała Oddziałem Rehabilitacji i Fizykoterapii w Specjalistycznym Szpitalu im. Alfreda Sokołowskiego (dawnym Górniczym) w Wałbrzychu. Od 1985 r. do 1999 była wojewódzkim konsultantem do spraw rehabilitacji w chorobach narządu ruchu. Pod jej kierunkiem pięciu magistrów i jeden lekarz ortopeda uzyskali specjalizację rehabilitacji w chorobach narządu ruchu.

Była lekarzem cichym, skromnym, unikającym rozgłosu, cenionym przez przełożonych i pacjentów. Chorym nie szczędziła czasu. O każdej porze służyła pomocą i doświadczeniem. Wyznawała zasadę, że „leczyć i pomagać chorym może jedynie ten, kto czuje i rozumie cierpienie drugiego człowieka".

Odeszła od nas, pozostawiając smutek i żal. Była wspaniałym człowiekiem lubianym przez asystentów, lekarzy, personel medyczny oraz liczne grono przyjaciół i pacjentów byłego województwa wałbrzyskiego.

Taką pozostanie w naszej pamięci.

---

19 kwietnia 2001 roku zmarł w Norymberdze, po krótkiej nowotworowej chorobie, przeżywszy 66 lat, nasz drogi kolega i przyjaciel, lekarz medycyny JANUSZ CHEK

Studiowaliśmy razem medycynę w jednej grupie studenckiej na Wydziale Lekarskim Akademii Medycznej we Wrocławiu w latach pięćdziesiątych.

Janusz, będąc nawet w trudnych warunkach materialnych, nie tracił nigdy dobrego humoru, był zawsze otwarty na różne studenckie inicjatywy i przez to lubiany nie tylko przez kolegów z własnej grupy, ale przez całą brać naszego roku.

Po uzyskaniu absolutorium w 1957 roku kol. Chek pracował w podstawowej służbie zdrowia jako anestezjolog i lekarz pogotowia ratunkowego. Podczas długoletniej pracy lekarskiej, pełnej poświęcenia dla chorych, Janusz zaskarbił sobie szacunek i wdzięczność swoich pacjentów. W gronie współpracowników był ceniony za stałą gotowość do pomocy i tworzenia życzliwej atmosfery. Kilka lat temu przeszedł na zasłużoną emeryturę i dzielił czas między bliską Mu Jelenią Górę a Norymbergę, gdzie żyła Jego rodzina.

Janusz Chek został pochowany 25 kwietnia 2001 roku na cmentarzu w Jeleniej Górze-Cieplicach. Na pogrzebie pożegnał Go, w imieniu kolegów, nasz nauczyciel i wychowawca prof. dr med. Zbigniew Domosławski.

Dr med. Michael Altermann, Norymberga

8 maja 2001 r. zmarł lek. med. laryngolog
MARIAN ŁABENDZKI
przeżył 68 lat.
Delegatura DIL w Jeleniej Górze

AKADEMIA MEDYCZNA WE WROCŁAWIU im. Piastów Śląskich ogłasza nabór na rok akademicki 2001/2002 na atrakcyjne kierunki kształcenia kadr w ochronie zdrowia. OFERTA DLA ABSOLWENTÓW STUDIÓW WYŻSZYCH - STUDIA PODYPLOMOWE

MENEDŻER OCHRONY ZDROWIA (3-semestralne, IV edycja)

Studia przygotowują do pracy na stanowiskach kierowniczych i specjalistycznych w instytucjach ochrony zdrowia; słuchacze zapoznają się z zasadami prawno-ekonomicznymi funkcjonowania zakładów opieki zdrowotnej, zarządzaniem finansami, zasobami rzeczowymi, ludzkimi i informacyjnymi; nabywają umiejętności niezbędnych do uczestniczenia w kierowaniu regionalnej polityki zdrowotnej; otrzymują również solidne podstawy teoretyczne do pełnienia funkcji kierowniczych (ekonomia, prawo, metody ilościowe, techniki negocjacyjne, techniki organizatorskie, etyka zarządzania); studia adresowane są do absolwentów wyższych uczelni medycznych (lekarzy, stomatologów, magistrów pielęgniarstwa) i niemedycznych, chcących stanowić kadrę zarządzającą publicznymi i niepublicznymi jednostkami ochrony zdrowia.
Studia odbywają się w systemie zaocznym w soboty i niedziele.

ORZECZNICTWO I UBEZPIECZENIA (2-semestralne, II edycja)

Studia przygotowują do pracy w instytucjach i firmach ubezpieczeniowych, zajmujących się realizacją celów z zakresu ubezpieczeń społecznych, zdrowotnych, na życie i innych.
Słuchacze zapoznają się z podstawami ustawodawstwa socjalnego i ubezpieczeniowego, zasadami funkcjonowania zwłaszcza ubezpieczeń społecznych, zdrowotnych oraz na życie, orzecznictwem lekarskim dla potrzeb realizacji świadczeń w tym zakresie oraz sądowo-medycznym, zarządzaniem ryzykiem w ubezpieczeniach, zasadami ubezpieczeń od odpowiedzialności cywilnej lekarzy i zakładów opieki zdrowotnej.
Studia adresowane są do absolwentów wyższych uczelni medycznych (lekarzy POZ i orzeczników - realizujących świadczenia z ubezpieczenia społecznego i innych) i niemedycznych, związanych zawodowo z problematyką ubezpieczeń.
Studia odbywają się w systemie zaocznym w soboty.

Informacja o programie poszczególnych kierunków studiów, odpłatności oraz o wymaganych dokumentach (które należy składać najpóźniej do 31.07.2001 r.) jest udzielana w:

Studium Medycyny Społecznej i Zdrowia Publicznego
Akademii Medycznej we Wrocławiu
ul. Tytusa Chałubińskiego 6a, 50-368 WROCŁAW
tel. 784-01-15, faks 784-01-14
studium@msizp.am.wroc.pl

DAM PRACĘ

NZOZ „MEDICOR" s.c. Bolesławiec zatrudni LEKARZA INTERNISTĘ z I lub II stopniem specjalizacji. Warunki pracy i płacy do uzgodnienia. Tel. 0 601 70 91 52.

Prywatna Klinika Stomatologiczna Opole zatrudni solidnych STOMATOLOGÓW. Zapewniamy komfortowe mieszkanie. Tel. 0 608 57 77 74.

NZOZ - Centrum Usług Stomatologicznych w Miliczu zatrudni LEKARZA STOMATOLOGA. Tel. (071) 383 08 90, 383 11 22.

NZOZ Przychodnia Lekarska NOVA-DENT w Strzegomiu, ul. Kościelna 6, zatrudni w Poradni Medycyny Rodzinnej LEKARZA RODZINNEGO lub INTERNISTĘ w pełnym wymiarze godzin. Tel. (074) 855 57 97 lub 0 601 78 66 35.

Samodzielny Publiczny Zespół ZOZ Zarządu Służby Zdrowia MSWiA we Wrocławiu, zatrudni od zaraz w Poliklinice MSWiA w Wałbrzychu, ul. Graniczna 2, lekarzy posiadających specjalizację z interny, medycyny rodzinnej, pediatrii, a także bez specjalizacji.
Proponujemy atrakcyjne warunki płacowe i formę zatrudnienia. Tel. (074) 84 222 74 (kierownik Poliklinki w Wałbrzychu).

Gminny Ośrodek Zdrowia w Mściwojowie zatrudni lekarza STOMATOLOGA na cały etat z możliwością przejścia na samodzielny kontrakt z kasą chorych. Zapewniamy mieszkanie służbowe. Oferty pisemne prosimy kierować: Gminny Ośrodek Zdrowia, 59-407 Mściwojów 5a. Tel. 872 85 14.

Specjalistyczny Szpital Ginekologiczno-Położniczy w Wałbrzychu, ul. Paderewskiego 10, zatrudni w Oddziale Patologii Noworodka lekarza NEONATOLOGA bądź lekarza specjalizującego się w neonatologii lub PEDIATRĘ z I stopniem specjalizacji. Istnieje możliwość zapewnienia mieszkania. Tel. (074) 84 248 82 lub 84 230 31 w. 289.

Praca dla STOMATOLOGA po stażu w Przychodni Stomatologicznej (Prywatny Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej) w Lubinie. Tel. (071) 317 51 53.

Zatrudnimy MŁODYCH LEKARZY do pracy w szpitalu w charakterze opiekunów medycznych pacjentów. Zadaniem opiekuna będzie dbałość o zachowanie procedur związanych z pobytem naszych pacjentów w szpitalach. Pisemne aplikacje ze zdjęciem prosimy przesyłać na adres: Leczenie Szpitalne Sp. z o.o., ul. Baudouina 14, 51-606 Wrocław.

Zatrudnimy PIELĘGNIARKI do pracy w recepcji. Od kandydatek oczekujemy komunikatywności, bardzo wysokiej kultury osobistej, umiejętności obsługi komputera, miłej aparycji. Pisemne aplikacje ze zdjęciem prosimy przesyłać na adres: Leczenie Szpitalne Sp. z o.o., ul. Baudouina 14, 51-606 Wrocław.

Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej Powiatowe Pogotowie Ratunkowe w Świdnicy, pl. Grunwaldzki 3, zatrudni w stacji pogotowia ratunkowego w Świdnicy i podstacji wyjazdowej w Świebodzicach lekarzy: INTERNISTÓW, CHIRURGÓW, ANESTEZJOLOGÓW. Kontakt telefoniczny (074) 852 15 56 - sekretariat biura SP ZOZ w Świdnicy, ul. Westerplatte 22 lub tel. 0 605 687 995.

ZOZ Przychodnia przy ul. Legnickiej 61 we Wrocławiu zatrudni lekarza INTERNISTĘ z minimum I st. specjalizacji w pełnym wymiarze godzin. Tel. 350 28 88 (kadry).

Wojewódzki Szpital dla Nerwowo i Psychicznie Chorych, al. 1000-lecia 30, 59-700 Bolesławiec, woj. dolnośląskie zatrudni LEKARZA SPECJALISTĘ PSYCHIATRĘ, LEKARZA PSYCHIATRĘ. Warunki pracy, płacy oraz mieszkaniowe do uzgodnienia z dyrektorem szpitala tel. (075) 732 32 01 w. 117.

ZOZ w Lubinie zatrudni do pracy w Oddziale Reumatologii LEKARZA REUMATOLOGA oraz LEKARZA INTERNISTĘ chcącego specjalizować się w reumatologii. Oferty prosimy kierować na adres: ZOZ, ul. Łokietka 3, 59-300 Lubin lub tel. (076) 846 14 50, 846 14 98.

Praktyka Lekarza Rodzinnego w Udaninie zatrudni LEKARZA RODZINNEGO lub SPECJALISTĘ CHORÓB WEWNĘTRZNYCH do pracy w Ośrodku Zdrowia Ujazd Górny. Oferujemy atrakcyjne warunki pracy i płacy oraz komfortowe mieszkanie. Tel. (076) 870 92 09 i 870 94 03.

Chirurgia Plastyczna zatrudni na etat CHIRURGA z I lub II st. z chirurgii ogólnej lub dziecięcej. Tel. 328 44 44 lub 328 55 55.

Zarząd Miasta Rzeszowa oraz SP ZOZ nr 1 w Rzeszowie zatrudni LEKARZY STOMATOLOGÓW oraz LEKARZY ORTODONTÓW. Proponujemy zatrudnienie etatowe lub kontraktowe. Istnieje możliwość utworzenia prywatnych gabinetów w oparciu o preferencyjne warunki najmu gabinetów i sprzętu SP ZOZ Nr 1, a także w oparciu o dotychczasowy kontrakt z Podkarpacką Regionalną Kasą Chorych. Zainteresowanych prosimy o kontakt tel. (017) 853 43 83 lub 0 601 44 13 87 (mgr Ewa Szwagiel).

Szpital Rejonowy w Wołowie zatrudni lekarzy z II lub co najmniej z I st. - INTERNISTĘ w pełnym wymiarze godzin, ANESTEZJOLOGA w pełnym wymiarze godzin lub inne formy współpracy. Tel. (071) 389 24 26 w. 301.

Główny Ośrodek Badań Lotniczo-Lekarskich Aeroklubu Polskiego, Wojewódzka Przychodnia Sportowo-Lekarska we Wrocławiu zatrudni INTERNISTĘ II st. w pełnym wymiarze czasu pracy. Warunki pracy i płacy do uzgodnienia. Tel. (071) 328 28 92, 328 28 93, 328 28 94.

Szpital Zakładu Karnego nr 1 Wrocław, ul. Kleczkowska 35 zatrudni na etacie funkcjonariusza INTERNISTĘ II st. lub I st. z otwartą specjalizacją w starym trybie. Tel. 327 26 80 (dyr. M. Kastelli).

Centrum Opieki i Rehabilitacji Domowej „OPTIMUM" oferuje współpracę pielęgniarkom posiadającym indywidualną praktykę pielęgniarską. Tel. (071) 372 67 05, 352 74 72.

UWAGA! SKŁADKA!

Miesięczna składka obowiązująca członków izb lekarskich:

Lekarze uzyskujący przychody z tytułu wykonywania zawodu lub innych źródeł zarobkowania: 30 zł

emeryci i renciści: 10 zł

stypendyści, rezydenci, doktoranci i stażyści: 10 zł

Kwoty te można przesyłać używając zamieszczonego obok formularza. Na odwrocie prosimy zaznaczyć tytuł wpłaty.

Odcinek dla poczty

zł _____

wpłacający

dokładny adres

Dolnośląska Izba Lekarska
we Wrocławiu
BGŻ S.A. O/Wrocław 20302081-9537-2706-1100

datownik | podpis przyjmującego | opłata zł

Odcinek dla posiadacza rachunku

zł _____

wpłacający

dokładny adres

Dolnośląska Izba Lekarska
we Wrocławiu
BGŻ S.A. O/Wrocław 20302081-9537-2706-1100

datownik | podpis przyjmującego | opłata zł

Odcinek dla wpłacającego

zł _____

wpłacający

dokładny adres

Dolnośląska Izba Lekarska
we Wrocławiu
BGŻ S.A. O/Wrocław 20302081-9537-2706-1100

datownik | podpis przyjmującego | opłata zł

DAM PRACĘ

Pogotowie Ratunkowe we Wrocławiu, ul. Ziębicka 34/38 ogłasza konkurs na przyjęcie LEKARZY do zespołów wyjazdowych „R", „W", „O" oraz lekarzy do ambulatorium chirurgiczno-urazowego i lekarzy stomatologów do ambulatorium stomatologicznego. Tel. (071) 367 20 51.

SP ZOZ w Świdnicy, 58-100 Świdnica, ul. Westerplatte 2 zatrudni LEKARZY PEDIATRÓW z II st. specj. z pediatrii lub neonatologii do prowadzenia oddziału noworodkowego w Szpitalu w Świebodzicach. Tel. (074) 852 15 18 (w godz. 8-15).

Miejski Zespół Zakładów Opieki Podstawowej w Lubinie pilnie zatrudni dwóch LEKARZY INTERNISTÓW w Przychodniach Rejonowych przy ul. Wyszyńskiego i Gwarków. Tel. (076) 846 00 70 e-mail mzzop@cuprum.com.pl

ZOZ w Brzegu Dolnym zatrudni w pełnym wymiarze czasu pracy LEKARZA ANESTEZJOLOGA i INTENSYWNEJ TERAPII MEDYCZNEJ. Oferty prosimy kierować: SP ZOZ, 56-120 Brzeg Dolny, ul. Wilcza 6, tel. 319 54 37, fax 319 74 80.

Prywatna przychodnia DIAGNOSIS w Dzierżoniowie przyjmie do pracy LEKARZA PSYCHIATRĘ. Tel. (074) 831 93 90, 0 602 10 46 31, lek. Adam Iwaszko.

Gminny Ośrodek Zdrowia w Gromadce (powiat Bolesławiec) zatrudni pilnie STOMATOLOGA lub małżeństwo lekarskie (stomatolog + lekarz ogólny). Warunki pracy do uzgodnienia. Tel. (076) 817 23 50. Gmina Gromadka zapewnia mieszkanie rodzinne.

Gminny Zespół Zakładów Opieki Podstawowej w Złotoryi z/s w Gierałtowcu - 15 km od Legnicy, zatrudni ze specjalizacją: LEKARZA RODZINNEGO lub OGÓLNEGO na niepełny wymiar godzin. Warunki mieszkaniowe i płacowe do uzgodnienia. Tel. (076) 878 14 13.

ZZOZ w Ostrzeszowie zatrudni LEKARZA ANESTEZJOLOGA. Oferujemy dobre warunki płacowe. Oferty prosimy kierować: Zespół Zakładów Opieki Zdrowotnej, al. Wolności 4, 63-500 Ostrzeszów. Tel. (062) 732 02 36, 732 02 80.

Specjalistyczny Zakład Profilaktyczno-Leczniczy „Provita" Wrocław, ul. Bierutowska 59, tel. 345 63 76, 325 27 08 w. 22 zatrudni LEKARZA DERMATOLOGA oraz NEUROLOGA z kwalifikacjami do pracy w podstawowej opiece zdrowotnej.

NZOZ w Żarowie (około 40 km od Wrocławia) zatrudni od zaraz LEKARZA MEDYCYNY RODZINNEJ celem prowadzenia POZ-u. Nasz ośrodek prowadzi działalność POZ od stycznia 2000 r. i ma podpisaną umowę z kasą chorych na rok 2001. Posiadamy dobrze wyposażone w sprzęt medyczny gabinety lekarskie, własne laboratorium analityczne. Uwaga! Zapewniamy bardzo dobre warunki płacowe! Zainteresowanych lekarzy rodzinnych prosimy o kontakt telefoniczny: 0 604 534 116.

Zatrudnię LEKARZA RODZINNEGO do wspólnego prowadzenia praktyki w Oławie. Możliwość otrzymania mieszkania. Informacje i zgłoszenia proszę kierować do godz. 16.00, tel. 0 604 47 28 24, po godz. 16.00 - 303 42 22.

Zarząd Gminny w Kondratowicach zatrudni od zaraz w SP ZOZ Prusy (43 km od Wrocławia) na stanowisko kierownika - LEKARZA ZE SPECJALIZACJĄ CHORÓB WEWNĘTRZNYCH lub LEKARZA RODZINNEGO. Zapewnia się mieszkanie i korzystne warunki materialne. Informacje: tel. 392 60 60, 392 61 70, fax 392 60 21 lub osobiście.

SPZ ZOZ Zarządu Służby Zdrowia MSWiA we Wrocławiu, ul. Ołbińska 32, zatrudni od zaraz w oddziale szpitalnym LEKARZA GINEKOLOGA - położnika z minimum I st. specjalizacji. Zainteresowanych prosimy o kontakt z zastępcą dyrektora ds. lecznictwa, tel. 340 42 01.

Zakład Karny w Oleśnicy, ul. Wały Jagiellońskie 1, zatrudni LEKARZA CHIRURGA na stanowisku funkcjonariusza Służby Więziennej w pełnym wymiarze godzin. Warunki pracy i płacy do omówienia na miejscu. Tel. (071) 398 07 03.

ZP ZOZ w Miliczu pilnie zatrudni lekarzy z II st. specj. - ANESTEZJOLOGA, ORTOPEDĘ, LEKARZA REHABILITACJI MEDYCZNEJ oraz ONKOLOGA w niepełnym wymiarze czasu pracy. Tel. (071) 384 67 88 (kadry). Oferty prosimy składać: Zespół Publicznych Zakładów Opieki Zdrowotnej, 56-300 Milicz, ul. Grzybowa 1.

Samodzielny Publiczny Specjalistyczny Zespół Gruźlicy i Chorób Płuc w Kowarach zatrudni od zaraz LEKARZA, najchętniej z II st. specj. chorób wewnętrznych lub chorób płuc. Oferty listowne prosimy kierować: Samodzielny Publiczny Specjalistyczny Zespół Gruźlicy i Chorób Płuc w Kowarach, ul. Sanatoryjna 27, 58-530 Kowary lub telefonicznie (075) 718 22 52, 718 23 51.

Poszukuję LEKARZA RODZINNEGO. Tel. 327 90 20, 327 90 21 lub 0 600 55 92 82.

NZOZ „EWA-MED.", Oława, ul. Bolesława Chrobrego 56 zatrudni LEKARZA OKULISTĘ I DERMATOLOGA do poradni - umowa z Kasą Chorych. Tel. 0 606 45 34 02 (lek. med. Ewa Superson-Byra.

CDS Medicus zatrudni SPECJALISTĘ CHORÓB WEWNĘTRZNYCH (II st.) oraz KARDIOLOGA. Tel. 0 602 39 30 86 (Jerzy Śpikowski).

Zatrudnię LEKARZA STOMATOLOGA w Kłodzku. Tel. 0 601 74 48 44.

Prywatny gabinet stomatologiczny w Siechnicach zatrudni STOMATOLOGA z I st. specj. Wiek do 40 lat. Tel. 0 501 35 77 22, w godz. 15-19 - 311 52 57.

Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „POLMED" w Starogardzie Gdańskim przy os. Kopernika 21 tel. (058) 775-09-19 fax. (058) 775-09-18 e-mail polmed@polmed.pl , www.polmed.pl zatrudni : LEKARZY CHORÓB WEWNĘTRZNYCH z co najmniej II st. specj. oraz LEKARZY MEDYCYNY RODZINNEJ. Oferujemy bardzo dobre warunki finansowe, zapewniamy od zaraz mieszkanie rodzinne, możliwość rozwoju zawodowego.

SZUKAM PRACY

Specjalista NEUROLOG poszukuje pracy. Tel. 361 43 73 wieczorem.

STOMATOLODZY stażyści poszukują pracy we Wrocławiu lub w okolicach od 1 października 2001 roku. Tel. 0 606 78 39 08, 0 604 62 53 39.

ZAOPIEKUJĘ SIĘ dzieckiem. Tel. 351 83 72 po godz. 20.00.

MAGISTER ANALITYKI MEDYCZNEJ, bez stażu, poszukuje pracy we Wrocławiu lub okolicy, tel. (071) 363-77-78.

POSZUKUJĘ PRACY w pionie kadr jednostek służby zdrowia we Wrocławiu lub okolicy. Mam wieloletnie doświadczenie na stanowisku kierownika służb pracowniczych ZOZ. Na życzenie CV. Tel. 0601 70 60 75.

Specjalista GERIATRA wykonujący koloskopię i gastroskopię oraz usg (certyfikat PTU) poszukuje pracy. Oferty proszę przesyłać na adres: Mariusz Saganowski, ul. Korfantego 11B/5, 59-400 Jawor, tel. (076) 870 32 75.

Specjalista PEDIATRA podejmie dodatkową pracę 1-2 razy w tygodniu, po południu w NZOZ lub praktyce lekarza rodzinnego - 0 606 621 627.

Specjalista PEDIATRA poszukuje pracy we Wrocławiu lub okolicy, również współpracy w praktyce lekarza rodzinnego, praktyce prywatnej lub niepublicznym ZOZ-ie, tel. 0 604 109 655.

Specjalista MEDYCYNY PRACY (profilaktyka, BHP) szuka pracy. Kontakt: 50-259 Wrocław, skr. poczt. 1663.

Lekarz STOMATOLOG po stażu podyplomowym szuka ciekawej pracy na terenie całego kraju. Mieszkanie mile widziane. Tel. 0 603 225 440.

STOMATOLOG szuka pracy, najchętniej w niepełnym wymiarze godzin. Tel. 321-01-16.

Dr nauk medycznych, SPECJALISTA W DZIEDZINIE KARDIOLOGII, ENDOKRYNOLOGII I MEDYCYNY SPORTOWEJ (10 lat pracy w Klinice AM), znajomość języka angielskiego, podejmie pilnie atrakcyjną pracę zgodną z posiadanymi kwalifikacjami na terenie Wrocławia lub bliskich okolic (do 60 km). Tel. 077/416 38 47, 0603 07 52 00.

Lekarz specjalista CHORÓB WEWĘTRZNYCH II st., MEDYCYNY PRACY II st., MEDYCYNY RODZINNEJ szuka pracy w pełnym lub częściowym wymiarze godzin. Tel. 35 65 443 (w godz.7.30-15.30), pozostałe godziny 354 31 80.

Lekarz STOMATOLOG (dyplom z wyróżnieniem) kończący staż podyplomowy poszukuje atrakcyjnej pracy od 1.10.2001 r. na terenie Wrocławia lub okolic (mieszkanie mile widziane). Tel. 0 604 78 39 38 po godz. 20.00.

Małżeństwo lekarzy stomatologów na stażu podyplomowym poszukuje pracy na terenie Wrocławia, Opola, Bielska-Białej lub okolic tych miast od 1 października 2001 r. Tel. 0 602 60 96 25, 0 606 76 41 22, (071) 362 55 02.

LARYNGOLOG I stopień specjalizacji poszukuje pracy, najchętniej we Wrocławiu lub okolicach. Tel. (071) 336 98 60.

PEDIATRA II st. szuka pracy w pełnym lub niepełnym wymiarze godzin we Wrocławiu lub okolicy. Tel. 361 94 68.

Małżeństwo lekarzy stomatologów, aktualnie na stażu podyplomowym, poszukuje pracy od 1 października 2001 r. na terenie Dolnego Śląska oraz Opola i okolic. Tel. 0 604 30 25 31, 0 600 63 44 72.

Specjalista II st. z chirurgii ogólnej podejmie pracę w POZ. Tel (076) 854 62 99.

Stomatolog po stażu podyplomowym i roku pracy w prywatnej przychodni poszukuje pracy na terenie woj. dolnośląskiego. Warunek: mieszkanie. Tel. 0 604 88 41 64 po godz. 20.30.

Odcinek dla wpłacającego	Odcinek dla posiadacza rachunku	Odcinek dla poczty

Dolnośląska Izba Lekarska we Wrocławiu, ul. Matejki 6, informuje, że w sekretariacie DIL na II piętrze są jeszcze do nabycia zestawy pierwszej pomocy pod nazwą WOREK RESUSCYTACYJNY w cenie 175 zł i 225 zł.

W skład zestawu do udzielania pierwszej pomocy wchodzą:
1. Worek
2. Do reanimacji:
- ❑ 2 maseczki,
- ❑ 2 zestawy do kaniulizacji żył,
- ❑ rurki do nosogardzieli,
- ❑ wężyki.

Aparat ma atest i gwarancję.

OGŁOSZENIA DROBNE

„WANZBIG" - projekt i wykonanie. Meble do gabinetów lekarskich, zabiegowych, recepcji, pomieszczeń socjalnych, szafy kartotekowe, leżanki do EKG. Tel. (071) 31 17 102, 0605 061 286.

STOMATOLOGIA, PROTETYKA, kompletne gabinety używane - (071) 372 73 14, 0 604 44 25 99.

UNITY STOMATOLOGICZNE, AUTOKLAWY nowe i używane - gwarancja, serwis, certyfikaty. Wrocław, ul. Pomarańczowa 8, tel. 353 83 51, 0 601 72 40 32.

AUTOKLAWY 17-litrowe, nowe, gwarancja, atest, tanio. Tel. (071) 359 53 90.

Sprzedam ultrasonograf firmy Echo-Son (r. prod 1997) z wbudowanym modułem „Doppler" impulsowym i ciągłym. Aparat przeznaczony do diagnostyki kardiologicznej i narządów jamy brzusznej, zaopatrzony jest w głowicę mechaniczną 3,5 MHz oraz tzw. ślepą do Dopplera ciągłego. Tel. 0 601 70 89 75.

Sprzedam tanio kamerę do laparoskopu firmy STRYKER. Tel. (074) 852 14 02 lub 0 601 79 76 76.

Używany sprzęt medyczny, laboratoryjny, stomatologiczny, rehabilitacyjny. Tel./fax 0049 30 323 85 30 lub 0049 17 27 10 19 74.

Do wynajęcia gabinet lekarski, centrum, parter dla alergologa, ortopedy, neurologa. (071) 360 88 71 (wieczorem).

Tanio sprzedam unit stomatologiczny Chirana i fotel „Beskid" w dobrym stanie. Przychodnia „Hutmen", tel. 334 86 52.

Sprzedam urządzenie do magnetoterapii VIOFOR JPS na gwarancji - 5 500,- Tel. (071) 344 44 42, 0 603 07 36 69.

Do wynajęcia gabinet stomatologiczny kompletnie wyposażony (2 unity) w centrum Wrocławia. Tel. (071) 362 80 39.

Posiadam do wynajęcia trzy gabinety lekarskie + recepcja, I p. ul. Drobnera 34. Tel. 327 90 20, 327 90 21, 0 600 55 92 82.

Sprzedam autoklaw SMS 801 ASVE, stan idealny, tel. (071) 314 72 26, 0 606 11 77 25.
Odnajmę gabinet stomatologiczny, ul. Kwiska, tel. 353 48 39.

hygea
sklep i hurtownia stomatologiczna
Już od 2 maja
zapraszamy
do nowo otwartego
sklepu i hurtowni stomatologicznej
we Wrocławiu
przy ul. Długiej 16 a
czynne od poniedziałku do piątku
od 10.00 do 18.00
tel. 781 74 15

TERMINY DYŻURÓW

Przewodniczący
Włodzimierz Bednorz
(wtorek 13.00 - 15.00)
Zastępcy przewodniczącego
Józef Lula
(środa, czwartek 12.00 - 14.00)
Bolesław Simon
(czwartek 10.00 - 15.00)
Andrzej Wojnar
(wtorek 12.30 - 16.00, czwartek 12.30 - 16.00)
Sekretarz
Wojciech Firkowski
(wtorek 12.00 - 14.00, czwartek 8.30 - 10.30)
Zastępca sekretarza
Alicja Niepołomska
(czwartek 9.00 - 10.30)
Skarbnik
Andrzej Szmida
(poniedziałek 13.00 - 14.30, czwartek 11.00 - 14.00)
Przewodniczący sądu lekarskiego
Tadeusz Kowalski
(czwartek 13.30 - 14.30)
Rzecznik odpowiedzialności zawodowej
Jerzy Szkarłat
I zastępca rzecznika odpowiedzialności zawodowej
Kazimiera Milan
(środa 12.30 - 13.30)
Komisja ds. Rejestracji Lekarzy
Włodzimierz Bednorz
Komisja Wyborcza
Andrzej Wojnar
Komisja Rewizyjna
Jarosław Terpiński
(trzeci wtorek miesiąca 10.00)
Przewodniczący komisji problemowych:
Komisja Etyki
Krystyna Kochman
(ostatni wtorek miesiąca 14.00 - 15.00)
Komisja Skarg i Wniosków
Maciej Zarawski
(czwartek po posiedzeniu Rady)

Komisja Finansowa
Andrzej Gawlik
(co drugi czwartek miesiąca - 10.30 - 11.30)
Komisja Kształcenia
Teresa Bujko
Komisja Legislacyjna
Janina Kasprzak-Wójtowicz
(środa 13.00 - 15.00)
Komisja Socjalna
Teresa Agopsowicz-Olipra
(pierwszy piątek miesiąca 13.00 - 14.00)
Komisja Stomatologiczna
Bolesław Simon
(czwartek 10.00 - 15.00)
Komisja ds. Reformy, Współpracy z Samorządem Terytorialnym i Prywatyzacji
Ryszard Łopuch
(poniedziałek 12.00 - 14.00)
Komisja Współpracy z Zagranicą
Dorota Radziszewska
(wtorek 14.00)
Zebrania Komisji w trzeci wtorek miesiąca
Komisja ds. Rejestracji Indywidualnych Praktyk Lekarskich
Józef Lula
(środa, czwartek 12.00 - 14.00)

Posiedzenia Zarządu Koła Lekarzy Seniorów odbywają się w ostatni piątek miesiąca o godz. 9.00. Zebrania ogólne - w ostatni piątek miesiąca o godz. 10.00.

Grupa Lekarek Dolnośląskich MWIA spotyka się raz w miesiącu, we wtorek o godz. 13.00, przed posiedzeniem Komisji Współpracy z Zagranicą.

Opłaty ubezpieczenia OC wnosimy na konto DIL w Banku Ochrony Środowiska we Wrocławiu nr 15401030-536075-27006-00 Dolnośląska Izba Lekarska Wrocław - ubezpieczenie „Fortuna"

Dolnośląska Izba Lekarska z siedzibą we Wrocławiu uprzejmie informuje o możliwości zamieszczenia w naszym „Medium" informacji dotyczących:
leków, przetworów galenowych, preparatów ziołowych, aparatury medycznej, sprzętu ortopedycznego i rehabilitacyjnego, środków opatrunkowych, komputerów, konkursów na ordynatorów i dyrektorów, i wszelkich innych związanych z lecznictwem.
„Medium" ukazuje się co miesiąc i wysyłane jest na adres domowy do około 12 000 lekarzy z województwa dolnośląskiego.

AKTUALNY CENNIK
1. Ogłoszenia drobne - 1 zł za słowo (płatne z góry)
2. Ogłoszenia duże:

FORMAT (strona)	KOLOR PODSTAWOWY	PEŁNY KOLOR 3,6,7,9,12,13, 16,18,19,22
1 = 40 modułów	1920	2860
1/2 = 20 modułów	960	1430
1/4 = 10 modułów	480	715
1/8 = 6 modułów	288	429
1/16 = modułów	144	214,5
1 moduł (4x5 cm)	48	71,5
Zewnętrzna okładka oraz strona 2 do negocjacji		

UWAGA!
Od 1 listopada 2000 roku podwyższamy odpłatność za ogłoszenia o podatek VAT, tj. o 22%.
Wszystkie ogłoszenia do kwoty 100 zł są płatne gotówką.

Roczna prenumerata „Medium" (11 numerów) 38 zł

Adres internetowy redakcji - e-mail: redakcja@dilnet.wroc.pl

UWAGA!!!
Ogłoszenia o pracy oraz informacje o konferencjach, sympozjach, spotkaniach naukowych tylko dla towarzystw i instytucji naukowych zamieszczamy bezpłatnie. Istnieje możliwość indywidualnego negocjowania cen.
Prosimy, aby ogłoszenia informujące o terminach spotkań, posiedzeń itp. dostarczać redakcji 2 miesiące przed ich terminem. Gwarantujemy wówczas, że ogłoszenie dotrze odpowiednio wcześniej do wszystkich zainteresowanych lekarzy.

Wydawca: Dolnośląska Izba Lekarska
50-333 Wrocław, ul. Matejki 6, tel. 322-50-56, 322-50-57, 322-50-58, redakcja: 372-10-43
Konto BGŻ S.A. O/Wrocław 20302081-9537-2706-1100
Redakcja: **Elżbieta Pomorska** - redaktor naczelny, **Włodzimierz Bednorz, Andrzej Wojnar, Zdzisława Michalska** - zastępca sekretarza redakcji, **Teresa Szczęsna-Grotowska, Anna Kurzyca** - korekta, **Krzysztof Drobiński** - opracowanie graficzne, skład i łamanie, stale współpracują: **Jerzy B. Kos, prof. Wacław Kornaszewski, Emil Mikulski.**
Redakcja nie odpowiada za treść ogłoszeń, reklam. Nie zwraca materiałów nie zamówionych, zastrzega sobie prawo do skracania i adiustacji tekstów, opracowania redakcyjnego oraz zmian w tytułach.
Numer zamknięto 1 czerwca 2001 r.
Druk: SŁOWO-DRUK Ltd., 51-501 Wrocław, ul. Swojczycka 38e, tel./fax 348-72-90

Biuro DIL
50-333 Wrocław ul. J. Matejki 6
tel. 322-50-56, 322-50-57, 322-50-58,
fax 322-48-44
Konto BGŻ S.A. O/Wrocław
20302081-9537-2706-11
Dyrektor
mgr Danuta Jarosz
Sekretariat
Renata Czajka
mgr Agnieszka Jamroziak
Anna Majewska
Patrycja Malec
Elwira Nowak
Referat ubezpieczeń
Elżbieta Słomiana
372-12-65
Składki na rzecz Izby i ubezpieczenia lekarzy
Agata Gajewska
Ewidencja
Krystyna Popiel
Irena Skrabka
Ewa Galińska
Marzena Skap
Rejestracja prywatnych praktyk lekarskich
Beata Kołodziejczyk
Radca prawny
mgr Beata Kozyra-Łukasiak
poniedziałek-wtorek
13.00-15.00
Referat ekonomiczno-prawny
mgr Monika Huber
Główna księgowa
Karolina Dembińska
mgr Joanna Mańturzyk - księgowa
Kasjerka
Elżbieta Chmiel
poniedziałek-piątek
8.00-9.30 11.00-15.00
Lekarska Kasa Pomocy Koleżeńskiej
Barbara Nuckowska
konto Kasy Pomocy Koleżeńskiej
BGŻ S.A. O/Wrocław
20302081-83928-2706-1100
Sekretariat Rzecznika Odpowiedzialności Zawodowej i Sądu Lekarskiego
mgr Aleksandra Dziuba
mgr Jolanta Sułkowska
Pracownia Internetowa
mgr inż. Dariusz Kopeć
Kierownik Klubu Lekarza „REMEDIUM"
Andrzej Najborowski
Filie biura w delegaturach
Jelenia Góra
ul. Mickiewicza 30 IIIp.
58-500 Jelenia Góra - Cieplice
tel./fax (075) 753-55-54
Eugenia Serba
poniedziałek, wtorek, piątek
10.00-13.00
środa-czwartek 11.00-15.00
pełnomocnik DIL Aldona Białas
wtorek 12.00-13.00
Wałbrzych
ul. Zamkowa 4
58-300 Wałbrzych tel. (074) 84- 261-20
Ilona Mazur-Homeniuk
poniedziałek-piątek 8.00-15.00
pełnomocnik DIL Jan Adamus
Legnica
pl. Słowiański 1
59-220 Legnica tel. (076) 86- 285-76
Krystyna Krupa
poniedziałek-piątek 8.00-15.00
pełnomocnik DIL
Artur Kwaśniewski
Dyżury członków DIL w delegaturze legnickiej w każdy wtorek w godzinach 14.00-15.00
Dyżurować będą:
dr Alicja Niepołomska
(pierwszy i piąty wtorek miesiąca)
dr Hieronim Siwczyński
(trzeci wtorek miesiąca)
dr n. med. Artur Kwaśniewski
(drugi i czwarty wtorek miesiąca)
radca prawny Lilianna Konopska
wtorek 12.00 - 14.00
czwartek 12.00 - 13.00
piątek 14.00 - 15.00
W czwartki pełnomocnicy i pracownice delegatur przebywają w siedzibie DIL we Wrocławiu.

HOROSKOP

Żaden lekarz nie będzie miał znaczących sukcesów w leczeniu chorych, jeśli nie ma pojęcia o astrologii.

Hipokrates (460 - 377 r. p.n.e.)

Baran 21.03-20.04

To już ostatnie chwile pobytu planety Wenus w twoim znaku. Ma ona pozytywny wpływ na twoje życie uczuciowe i towarzyskie. Masz szansę na ciekawe znajomości, a nawet wielkie uczucie. Korzystne oddziaływanie Wenus obejmuje także sprawy zawodowe, osiągniesz satysfakcję, być może połączoną z gratyfikacjami ze swej pracy.

Byk 21.04-21.05

Saturn króluje w twoim znaku, on zsyła na ciebie pesymizm, który powoduje, że widzisz przede wszystkim negatywne strony różnych spraw. Staraj się nie drążyć niepowodzeń, a raczej dostrzec pozytywy związku, w którym pozostajesz, pracy i otoczenia. Gdy przynosząca czarne myśli planeta opuści twój znak rzeczywistość wyda ci się korzystniejsza.

Bliźnięta 22.05-21.06

W twoim znaku jest Słońce z Saturnem. Te planety mają odmienny wpływ na przyczyny wydarzeń i naszą ich ocenę. Saturn wprawdzie nie wróży zbyt korzystnych zwrotów losu, ale pod jego wpływem realnie patrzymy na rozgrywające się sprawy. Łatwiej więc podjąć korzystną decyzję. Rozpoczęte pod wpływem Saturna przedsięwzięcia mają trwałe podstawy.

Rak 22.06-22.07

Planety niekorzystnie ustawiły się w twoim znaku. Wpływa to na twoje samopoczucie w taki sposób, że odczuwasz nagły odpływ energii. Wydaje ci się, że sprawy dnia codziennego są nie do pokonania. Staraj się przeczekać nieprzychylną aurę. Nie podejmuj się nowych przedsięwzięć, będą wymagały od ciebie zbyt wiele wysiłku.

Lew 23.07-23.08

Uran i Neptun, które przez 3 lata gościły w twoim znaku w miejscu symbolizującym relacje z ludźmi, były odpowiedzialne za zawirowanie w kontaktach towarzyskich, zawodowych i miłosnych. Teraz opuszczą twój znak. Jeśli będzie ci potrzebne wsparcie duchowe i finansowe, możesz na nie liczyć. Pomyślnie ułożą się też sprawy sercowe.

Panna 24.08-23.09

Koniunkcja Słońca i Saturna przyniesie pogłębienie samoświadomości. Zobaczysz sprawy we właściwych proporcjach. Może się sporo zmienić w twoim życiu zawodowym. Dostaniesz propozycję bardziej odpowiedzialnej pracy, ale też możesz zrozumieć, że nie umiesz stworzyć sytuacji, na których ci zależy. Może zajdzie potrzeba gwałtownej zmiany otoczenia.

Waga 24.09-23.10

Planety w twoim znaku ułożyły się w taki sposób, że pomogą ci sfinalizować rozpoczęte przedsięwzięcia. Mogą się też zdarzyć pożegnania z przyjaciółmi lub kochankami i będą to rozstania ostateczne. Spadnie twoje zainteresowanie sprawami uczuciowymi i spotkaniami towarzyskimi, zaangażujesz się w pracę i zainteresują cię operacje finansowe.

Skorpion 24.10-23.11

W twoim znaku nastąpi koniunkcja Słońca i Saturna, która niesie złe moce, zwiastuje spięcia i stresy. Jednocześnie spotkanie tych planet stwarza korzystną sytuację do wyciszenia zaognionych konfliktów i pogodzenia się ze zwaśniona rodziną. Trzeba się pilnować, by emocje nie panowały nad zdrowym rozsądkiem, który musi kierunkować działania.

Strzelec 24.11-22.12

Słońce z Saturnem zagoszczą w twoim znaku w obszarze odpowiedzialnym za związki międzyludzkie. Będzie to szczęśliwy czas na zawarcie układów zawodowych, nawiązanie współpracy z partnerami do robienia wspólnych interesów. Te planety mogą także wpłynąć na zmiany i zerwanie długotrwałej współpracy, rozerwanie związków uczuciowych.

Koziorożec 23.12-20.01

Saturn w twoim znaku ma bardzo korzystny wpływ. Saturn znamionuje upór i umiejętność przewidywania przyszłości. Dlatego nie obawiaj się, że wpadniesz w pułapkę, intuicja ostrzeże cię we właściwym momencie. Zdarzenia najbliższych dni będą emocjonujące, ale dzięki nim osiągniesz cel, do którego dążysz.

Wodnik 21.01-19.02

Układy planet w twoim znaku popychają cię do działania. Otrzymasz zastrzyk energii, który pozwoli ci zerwać ciążące układy i startować w innym miejscu z innymi ludźmi. Nie zrażaj się wydarzeniami, które cię spotkają na nowej drodze, przejdź nad nimi do porządku dziennego. Staraj się trzymać obranego kierunku, a osiągniesz cel.

Ryby 20.02-20.03

Saturn jest w u podstawy twego astrologicznego wykresu i wejdzie w najbliższych dniach w koniunkcję z Księżycem i Słońcem. Z tych układów spłynie na ciebie wielka energia, która pomoże ci dążyć we właściwym kierunku, aby osiągnąć wybrany cel. Może zechcesz założyć rodzinę lub osiąść w wybranym miejscu. Możesz również umocnić swoją zawodową pozycję.

Zapiski emeryta

Zupa wojskowa

Spotkania kolegów z wojska zawsze mają tę specyficzną, niepowtarzalną atmosferę. Wspomina się dowódców, którzy zupełnie nie mogli okiełznać inteligentnych podchorążych z medycyny. Wspomina się wyczyny kompanijnych wesołków, zabawne fragmenty musztry i poligonowych ćwiczeń. Męskie rozmowy, szyk i szpan.

Mnie najbardziej utkwiło w głowie nie strzelanie, nie musztra, nie alarmy - tylko praca jednodniowa w kuchni. W centralnym miejscu, nad kotłami, wisiała ogromna (2x3 m) plansza: - Jak gotować zupę - Instrukcja dla zupełnych idiotów, którzy nie wiedzą, co to jest zupa podstawowa, co zrobić, aby powstały z niej poszczególne zupy smakowe. Dokładnie podano, ile trzeba dać wody, a ile kości, ile ziemniaków i kaszy. Szkoda, że nie zrobiłem zdjęcia, ale to pewnie była tajna instrukcja i pewnie zostałbym skazany za zdradę!

Przypomniałem sobie ten zabawny wojskowy epizod czytając w mądrym czasopiśmie medycznym o współczesnych standardach leczenia różnych chorób i zamieszczanych tu i ówdzie algorytmach postępowania. Toż to czysta wojskowa instrukcja! Wydawało mi się, że medycyna jest sztuką, którą uprawiają dobrze wykształceni, inteligentni lekarze. Widzę, że wszystko się zmienia, nie jest ważna intuicja i doświadczenie. Nie można stosować skrótów myślowych. Trzeba iść ściśle określonym schematem, w przeciwnym wypadku można być oskarżonym o niewłaściwe postępowanie - ergo - zaniedbanie swoich obowiązków i o odszkodowanie. I nie będzie miało znaczenia, że ta schematyczna droga jest droga (kosztowna). Musi być zachowany standard, bo tak uchwaliło pewne szacowne grono wybitnych specjalistów. Z praktyki zaś wiadomo, że to właśnie owi „wybitni" nie przestrzegają tych wymyślonych przez siebie reguł. Ogólnie biorąc - zupa.

Dr Józef Emeryt

Zapiski emeryta

FRASZKI

Jerzy Kolankowski

Siła przekonania
Kura, co siadła na grzędzie,
myśli, że zawsze tak będzie.

W istocie
Nawet bardzo silni
są też na pochylni.

Uwaga!
Niech ci prawdy nic tej nie przesłania,
że każdy sukces - kwestia porównania.

Nasze życie
Nasze życie, nie bez racji,
ma coś z kolejowej stacji.

Tylko
Tylko głupcy sądzą,
że nie błądzą.

Sentencje te znalazły się w „Salomonowych portkach" dr. Jerzego Kolankowskiego.

KRZYŻÓWKA

Litery z oznaczonych pól, czytane rzędami, utworzą rozwiązanie.

Dariusz Śniatecki

Hasło prosimy przesłać pod adresem: Dolnośląska Izba Lekarska, ul. Matejki 6, 50-333 Wrocław.
Rozwiązanie krzyżówki kwietniowej brzmi:

ARTRETYZM

Nasza redakcyjna sierotka wylosowała dwie osoby. Tym razem książki otrzymają:
Maria Orwat z Wrocławia i Stefan Wojtak z Wrocławia.

Gratulujemy!
Nagrody wyślemy pocztą.

Redakcja

